

Issued on 7-2-'62

Volume V

No. 3

22nd March, 1961
(Wednesday)

1st Chaitra 1883 S.E.

Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates OFFICIAL REPORT Part II — Proceedings other than Questions and Answers

CONTENTS

	Pages
Business of the House	... 341
Annual Financial Statement (Budget) for 1961-62	. 342-395
Voting of Demands for Grants :	
Demand No. II—Excise Department	
—Rs. 1,04,16,000	
Demand No. XXIV—Industries—Rs. 2,29,66,500	
Demand No. XLII—Capital outlay on Industrial Development —Rs. 5,28,76,700	
Passed.	
Business of the House	... 395
Annual Financial Statement (Budget) for 1961-62	... 395-430
Voting of Demands for Grants :	
Demand No. XXVII—Civil Works—Rs. 8,71,46,200	
Demand No. XLIV—Capital Outlay on Civil Works —Rs. 4,82,76,200	
Not concluded.	

NOTE *at the commencement of the speech denotes confirmation from the Member not received in time.

Printed by Ajanta Printers, Secunderabad,
for the Director, Government Printing Press, Hyderabad-A.P.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES
[Part II-Proceedings other than Questions and Answers]
OFFICIAL REPORT

*Thirty-fourth day of the Eleventh Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 22nd March, 1961

The House met at Half Past Eight of the Clock

[*Mr. Speaker in the Chair*]

QUESTIONS AND ANSWERS

(SEE PART I)

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్ . నిన్న అనంతరామకృష్ణన్ కమిటీ రిపోర్టు విషయములో కొంత గణింపబడి వచ్చింది. ఈరోజు ఇరుపక్షాల నుండి ఐదేసి నిమిషాలు వినదలచుకొన్నాను. ఆ కమిటీ ఎటానమస్ అంటారు. అసలు దానిని ఎవరు వేశారు? ఏ పవర్స్‌తో వేశారు? ఆ విషయాలన్నీ నేను ఉభయపక్షాలనుండి వినగోరుతున్నాను. బోధన్ సుగర్ ఫ్యాబ్రికరీ వుంది. ఉద్యోగాల విషయంలో, ప్రమోషన్స్ విషయంలో ఎటానమస్ గా కాన్స్టిట్యూట్ చేసేది ప్రభుత్వమేగా. అలాగే సింగరేడి వుంది. ఇంటర్నల్ మేనేజిమెంటువారు చూసుకొంటారు. కాని కాన్స్టిట్యూట్ చేసేది ప్రభుత్వంవారే. డబ్బు ప్రభుత్వానికి వుంది. ఆ విషయాలన్నీ ఏమిటి? మీ క్రిందవున్న బాడియాకాదా? నేషనల్ నేషనల్ అంటే పబ్లిక్ సెక్టరులోనికి అన్నీ తీసుకురావటమే కదా ఇక్కడ రైల్వే, టెలిగ్రాఫ్, నీరు అన్నీ పబ్లిక్ సెక్టరు క్రింద వున్నాయి కాని అమెరికాలో అన్నీ ప్రైవేటు సెక్టరు క్రిందనే వున్నాయి. ఒక ఐడియల్ ప్రకారం మనం వెడుతున్నాము. మన కరాచీ తీర్మాన ఉద్దేశం కూడా అదే, అన్నిటినీ పబ్లిక్ సెక్టరులోనికి తీసుకోవాలనేది. షవో కన్సూమర్స్ గుడ్స్, స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్, ఇటువంటివి ప్రైవేటు సెక్టరులో వుంచి పెద్దవన్నీ పబ్లిక్ సెక్టర్‌లో వుంచుదామని మన ఐడియా. అసలు అనంతరామకృష్ణన్ కమిటీని ఎవరు వేశారు? ఆ కమిటీ రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి వస్తుందా? లేక వారే ఆ కమిటీని వేసుకున్నారా? ఆ విషయాలన్నీ పట్టాభిరామారావుగారు వచ్చిన తరువాత ఉభయపక్షాలు చెప్పేది వింటాను. ఆ తరువాత విషయం ఆలోచిద్దాం.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1961-62 VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND No. II—Excise Department

Rs. 1,04,16,000

DEMAND No. XXIV—Industries Rs. 2,29,66,500

DEMAND No. XLII—Capital Outlay on Industrial
Development Rs. 5,28,76,700

* లఘుపరిశ్రమలు, ఎక్సైజు శాఖల మంత్రి (శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ).
అధ్యక్షా, నేను రెండు సబ్జెక్టుల గురించి మనవిచేయవలసివుంది ఒకటి ఎక్సైజు
అండ్ ప్రొహిబిషన్. రెండవది స్టాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ ఇన్ క్లూడింగ్
కాటేజీ ఇండస్ట్రీస్. మొదట ఎక్సైజు అండ్ ప్రొహిబిషన్కు సంబంధించిన
డిజైటు పైన సమాధానం ఇస్తాను. దీనిపై పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు గారితో
పాటు ఇంకా పదముగ్గురు గౌరవసభ్యులు తమ అభిప్రాయాలను తెలిపారు.
వెంకటేశ్వర్లుగారు నీరా సొసైటీలు సరిగా పనిచేయటంలేదని, నీరా ఇవ్వటం
లేదని చెప్పారు ప్రొహిబిషన్ యాక్టుకు ఏదీ భిన్నంగా పోవటంలేదని. దానిని
ఇంకా స్ట్రిక్ట్గా ఇంప్లిమెంట్ చేయాలనే గవర్నమెంట్ అభిప్రాయం.
ప్రొహిబిషన్ తెలంగాణాలో అమలుపర్చనందున ప్రభుత్వానికి ప్రొహిబిషన్పై
విశ్వాసంలేదని వారు చెప్పారు అది సరైనది కాదని మనవిచేస్తున్నాను
క్రమంగా ప్రొహిబిషన్ అన్నిచోట్లా ఇంప్లిమెంట్ చేయాలనే అభిప్రాయంవుంది.
నాకు వచ్చిన లేటెస్ట్ ఇన్ఫర్మేషన్ ప్రకారం భారతప్రభుత్వం, ప్లానింగ్ కమిషన్
ఈ విషయానికి సంబంధించి మొత్తం భారతదేశంలోనే ఈ ప్రొహిబిషన్ను
తొందరగానే ఇంప్లిమెంట్ చేయటానికి ఆలోచిస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఆ విధంగా
వారి పాలన దీనిపై డ్ అయితే దానిని స్టేట్ గవర్నమెంటువారుకూడా గమనించ
గలరు. నీరా కోపరేటివ్ సొసైటీల గురించి వెంకటేశ్వర్లుగారు మాత్రమేగాక
దొడ్డా నర్సయ్యగారు, ధర్మభిక్షంగారు కూడా చెప్పారు. ధర్మభిక్షంగారు
మునగాల పరగణాలో వున్న నీరా కోపరేటివ్ సొసైటీలో పాలిటిక్స్ వుండి,
కాంగ్రెసు పార్టీవారు రానందువల్ల దానిని ప్రభుత్వం రద్దుచేసిందని చెప్పారు.
అది ఎంతవరకు సమంజసమో అక్కడ కాంట్రబ్యూషన్స్ వున్నప్పుడు కలెక్టర్,
దానికి సంబంధించిన ఇతర అధికారులు ఒక నిర్ణయం తీసుకొంటే అక్కడ
ఏవిధంగా పాలిటిక్స్తో ఆవిధంగా జరిగిందని చెబుతున్నారో నాకు అర్థం
కావటంలేదు. కాంగ్రెస్ వారే కాదు, కమ్యూనిస్టులే కాదు, అంతా కలిసి
లిజ్ బేసిస్ మీద ఇవ్వాలని చెబుతున్నారు. ఎసెంబ్లీలో వెంకటేశ్వర్లుగారు,
నరసయ్యగారు రిప్రజెంట్ చేశారు. బైట ఉభయపక్షాల నుండి అప్లికేషనులు
వచ్చాయి. కాంగ్రెసు కాని, కమ్యూనిస్టు కాని ఏ పార్టీ వున్నా యాక్టుకు
భిన్నంగా పోతే చర్యతీసుకోవాలి కాని, సానుభూతితో ఆలోచించటం సరైనది

కాదని మనవిచేస్తున్నాను. టావర్స్ ఫెసిలిటీస్ ను దుర్వినియోగం చేయటం వల్ల ఫర్ దర్ లీజ్ కు ఇవ్వటం స్టాప్ చేయబడింది, కొంతకాలం అయినతరువాత ఆ ప్రాంతంలో పరిస్థితులు మారాయి, టావర్స్ చక్కగా పనిచేసుకొనే అవకాశాలు ఏర్పడ్డాయి, దుర్వినియోగం చేయరు అని అభిప్రాయపడితే అప్పుడు ఆ అధికారులే ఆ విషయం ఆలోచించగలరు. ఇకపోతే రాజగోపాలనాయుడు గారు హక్కుమాలిఖానా గురించి చెప్పారు. ఎప్పటికప్పుడు ఆ డబ్బును చెల్లించటంలేదని వారు చెప్పారు. ఈ విషయానికి సంబంధించే పూర్వం ప్రశ్నోత్తరాల సందర్భంలో వివరాలను మనవిచేశాను ఇప్పుడు వున్న ప్రొసీజర్ ను మార్పుచేసే అవసరం కూడా వుందని గత మూడుమాసాల క్రిందట డిస్ట్రిక్ట్ ఎక్సైజ్ ఆఫీసర్ల కాన్ఫరెన్స్ లో కలెక్టర్లతో, బోర్డు మెంబర్లతో డిస్కస్ చేసినప్పుడు అనుకొనటం జరిగింది హక్కుమాలిఖానా చెల్లింపుచేసే విషయములో ఇబ్బందిలేదని నాకు పూర్తివిశ్వాసం వుంది. బకాయిలున్నచోట స్పెషల్ స్టాప్ ను వేసి ఇప్పించాలనే ప్రయత్నం చేయబడుతున్నది. ఇంకా కొన్నికొన్ని లెక్కలు సరిగా లేనందువల్ల రికార్డు వెరిఫై చేయనందువల్ల కొన్ని చిక్కులు వచ్చాయి. ఆ చిక్కులను ఏవిధంగా దూరంచేయాలి అనే విషయం ఆఫీసర్లు ఆలోచిస్తున్నారు. కాని, ప్రోగ్రెస్ చూస్తే ప్రస్తుతం కొన్ని లక్షల హక్కుమాలిఖానా చెల్లించబడిందని మనవిచేస్తున్నాను. రాజగోపాల నాయుడుగారు కాలేజీకి కావలసిన ఫండ్స్ ను హక్కుమాలిఖానా నుండి బలవంతంగా కలెక్టు చేస్తున్నారు అని చెప్పారు. ప్రభుత్వదృష్టికి అలాంటి వేమీ రాలేదు. కాని ఏదైనా ఫండ్స్ వసూలు చేస్తున్నప్పుడు ప్రతివారు ఏదో కాంత కాంట్రీబ్యూట్ చేయవలసినదని అడుగుతూ వుంటారు. వారు ఇష్టంవచ్చిన రీతిని కాంట్రీబ్యూట్ చేస్తారు. దానికి మోరల్ ప్రెషర్ తీసుకు రాబడి వుండవచ్చు. కాని ప్రత్యేకంగా ఇల్లిగల్ గా వారినుండి బలవంతంగా కాలేజీకి డబ్బు రాబట్టారనే విషయం మాదృష్టికి రాలేదు. సిరిసిల్ల విషయంలో జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంట్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నారని మాదృష్టికి ఇంకొకరుతెస్తే అలాకాకుండా వానికో ప్రొసీజర్ ఏర్పరచుకోవాలని చెప్పాము, ఫోర్సిబుల్ గా కలెక్టును జరుపకూడని చెప్పారు.

శ్రీ పి. రాజగోపాలయ్య (తవనంపల్లి) జి. వా లో మనియార్డర్ ద్వారా వంటించాలని వుంది. కాని అలా చేయకుండా 4, 5 నెలలు బొక్క నంలో డబ్బు అలా వుంచటంలో ఉద్దేశమేమిటి?

శ్రీ రె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ. మనియార్డర్ ద్వారా ఇచ్చేపద్ధతి కాకుండా తహసిల్దార్, గిర్దావర్ స్కూల్ లో రెవెన్యూ ఇన్ స్పెక్టర్స్ వెళ్ళి పట్టెదార్లకు

ఆన్ ది స్పాట్ ఇచ్చి ఏర్పాటులు వున్నాయి. మనియార్డర్ ద్వారా వంపిస్తే ఒక్కొక్కసారి వారు ఆ గ్రామాలలో వుండరు. కొన్ని గ్రామాలకు పోస్ట్ లేదు. ఈ కారణాలవల్ల వారికి సకాలంలో డబ్బు అందటం లేదు. అందువల్ల స్వయంగా ఆఫీసర్లే వెళ్ళి ఇన్వెంటు జరుగుతున్నది. అయితే ప్రతిసంవత్సరం ఒక్కసారి లెక్క పేసి పంపించాలనే విషయం ఒకటి వుంది. గత జిల్లా ఆఫీసర్ల కాన్ఫరెన్సులో మూడు మాసాలకు కాని లేక ఆరు మాసాలకు కాని పేమెంట్ చేయటంలో ప్రాక్టీకల్ డిఫిసిటీస్ ఏమైనా వున్నాయో అని ఆలోచిస్తే వున్నాయని తెలిసింది. ఒక పట్టాలాండ్ లో వున్న చెట్లన్నీ ఒకేసారి గీయకపోవచ్చు డిఫరెంట్ టైమ్స్ లో టాప్ చేసేవాటికి లెక్కకట్టటం. నెంబరింగ్ రికార్డు మెన్ టైన్ చేయటంలో కొన్ని ఇబ్బందులు, చిక్కులు వున్నాయని ఆఫీసర్లు చెప్పారు. కనీసం ఆరు నెలల కొకసారైనా పేమెంట్ చేయటానికి వీలుంటుందేమో పరిశీలన చేయవలసినదని చెప్పాము. అలా చేయటం ఇబ్బందికరంగా లేకపోతే ఇంప్లిమెంట్ చేయాలనే నా వ్యక్తిగతమైన ఉద్దేశం. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. కరీంనగర్ కోవరేటివ్ సొసైటీ సరిగా పని చేయటం లేదని రాజగోపాల నాయుడుగారు చెప్పారు నాదగ్గర వున్న భోగట్టా ప్రకారం ఆకాలంలో ఒక ప్రెసిడెంట్ (ఇప్పటి ప్రెసిడెంట్ కాదు) వున్నప్పుడు 30, 35 పేలరూపాయలు నష్టం వచ్చింది. గత సంవత్సరంలో ఆ అధ్యక్షుడు మారి కొత్త అధ్యక్షుడు వచ్చిన తరువాత ఆయన కొంత ప్రోగ్రెస్ చూపించి నష్టాన్ని కొన్ని పేలరూపాయలకు తగ్గించటం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం ఇంకా కొంత ప్రోగ్రెస్ అయినది. ఇటీవల పాలిటికల్ డిఫరెన్ సెస్ వల్ల ఇంకో పార్టీ వారు పరుసగా ధరఖాస్తులు ఇస్తూ వచ్చారు. నేను ఎప్పుడు ఒకరే ధరఖాస్తులు ఇస్తున్నారేమిటి? అని నేను ఆఫీసర్లను అడిగాను. నాకు అజిల్లాకు సంబంధించిన పెర్మిట్ ఆఫీసర్ చెప్పింది, అక్కడ తన స్వంతమనిషికి ఉద్యోగం కోరుతున్నారు. ఆ అవకాశం అతనికి ఇవ్వనందువల్ల వారు వ్యతిరేకంగా కంప్లెయింట్స్ చూపుతున్నారు. అని వారు స్వార్థంతో ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా అసలు యథార్థం ఏమిటో తెల్పుకొందామని ఎంక్వైరీ కి సైప్స్ తీసుకోవాలని నేను వారికి చాతమూలకంగా తెల్పాను.

ఆ విధముగ enquiry జరిగింది. ఆ complaint లో నిజము కన్పించడము లేదు. ధర్మభిక్షంగారు ఈ విషయాన్ని గురించి చాలా వివరాలు మాట్లాడారు. అందుకు నాకు చాలా విచారముగ ఉన్న విషయ మేమిటంటే వారు ఒక standard maintain చేయలేదు. ఇతర మెంబర్ల మాదిరి మాట్లాడుతారని అనుకున్నాను. వ్యక్తిగత attacks లో ఆరోపణలు మంత్రిగారిపైన, organization పైన చేయడము జరిగింది.

శ్రీ పిల్లలమణ్ణి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ): On a point of Order, Sir. ఈ సభలో ఒక మెంబరు సరిగా standard maintain చేస్తూ మాట్లాడలేదు అని మరొక మెంబరు లేచి మాట్లాడడము, ఆయన సభలో లేని సమయములో మాట్లాడడం ఛావ్యమేనా? ఈ విధముగ aspersions pass చేయడము బాగాలేదు.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ: నేను ధర్మభిక్షంగారు మాట్లాడినదానికి befitting reply ఇస్తానని భయపడి సభకు రాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఆయన భయపడలేదు. రాలేదు అనుకోండి. కాని ఆ విధముగా అనకూడదు అనేది ఏమీలేదు.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ: Advisory Board ను నేను form చేయలేదు. ఆ విషయము కొన్ని మాసాలుగా తీవ్రమైన ఆలోచనలో ఉన్నది Government of India వారు All India Prohibition Committee అనేది ఏర్పాటు చేశారు అయితే State level లో కూడ ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయవలసిన సమస్యకూడ ఉన్నది ఆంధ్రప్రాంతములో Tappers Rehabilitation సమస్యకూడ ఉన్నది. Telangana లో Tappers Co-operative Societies పెట్టాము కేవలము Toddy Tappers విషయములో మాత్రమే ఒక Advisory Committee ఉంటే బాగా ఉంటుందనే అభిప్రాయము వారు తెలియజేశారు. ఈ మూడు రంగాలకు చేరి ఒకే కమిటీ ఉంటే బాగా ఉంటుందా లేకపోతే వేరేవేరే కమిటీలు ఉంటే బాగావుంటుందా అనేది చర్చలలో ఉన్నది. అందులో ఉన్న సాధక బాధకములు కూడ గమనించబడుతాయి. ఈ విషయాన్ని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారితో కూడ మాట్లాడాను. Government of India వారి అభిప్రాయము కూడ రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు తెలియజేసే పరిస్థితులుకూడ ఉన్నవి. వారి సలహాలు వచ్చిన తరువాతనే ఈ కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడము మంచిదని అనుకుంటున్నాను నేనుకూడ వారి సలహా ఏమిటో తెలుసుకోవాలనే అభిప్రాయములో ఉన్నాను. ఈ కమిటీ ఏ type of structure లో ఉంటే బాగా ఉంటుంది అనే దానికి యింకా నిర్ణయము జరగలేదు. నిర్ణయము జరగగానే త్వరలో ఏర్పాటు చేస్తానని అంటున్నాను. అది Committee కానివ్వండి. Board కానివ్వండి లేకపోతే ఒకటికంటే ఎక్కువ బోర్డులు కానివ్వండి. తెలంగాణాలో ఉన్న Co-operatives కు వేరే ఒకటి ఏర్పాటు చేశామని చెబితే, అది సరిగా జరగలేదని ధర్మభిక్షముగారు అన్నారు. వారు చెప్పిన ప్రకారమే Primary Societies కు తొమ్మిది సీట్లు, Group Societies కు నాలుగు సీట్లు అని ఈ విధముగ representation ఇచ్చాము. Field లో పనిచేస్తున్నవారిని, అనుభవము

గలవారిని ముగ్గురిని తీసుకున్నారు. అయితే ఈ నామినేషన్లు విషయములో పొరబాటు ఏమీ జరిగిందో గాని, అది ఫలానా అని వారు ఖచ్చితముగ చెప్పలేదు. ఇవి elected గా ఉంటే బాగా ఉంటుందని అన్నారు. ఎప్పుడూకూడ elected bodies ను encourage చేయడము మంచిది. ముందు Board ను constitute చేయాలి అనేది ఒక పాలసీగా ప్రభుత్వం పెట్టుకున్నందువల్ల ఇది Processing Society గా లెక్కలోకివస్తుంది. సాధారణంగా ప్రభుత్వం యొక్క పాలసీ ప్రకారము First Board లో అందరు nominated గాను, Second Board లో $\frac{2}{3}$ nominated $\frac{1}{3}$ elected గాను, Third Board లో పూర్తిగా elected body గాను ఉండాలని ఏర్పాటు ఉన్నది. ఆ ప్రకారము ఇది మొదటి బోర్డు కనుగ, మొదటిటిలరమే మూడు సంవత్సరములవరకు నామినేషన్ జరగవలసినను, ఆ విధముగ కాకుండా ఒకే సంవత్సరమువరకు టరమ్ గా పెట్టుకుని నామినేషన్లు చేయబడినవి తరువాత ఒక ఆరుమాసాలవరకు term పొడిగించబడింది. బహుళ ఆరుమాసముల తరువాత Tappers Co-operative Societies వారు కోరినట్లయితే board ను elect చేయటానికి మాత్రమే ప్రభుత్వము ఒప్పుకోటానికి వీలుఉన్నది వారి అభిప్రాయాలు ఏ విధముగ ఉంటాయో తెలుసుకొని ప్రభుత్వము ఒక నిర్ణయానికి రాగలదు

ధర్మభిక్షముగారు మరొకవిషయము చెప్పారు. నాకు మంత్రివదలి రాగానే, నాకు ఎవరో dinner ఇచ్చారట. అది జరిగిన మరురోజుననే Tappers Federation ఏర్పాటు చేశానని అన్నారు Dinner ఇచ్చిన విషయమే నాకు జ్ఞాపకములేదు. కాని ఒక్కవిషయము మాత్రము నిజమని ఒప్పుకుంటాను. ఈ Federation ను గురించిన సమస్య, నేను మంత్రి కాకపూర్వము ఎప్పుడో Excise Minister గారు కొన్ని మాసములనుంచి federation ఏర్పాటు చేయాలని పట్టుదలతో ఉన్నారు. కళావెంకట్రావుగారు ఉన్నప్పుడు ధర్మభిక్షముగారు Regional Committee ఎదుటకు ఈ సమస్యను గురించి తెచ్చినప్పుడు Tappers Societies కు ఒక Federation ఏర్పాటుచేస్తే బాగా ఉంటుందనే దానికి ఒక Resolution సభవారి ఆమోదమునకు నేనే తీసుకునివచ్చాను తరువాత వరుసగా federation ఏర్పాటు చేయటానికి పూనుకున్నాను. సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రి అయినతరువాత ఒక నెలలోగానే secretariat level లో ఈ federation సమస్య pending గా ఉన్నదానిని expedite చేయించాను. తరువాత పత్రికల ద్వారా ఈ federation ఏర్పాటు జరగబోతుందని అందరికీ తెలియజేశాను. ఒక పెద్ద మహాసభలో ముఖ్యమంత్రిగారి ఎదుటనే federation ఏర్పాటుకు స్వాగతము, Welcome Address కూడ ఇవ్వబడినవి. ఈ సందర్భ

ములో ధర్మభిక్షముగారు చెప్పినది ఏమిటంటే ఆయనకు తెలియకుండానే ఈ ఏర్పాటు అంతా జరిపివేశారు అని అన్నారు. ఇది రహస్యముగ జరిగినదేమీ కాదు. అందరి ఎదుటనే పెద్దమహాసభ జరిపి ఏర్పాటుచేశాము. అంతేకాకుండా ఈ federation ను గురించి criticise చేస్తూ 45 వేల రూపాయల ఖర్చుతో establishment ఉన్నదని అన్నారు ఇది ఏమాత్రము యధార్థముకాదు. రు. 45 వేల ఖర్చు అనేది చాలా హాస్యాస్పదముగ ఉన్నది ఇది ఒక allegation అని అంటున్నాను ఈ federation లో కొంతమంది District Organizers కూడ ఉన్నారు. వారికి ఇందులో ఏ కొద్ది ప్రతిఫలము వచ్చినప్పటికీనీ, వారి యొక్క సిబ్బంది ఖర్చే కొన్ని వేలు ఉంటుంది. కాని పది వేలు కాని, 20 వేలు కాని ఏమీకాదు నాకు తెలిసినంతవరకు నేను విశ్వసనీయముగ చెబుతున్నాను. అయితే ఇంత exaggerated figure చెప్పటానికి కారణమేమిటంటే నల్గొండ జిల్లాలో కాంగ్రెసు కార్యకర్త నిర్మల రాములు అని ఉన్నారు. ఆయనను ఇందులో ఒక organizer గా ఏర్పాటుచేయడము జరిగింది. వారికి ఈ field లో అనుభవములేదు, అలాంటివారిని వేశారేమి అని అంటున్నారనుకుంటాను. నాకు తెలిసినంతవరకు కొద్దికాలము నుంచి tappers విషయములో interest తీసుకుంటున్నారు. ఈ Federation లో organizer గా పనిచేస్తానని ముందుకు వచ్చారు. ఈ విషయము మాత్రము నాకు వ్యక్తిగతముగ తెలుసు. 1953 లో జిల్లా నుంచి నేను M. L. A. గా ఎన్నుకోబడినప్పటి నుంచి తిరిగి 1957 నుంచి అంతకుపూర్వము కూడ వారు నాకు బాగా తెలుసు. వారితో పరిచయము కూడ ఉన్నది. అందుకోసము ఈ organisation ను రూపించడము జరుగుతున్నది. ఈ విధముగ చేయడము మంచిదికాదు. ఇకపోతే మునగాల పరగణాలో నీరా సొసైటీని గురించి చెప్పారు. ఈ విషయాన్ని గురించి నేను ఇదివరకే చెప్పాను. ధర్మభిక్షముగారు మంచి విషయమే చెప్పారు. వారు చెప్పింది ఏమిటంటే, పట్టాదార్ల భూములలో ఉన్న చెట్లను మొదట్లో lease out చేసేటప్పుడు పట్టాదార్ల భూములలో ఉన్న చెట్లను ఇవ్వము, shops కోసము, Co-operative Societies కోసము Reserve చేశాము అని చెప్పడము జరిగింది. తరువాత ఆ societies కు sale అయ్యేటట్లు చూచుకోకుండా private persons కు contractors కు ఆ చెట్లను ఇస్తామని చెప్పి, మరల ఎక్కువ ధరలకు ఇవ్వడము జరిగింది. ఈవిధముగ చేయడమువల్ల tappers కు నష్టము వస్తుంది. వారు mischief play చేసేవరిస్థితులు ఉన్నవి. ఇది సరికాదు. దీనిని అరికట్టాలని వారు చెప్పడము జరిగింది.

అది ఒక వైపు examine అవుతున్నది. ఈలోగా ఒక policy మేము decide చేసినాము. చెట్లు వాళ్ళు reserve చేసుకొన్న తరువాత, మళ్ళివాళ్ళు

అ సంవత్సరమే allot చేయాలని కోరినట్లు ఉంటే, వట్టేదారు అది మాత్రం అంగీకరించకూడదని మేము ఖచ్చితంగా ఒక policy practical గా అవలంబించాలని అనుకొన్నాము. అయితే కొన్నిసార్లు టీలు మాత్రము ఆఫీసర్ల వద్దకు వచ్చి, వాళ్ళకు ఇబ్బందులు ఉన్నాయండి. అప్పుడు పట్టేదార్లు లేదన్నారు. కాని ఇప్పుడు ఇస్తామని అంటున్నారు. Co-operative societies కే ఒప్పుకొంటే బాగుంటుందంటే, అటువంటి కొన్ని కేసులలో మాత్రము క్రింద ఆఫీసర్లను వదలకుండా excise Commissioner స్థాయిలో, అవి individual cases లో merits పైన గమనించబడుతుంది. ఇక group societies విషయంలో, ధర్మభిక్షంగారు చాలా అన్నారు ఒకటి—“Tappers are not being enrolled” అని వారు చెప్పారు నా దగ్గర ఉన్న information ప్రకారం గత సంవత్సరం కంటే పూర్వం membership, అంతకంటే పూర్వం membership చాలా తక్కువగా ఉంటే, ఖచ్చితంగా ఉత్తరువులు జారీచేయడమే కాకుండా ఆఫీసర్లు కూడా చెప్పి, group meetings తీసుకొని, ఈ society representatives కు, వాళ్ళకు కూడా చెప్పి federation ద్వారా కూడా persuade చేయించి, కేవలం membership పెరగడమే కాదు, ప్రతి member యొక్క share capital పెంచాలనేటటువంటి policy implement చేయడం జరిగింది తత్ఫలితంగా నేడు ఉన్న 11 group societies లో మేడిచెర్లకు 40 members, అందులో కూడా చిన్నవి పెద్దవి ఉన్నాయి, కామారెడ్డికి 115 members, తువరానుకు 154 members, నైజామాబాద్ కు 448 members (ఒకే సొసైటీలో) అదే మోస్తరుగా ఈ భువనగిరి సొసైటీలో 164, నల్గొండ సొసైటీలో 333, మహబూబ్ నగర్ సొసైటీలో 381, మక్తల్ లో 86, సిద్దిపేటలో 247, సిరిసిల్లలో 103, కరింనగర్ లో 226, వెల్లంపల్లిలో 114, అదిలాబాద్ లో 80, నర్సంపేటలో 141 ఈ విధంగా చూచినట్లయితే, సుమారు 2000 సభ్యులు ఈ సంఘాలలో ఉన్నారు ఒక్కొక్క సంఘములో కూడా, వందలకొలది సభ్యులు, actual tappers ఉన్నారు. కాని ఇంకెవరైనా మేము సభ్యులమవుతాము అంటే, మమ్ములను చేర్చుకోవడంలేదు అనే complaint ఒకటైనా నా దృష్టికి రాలేదు. మరి సభ్యులు వేరే విషయాలు గురించి వచ్చి represent చేశారు గాని, ఈ federation లో membership ఇవ్వడంలేదని ఎప్పుడూ represent చేయడం జరగలేదు. ఇక “tappers are not being given work” అని అన్నారు. ఇది నాకు మొన్న సిద్దిపేటలో మాత్రం ఒక complaint ఈ విధంగా చేయబడింది. ఇంక ఏ సొసైటీలో కూడా tappers కు work ఇవ్వలేదనేటటువంటి complaint రాలేదు. మరి ఇటీవలనే మన officers, non-officials కూడా joint గా rules చేసినారు. అప్పుడు కూడా ఈవిధంగా complaints

వచ్చినట్లు ఏమీ సరిపోయేదు. అయితే సిద్ధి పేటలో వచ్చినటువంటి report విషయంలో కూడా అక్కడ చెట్లకు సరిపోయే అంతకంటే ఎక్కువగా సొసైటీలో members ఉన్నారని, ఆ members కు సరిపోయేటటువంటి చెట్లు అక్కడలేవు అందుకుగాను shifting system పైన ఒక సమయము కొందరు ఇంకొక సమయము మరికొందరు, ఈ విధంగా వాళ్లు work divide చేసుకొని పని జరుపుకొంటున్నారు. ఆ విధంగా అక్కడ ఏర్పాటు చేయబడింది అయినా, ఈ సంవత్సరం ఎవరికి పని ఇవ్వలేదో వచ్చే సంవత్సరం వాళ్ళకు పనిఇవ్వబడును, మరి ఈ సంవత్సరం ఇచ్చిన వాళ్ళకు వచ్చేసంవత్సరం ఇవ్వకుండా ఉండవచ్చును అనేటటువంటి పరిస్థితికూడా ఉన్నది, నేను అక్కడ ఉన్న Excise officers కు వాళ్ళకు, ఉభయాలకు ఏమీ compromise అయితే కుదురుతుందో అది చేయవలసిందిగా ప్రత్యేకంగా ఆదేశము ఇచ్చాను ఆవిధంగా ప్రయత్నాలు అక్కడ చేయబడినవి. తరువాత information ఏమీ నా దగ్గర లేదు. Only capitalists are investing money అని వారు చెప్పారు, ధర్మభిక్షంగారు Co-operative societies లో అంతా కూడా ప్రారంభంలో capitalists కాదు గ్రామాలలోకూడా చిన్న village societies పెట్టాలని ధర్మభిక్షంగారు అన్నారు. చిన్న సొసైటీలు చక్కగా పనిచేస్తున్నాయి. మరి village societies విషయంలో సాధారణంగా మందసాయిలు తప్ప ఇంకెవరు కూడా complain చేయలేదు. మందసాయిలు కూడా complain చేసింది ఏమిటంటే, అక్కడ గ్రామాలలో ఉన్న పెద్దమనుష్యులు తమ influence వల్ల దానిని దుర్వినియోగం చేసుకొంటున్నారు, దానిమీద ఆఫీసర్లకు సరియైన చూపులేదు అన్నారు, అంతేగాని పెట్టుబడి విషయంలో మాత్రం, village societies కానివ్వండి, group societies కానివ్వండి, ప్రారంభంలో ఎప్పుడైతే lease out చేయబడుతుందో, అంటే అక్టోబరు మాసంలో lease out చేయబడుతుందో, అప్పుడు వాళ్ళకు deposits ఇచ్చేటటువంటి సమస్య, sureties ఇచ్చేటటువంటి సమస్య ఉంటుంది గనుక అప్పుడు ప్రతివారు కూడా, పెద్ద పెద్ద contractors గాని, అప్పులు తీసుకోవలసిన అవసరము ఉంటుంది. వేలుగాని, కొన్ని లక్షలుగాని అప్పు తీసుకోవలసిన అవసరము ఉంటుంది. ఈ Co-operative Societies ఇప్పుడు బ్యాంకుల ద్వారా అప్పులు తీసుకొనేటటువంటి అవకాశాలు లేవు. ఎవరో పావుకార్ల దగ్గరనుంచి అప్పులు తీసుకొని వచ్చి deposits, మాని sureties ఇచ్చేటటువంటి సమస్య ఉన్నది. ఆ కాలములో మాత్రం అప్పులు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అయితే బయటవాళ్ళ దగ్గర ఎవరో పావుకార్లవద్ద తీసుకొని వచ్చేటటువంటి పరిస్థితి ఉండవచ్చును, లేక స్వంత సొసైటీలలో కొందరు members

ఆర్థికంగా బాగా ఉండే వాళ్ళ దగ్గర అప్పులు తీసుకోవడము సాధ్యం కావచ్చు. కాని 3, 4, 5 మాసాల తరువాత, వాళ్ళ డబ్బు వాళ్ళకు చెల్లించడం కూడా జరుగుతుంది. తరువాత సొసైటీ తన డబ్బుతోటి పనులు జరుపుకొంటూ వుంటుంది వాళ్ళ position మాత్రము paid up share capital, ఈ విధంగా ఉంది. భువనగిరిది సుమారు 20,000, నల్గొండ సుమారు 58,500, మహబూబ్ నగర్ సొసైటీది సుమారు 40,000, మక్తల్ ది 24,000, సిద్దిపేట 18,000, సిద్దిసిల్ల సుమారు 9,000 ఉంటుంది. కరీంనగర్ 18,000, బెల్లంపల్లి 14,000, అదిలాబాద్ 3,000, నర్సింపేట 7,000— ఈ విధంగా వాళ్ళ funds ఉన్నాయండి మేడిచెర్లది 3,000 వరకు ఉంటుంది కామారెడ్డి 14,000 తూప్రాన్ 15,000 నిజామాబాద్ 2,65,000. ఇది share capital paid-up. ఈ విధంగా ఎంతో డబ్బు వాళ్ళ స్వంతం కాకుండా మొత్తం పెట్టుబడితో జరుపుతున్నారు అనే విషయం తెలిసివుంటే వారు ఆ విధంగా మాట్లాడకపోయే వారేమో అని మనవి చేస్తున్నాను. ఎప్పటికీ కూడా స్వంత డబ్బుతో వ్యాపారం చేయడానికి కాదు లక్షాధికారులైన కొంత అప్పు తెచ్చి పెట్టవలసి యుంటుంది Bank facilities ఉంటే, Bank నుంచి తీసుకొంటారు లేకపోతే individuals నుంచి అప్పు తెచ్చుకొంటారు. “Only capitalists are being benefitted” అని వారు allegations చేశారండి, అయితే కొందరు capitalists, ఎవరికైతే పొందుబాటు దేయబడిందో, వాళ్లు స్వంతం నడుపుతున్నారు. వాళ్ళు వచ్చిన లాభాలు స్వంతం తీసుకోవడం జరుగుతూ ఉండవచ్చు. అందులో కొంత భాగము tappers కు పంచిపెట్టడము జరుగుతున్నది. ఇది కేవలం వినడమే కాదు. నేను నా చేతితోనే పంచిపెట్టడం కూడా జరిగింది. అంతే కాకుండా, ఇప్పుడు ఈ capitalists దీనిలో లాభము పొందుతున్నారు అనే విషయము tappers కు లాభము లేదు అనే విషయము సరియైనది కాదు. మేము అనంతరామన్ గారు తరువాత Joint Registrar of Co-operative Societies, President of Federation of tappers వీళ్ళ కమిటీ ఏర్పరచినాము. వాళ్ళు report కూడా complete చేశారు. ప్రతి సొసైటీకి visit చేసి అన్ని books కూడా చూచి tap చేసేటటువంటి స్థలాలకు కూడా వెళ్ళి, అడవులలోకి కూడా వెళ్ళి, అక్కడ వాళ్ళతో మాట్లాడడం కూడా జరిగింది. తరువాత వాళ్లు నివేదిక ఇచ్చారు. ఆ రిపోర్టు కూడా గవర్నమెంటు consideration లో ఉన్నది. కాని అంతకు పూర్వం నుంచి కూడా నా దగ్గర ఉంటున్నటువంటి departmental information collect చేసినదాని ప్రకారంగా ఉన్నటువంటి భోగట్టా ఈ విధంగా ఉన్నది. ఒక్క మేడిచర్ల సొసైటీలో, co-operative society రాకపూర్వము tappers కు 30 రూపాయలు salary ఉంటే,

ఇప్పుడు 42 rupees p. m వారి salary ఉన్నది. అంటే 12 రూపాయలు పెరిగిందన్నమాట. అదేవిధంగా కామారెడ్డి సొసైటీలో 25 రూపాయలు ఉంటే ఇప్పుడు 40 రూపాయలు ఉన్నది. తూప్రాన్ లో 25-30 ఉంటే ఇప్పుడు 35-43 rupees ఉన్నది. నిజామాబాద్ లో 35 rupees ఉంటే, ఇప్పుడు 60 rupees ఉన్నది. భువనగిరిలో 30 rupees ఉంటే, ఇప్పుడు 45 rupees ఉన్నది. నల్గొండలో 30 rupees ఉంటే, ఇప్పుడు 45 rupees ఉన్నది మహబూబ్ నగర్ లో 35 rupees ఉంటే ఇప్పుడు 45 rupees ఉన్నది మక్తల్ లో 35 rupees ఉంటే ఇప్పుడు 50 rupees ఉన్నది. సిద్ది పేటలో 30 rupees ఉంటే ఇప్పుడు 40 rupees ఉంది. సిరిసిల్లాలో 42 rupees ఉంటే, ఇప్పుడు 50 rupees ఉన్నది. కరీంనగర్ లో 30 rupees ఉంటే, ఇప్పుడు 35 rupees ఉన్నది బెల్లంపల్లిలో 35-40 rupees ఉంటే, ఇప్పుడు 45.50 rupees ఉన్నది. ఆదిలాబాద్ లో 50 ఉంటే, 60 rupees ఇవ్వబడుతున్నది. ఈ విధంగా సుమారు $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$ ఒక్కొక్క స్థలంలో సుమారు $\frac{1}{3}$ of the salaries పెరగడం కూడా జరిగింది. అంటే వాళ్ల income, wages పెరిగింది. ఈ విధంగా tappers కు కూడా లాభము ఉన్నది. వాళ్ల salaries లేక wages increase అయినా యన్నమాట. మళ్ళీ ప్రతి సంవత్సరము సొసైటీ పక్షం నుంచి ఈ tappers కు కంబళ్ళు, cloth మొదలైనవి కూడా ఆ సొసైటీలలో distribute చేయడం జరుగుతుంది. ఈ విధంగా ఉన్నప్పుడు, ఈ group societies అన్నిటికన్నా చెడ్డగా ఉన్నాయని అనడం సరి అయినది కాదు. అందులో రెండు సొసైటీలు మాత్రం loss లో ఉన్నాయని, satisfactory గా లేవని తెలుస్తున్నది. దాన్ని set right చేయడానికి department వారు చర్య తీసుకొంటున్నారు దేవరకొండ సొసైటీ విషయం అక్కడ ఇవ్వవద్దు అంటే ఇచ్చారు అని ధర్మభిక్షంగారు అన్నారు. అయితే ఇచ్చిన తరువాత నిజంగా అక్కడ పని సరిగా జరగకపోతే దానిని రద్దుచేయడం జరుగుతుంది దానిని ప్రోత్సాహం చేయాలనేటటువంటి ఉద్దేశం కానే కాదు. కాని ఈ Group Societies ను గతసంవత్సరం మళ్ళీ ఒక సంవత్సరం వరకు పొడిగింపు చేసి, ప్రత్యేకంగా ఒక కమిటీ ఏర్పరచి దాని working విషయంలో tappers కు లాభము ఉన్నదా, లేదా అనే విషయము పరిశీలనచేసి రిపోర్టు ఇవ్వాలని గవర్నమెంటు తీర్మానము చేసింది: అనంతరామన్ కమిటీ దానిని పరిశీలనచేసి ఒక report ఇచ్చింది. అది గవర్నమెంటు consideration లో ఉన్నది ఇప్పుడు ఇంకొక్క విషయం ధర్మభిక్షంగారు అన్నారు; ఇంకా ఎక్కువ గ్రామాలు ఎందుకు యివ్వడంలేదు. సహకారసంఘాలు నెలకొల్పడానికి అని. మొదటి సంవత్సరం కేవలం ఈ Group Societies కు మాత్రం ఇవ్వడం జరిగింది.

రెండవ సంవత్సరం కొన్ని Group Societies కు ఇవ్వడం జరిగింది. తరువాత కేవలం 150 సంఘాలు గ్రామాలలో sanction చేస్తే, అప్పుడు 134 register అయినాయి. ఈ సంవత్సరంలో 700 గ్రామాలకు సొసైటీలు ఏర్పరుస్తామని గవర్నమెంటు ప్రకటించిన తరువాత సుమారు 500 పై చిల్లర గ్రామాలలో సహకార సంఘాలు నెలకొల్పబడినాయి, రెండు మాసాలలో అదికూడా practical గా రెండు మాసాల time కూడ లేకుండా ఈ విధంగా దేశం మొత్తంమీద చేయాలని ప్రభుత్వమునకు ఎక్కువ అభిప్రాయము ఉన్నప్పటికీ, Co-operative Department Officers Registration, దానిపైన supervision, maintenance of Accounts ఇవన్నీకూడ సాధకపాధకాలు గమనించవలసి యుంటుంది. ఇప్పుడు ఏర్పరచినటువంటి మొత్తం సొసైటీలు లెక్కచేస్తే సుమారు 800 Co-operative Societies function చేస్తున్నాయి. అయితే 600 సహకారసంఘాలు ఒక సంవత్సరంలోనే నెలకొల్పడం సమాధానకరంగా ఉన్నదనేమాట అనకున్నా కొంత సంతృప్తి అయినా తెలియజేయడం వారి ధర్మమైయుండెను కాని, ఎంత సేపటికీ కేవలం criticise చేసి చెప్పడమేగాని అసంతృప్తికరంగా ఉన్నదని అనడమేగాని ప్రోత్సాహకరంగా ఏమీ చెప్పడంలేదు. దానివల్ల పనిచేసేవాళ్లకు ఉత్సాహం కలుగకుండా ఉంటుంది అన్నమాట. ఐతే criticise చేయడమే తమ అభిప్రాయం అనుకొనే వాళ్లకూడ ఉంటారనుకోండి నేను వారి విషయంలో ఎక్కువ చెప్పనవసరంలేదని భావిస్తున్నాను. అయితే, ఈ సంవత్సరము, వచ్చే సంవత్సరము ఇంకా ఎక్కువ villages కు ఇవ్వాలని అభిప్రాయం ఉన్నది. కాని, కొన్నిగ్రామాలు కొట్టివేసి, ఎవరో కాంగ్రెసువాళ్లు చెప్పితే, వాటి బదులు వేరే గ్రామాలకు మంత్రిగారు ఇచ్చారు అనే విషయం ధర్మభిక్షంగారు అన్నారు. దీంతో personal గా allegation ఉన్నందున, దీనిని కొంత clarify చేయదలచుకొన్నాను. ముఖ్యంగా నాకు ఎక్కువకు ఎక్కువ ఎన్ని సాధ్యమైతే అన్ని సంఘాలు నెలకొల్పాలని కోరిక ఉన్నది. అయితే 500 గ్రామాలకు మాత్రం allot చేయాలని గవర్నమెంటు యొక్క decision అయింది. అది taluk and districtwise in proportion to the total shops of the district and taluk గా divide చేయాలని అన్నాము. ఆ policy ప్రకారంగా divide చేశాము. From highest rental, first category లో ఉన్నటువంటిది కూడా allot చేశాము. ఆ సందర్భంలో చాలా గ్రామాల గురించి చాలామంది కమ్యూనిస్టు మిత్రులు, కాంగ్రెసు మిత్రులు, ఈ పార్టీకి చెందినవాళ్లు కూడా వచ్చి చాలా influence చేసి ప్రయత్నాలు చేసినారు మా గ్రామాలకు ఇవ్వాలని. కాని ఆ category లో లేనివాళ్లకు ఇవ్వడానికి వీలులేదని clear గా చెప్పివేశాము. అదిపైమొంది, కొన్ని

గ్రామాలలో allot చేయబడి announce చేయబడినటువంటి గ్రామాలలో మాకు ఇష్టంలేదని వాళ్లు తెలపడం జరిగింది. అప్పుడు ఆ serial order లో ఉన్న next villages కు equal number గా allot చేయాలని మేము orders వేశాము దానితరువాత మాకు కొంత misunderstanding వచ్చింది మేము సిద్ధంగా ఉన్నామని మళ్ళీ వాళ్ళు దరఖాస్తులు ఇచ్చారు దానిని reconsider చేయాలని అనుకొన్నాముగాని, ఈవిధంగా cancel చేయడము, మళ్ళీ ఇవ్వడము మళ్ళీ cancel చేయడము, ఈవిధంగాచేస్తే confusion create అవుతుందని వాటన్నింటిని కూడా రద్దుచేసి ఎవరికికూడా ఇవ్వడం జరగలేదు. అయితే ఈవిధంగా కార్యకర్తలు కూడా, public ను represent చేసేటటువంటివారు ఎవరైనా పొరబాటు చేసిఉంటే, దానిపైన గవర్నమెంటుకు నిందించడము, గవర్నమెంటు intentional గా చేసింది అనడంమాత్రం సరిఅయినది కాదు. అందులోను, మేము ఇచ్చినటువంటి 700 గ్రామాలలో ఎన్నో కమ్యూనిస్టు influence గల గ్రామాలు ఉన్నాయి మాకు represent కూడా చేశారు కొంతమంది ఆగ్రామాలకు ఇవ్వవద్దు అని. కాని కమ్యూనిస్టులుగాని, కాంగ్రెసు గాని, ఏపార్టీగాని, కాకపోనీ, తెక్కప్రకారంగా ఏగ్రామాలకు Co-operative societies ఏర్పరచవలసి యున్నదో ఆ list ప్రకారం, ఆగ్రామాలకు ఉండవలసిందని, వాటిని కొట్టివేయడానికి వీలులేదని ఖచ్చితంగా చెప్పాము. అంతవరకు అయితే స్వయంగా tappers మాకు ఇష్టంలేదని చెప్పరో, అంతవరకు దానిని రద్దు చేసేటటువంటి విషయం మేము ఆలోచన చేయలేదు కావున, కేవలం పార్టీ basis మీద allegations పెట్టడం అనేది సరిఅయినదికాదు. కమ్యూనిస్టు నాయకులే అన్నారు ఈవిధంగా ఏర్పరచినపద్ధతి చాలా సంతృప్తికరంగా ఉన్నదని వారే ప్రశంసచేశారు. కాని ఇప్పుడు వారు ఈ అసెంబ్లీలో దానిని ప్రశంస చేయడానికి ఏమి అడ్డము ఉన్నదో నాకు తెలియదు. అయితే మూడుకోట్ల రూపాయల డబ్బు collect చేసే విషయం ఉన్నది. అది ఇప్పుడు collect చేయడంలేదు, ఆబ్యారి arrears అని వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్యగారు అన్నారు నా దగ్గర ఉన్న latest information ప్రకారం సుమారు 4 కోట్ల 44 లక్షలు ఉంటుంది arrears. అందులో 74 లక్షలు collect చేయబడినాయి. కనుక వారు ఏమీ collect కాలేదనేసంగతి సరిఅయినది కాదు. ఈ collection చాలా చేయబడింది. అయినా ఒక విషయం మాత్రము వారు దృష్టికితెచ్చారు. పెద్దమొత్తాలు ఇవ్వవలసినటువంటి బకాయిదార్ల విషయంలో శ్రద్ధ వహించడం లేదు అని అన్నారు. మా జిల్లాలో వెళ్ళినప్పుడు District Officers Conference లో ఖచ్చితంగా చెప్పాను ఈ విషయం గురించి. అయితే దాంట్లో కూడా ఒక చిక్కు ఉన్నది. ఆఫీసర్లకు bribe చేయడంవల్ల, వాళ్ళ ఆస్తులు

అమ్మకుండా ఉంటున్నారు అనే point కన్నా influential persons యొక్క ఆస్థుల వేలాలు వేయడానికి ప్రయత్నంచేస్తే అక్కడ local గా వారి influence వల్ల వేరేవారు అది కొనుటకు దైర్యము చేయలేరు, దాంట్లో bid చేయరు. అయితే ఈ విషయం గురించి రెండుమాసాలక్రితం జరిగిన conference లో ఒక policy decide చేశాము అటువంటి సందర్భాలలో గవర్నమెంటు ఆ properties ను acquire చేయాలని చెప్పాము. It will become the Government property. The Government should acquire their property as against the arrears అని మేము policy decide చేశాము. ఇంతకుపూర్వం, గవర్నమెంటుకు అవసరం ఉంటేనే ఆ property తీసుకోవాలని ఉండినది కాని ఇప్పుడు గవర్నమెంటుకు అవసరమండినా, లేకపోయినా వాటిని స్వాధీనం చేసుకుని 2, 3 సంవత్సరముల తరువాత, ఆ వాతావరణం మారిపోయిన తరువాత గవర్నమెంటు దానిని auction చేయవలసిన అవసరం ఉంటే చేస్తుంది లేకపోతే పంచాయితీ సమితులకో, జిల్లా పరిషత్తులకో ఇచ్చే దానికి ఆలోచన చేసుకోవచ్చు అని అన్నాము ఆ policy adopt చేశాము. ఇటీవలనే ఆ విధంగా కొన్ని proposals కూడా వస్తున్నాయి. కనుక influential persons కు వ్యతిరేకముగా వారి ఆస్తులను తీసుకోవడం లేదు అనే అభిప్రాయం సరైనది కాదు. అందులో ధర్మభిక్షం ప్రత్యేకంగా ఒక వాక్యం అన్నారు మంత్రిగారు చుట్టు ఉన్నవాళ్ళ విషయంలో ఈ arrears collect కాకుండా ఆగిపోతుందని అన్నారు. కాని, ఈ పెద్ద మొత్తాలు ఇవ్వవలసినవాళ్ళ విషయంలో ఎక్కడైనా stay orders ఇచ్చినామేమో వారు ఖచ్చితంగా examples చెప్పగలిగితే, నేను చాలా సంతోషించేవాడిని. నేను ఏమైనా stay orders ఇచ్చి ఉంటే, చిన్న మొత్తాలపైన 5, 10 వేలకు తక్కువ మొత్తాలు ఉన్నట్లయితే, అదికూడా extraordinary circumstances ఉన్నట్లయితే, ఇచ్చి ఉంటామేమోగాని పెద్ద మొత్తాల విషయంలో కాదు. ఆ విధంగా ప్రభుత్వము policy decide చేసింది కనుక ఏదైనా extraordinary situation ఉంటే దాన్ని గమనించడం జరుగుతుంది తప్ప, మామూలుగా stay orders ఇవ్వడం గాని, interfere అవడం గాని జరగదు. అయితే 5,000 రూపాయలకంటే ఎక్కువగా లేనటువంటి బకాయిదార్లకు మూడు కిస్తులలో చెల్లింపు చేయాలని ఆ facilities ఇచ్చినాము. మొత్తము 9 వేలు బకాయిదార్లు ఉన్నారు. అందులో 8 వేల బకాయిదార్లు 5 వేల కంటే తక్కువ దబ్బు ఇచ్చేటటువంటివాళ్ళు. వారికి మీరు మూడు కిస్తులలో చెల్లించుకోండి, నవంబరు end వరకు అని వారికి నోటీసులు issue చేశాము. ప్రతిఒక్కరికి కూడా నోటీసులు ఇచ్చాము. 6000 లో ఒక్క

వెయ్యి మందికి నోటీసులు చేరకుండా పోయినాయి. తక్కిన అందరికి చేరినాయి. అయినా వాటికి చాలా poor response వచ్చింది. మళ్ళీ ఫిబ్రవరి ఆఖరువరకు time పొడిగించాము, ఆ facility avail చేసుకోవడం. నిజంగా small arrears విషయంలో, poor people కు facilities ఇచ్చాము. అయినా, అది సంతోషకరమైన విషయం అనే మాట అనలేదు గాని, మీరు పెట్టిన conditions లో "Arrears pertaining to the penalties will be waived in the end" అని అన్నారు అది తప్పు, మొదట్లోనే మీరు penalties మాఫీ చేయండి, మిగతాది మూడు కిస్తులలో clear చేయమని చెప్పండి అని అంటున్నారు అంటే ఏమి అర్థం? ఆ penalty మొదటే మాఫీ చేయడం జరుగుతుంది. ఆ ఇవ్వవలసిన డబ్బు కూడా ఇవ్వకుండా ఈ విధంగానే జరుపుకొంటారన్నమాట. కనుక వాళ్ళను investigate చేయడానికి, మొదట ఈ డబ్బు ఇచ్చినట్లయితే, penalties మాఫీ అవుతుంది అంటే, అది మాఫీ అవుతుందనే ఆశతో, డబ్బు ఇస్తారు కదా అని ఆ policy ని తీసుకొన్నాము. కాని దానికి భిన్నంగా ఇక్కడ advice ఇస్తున్నారు

అక్కడకుపోయి చెప్పడం ఏమంటే "మీరు ఎందుకు యిస్తారు? మీవద్ద ఎవరు collect చేస్తారు? వారు కలెక్టు చేసినప్పుడు చూసుకొందాము" అనే భావం కల్పిస్తున్నారు బకాయిలు వసూలు కావటానికి వారు తోడ్పడటం లేదు. బీదవారికొరకు ప్రభుత్వం సదుపాయాలు చేస్తూనే ఉన్నది. అవి సరిపోవుట లేదు. ఇంకాచేయమంటే అర్థం ఉంటుందిగాని అసలు ప్రభుత్వం ఏమీ చేయటం లేదని చెప్పటం సరైనదికాదు అయిదువేలు అంతకంటే తక్కువ బకాయిలు ఉన్నవారినుంచి డబ్బు కలెక్టుచేసే విషయంలో facility చూపించుటకు penalty మాఫీ చేయాలని నిర్ణయం చేసింది

శ్రీ పి. వి. రాజేశ్వరరావు . చాలమందికి ప్రభుత్వం యిచ్చిన facilities తెలియవు కాబట్టి, ఆ term మార్చి ఆఖరువరకు పెంచుతారా?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ . ఫిబ్రవరి ఆఖరువరకు ఇచ్చాము. మార్చి ఆఖరువరకు యివ్వాలంటే మనమంతా యిక్కడనే ఉన్నాము. వీరంతా గ్రామాలకు తెలియజేసి బాకీలవసూళ్ళకు తోడ్పడే అవకాశం ఎక్కడఉన్నది? Tappers, organisations లీడర్లు అనుకొనేవారు, గడువు కావాలని ప్రభుత్వానికి represent చేసి, ఆ గడువు యిస్తే, దానిని వినియోగించుకొనక, మళ్ళీ గడువును పొడిగించమని కోరడానికి మావద్దకు వస్తున్నారేతప్ప ఈలోగా కనవడుటలేదు. ఎదైనా genuine గా representation ఉండి నిజంగా collections కు అవకాశం ఉన్నదంటే గవర్నమెంటు ఆ విషయాన్ని గమనించ

గలదని మనవిచేస్తున్నాను—ఇంతవరకు చూపించిన facility ఎంతమంది ఉపయోగించుకొన్నారు? ఎంతమంది లాభం పొందారు? గడువు ఇంకా పెంచుటవల్ల, వారినుంచి యింకా ఎక్కువ response ఉంటుందనే నమ్మకం ప్రభుత్వానికి కలిగితే extension ఇవ్వాలనేది తప్పక గమనిస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) : శ్రీ కళావెంకటరావు గారి ట్రైములో ఎక్సైజ్ నాలుగుకోట్ల బకాయి ఉన్నదని అన్నారు. ఇప్పటికి 60 లక్షలు వసూలు చేశామన్నారు. అంటే అది వెంకటరావుగారి కాలనుంచి యిప్పటివరకు వసూలు అయిన మొత్తమా?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ : 74 లక్షలు వసూలు అయినది ఇంకా 8, 9, లక్షలు, ప్రామినరీ నోట్సు ఉన్నందున అవి బకాయి వసూలుక్రింద adjust చేశారు ఆ విధంగా మొత్తం 92 లక్షలు వసూలు అయినది. ఇంకా కొన్ని లక్షల రూపాయల కేసెస్ విషయంలో ప్రాకోర్టునుంచి ప్లే ఆర్డర్లు వచ్చాయి. కొన్ని కేసెస్ లో చిన్న మొత్తంపై యిచ్చేది 1 కోటి 25 లక్షలు ఉంటాయి. తతిమ్మావి రెండుకోట్ల రూపాయలవరకు యింకా కలెక్షన్ కావలసి నటువంటివి, చర్యలుతీసుకోదగినవి ఉన్నవి. చాల కేసెస్ లో వారికి ఆస్తులుకూడ లేకుండా ఉన్న సంగతి గవర్నమెంటు దృష్టికి వస్తోంది ఈ పరిస్థితి చూస్తే మొత్తం అంతా ప్రతిపైసా వసూలు అవుతుందనే ఆశ పెట్టుకొనుట సరైనది కాదు. అందులో considerable portion write off చేసే పరిస్థితి రావచ్చు నేమో. మొత్తం అన్ని efforts చేసిన తరువాత ఏమి position ఉంటుందో చూచి ఆ స్థితిపై నిజంగా లేకుండా ఉండి వసూలుకాదు అనే పరిస్థితి ఉంటే తప్ప మాఫ్ చేయరు, write off చేయుట సాధ్యంకాదు.

శ్రీ దొడ్డా నరసయ్య : Write off వచ్చే ఎన్నికల నాటికి చేస్తారా?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ : వచ్చే ఎన్నికలలో మీరు (కమ్యూనిస్టు) గెలిచి పవర్ లోకి వస్తే ఆ విధంగా చేస్తామని మొదటే హామీయివ్వటం జరుగుతుంది. వారు పవర్ లోకి వచ్చిన తరువాత హామీలను నెరవేర్చకపోవటంకూడ జరుగుతూ ఉంటుంది.

శ్రీ పి. వి. రాజేశ్వరరావు : వజూహత్ బకాయాల గురించి అంతిమ నిర్ణయం తీసుకొంటే శాగుంటుంది. ఎన్ని సంవత్సరాలు పెండింగ్ లో ఉంచుతారు.

శ్రీ ఈ. చిన్నప్ప (మహబూబ్ నగర్) : ఇంతవరకు 74 లక్షలు వసూలు అయినది అన్నారు. అయితే స్పెషల్ స్టాఫ్ కొరకు ఎన్ని లక్షలు ఖర్చు అయినది.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ స్పెషల్ స్టాఫ్ లేదు. 50, 54, clerks ను మాత్రం ఎక్కువ యిచ్చాము

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈ నాలుగు కోట్లు పాత హైదరాబాదు ప్రభుత్వం నాటిదా ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ : అవును, తరువాత కూడ కొద్దిమొత్తం ఉండవచ్చును

శ్రీ పిల్లలమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) : ఈ సంవత్సరం ఎంత వసూలు అయినది ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ : ఆ information లేదు. మొత్తం 74 లక్షలు వసూలు అయినది, యింకొక రి లక్షలు adjust చేయబడినది. చిన్నప్ప గారు ప్రొహిబిషన్ తెలంగాణాలో కూడ అమలు జరపాలని చెప్పారు సేను మొదటనే మనవి చేశాను కేంద్ర ప్రభుత్వం, ప్లానింగ్ కమిషన్ స్టేట్ గవర్న మెంట్సుతో consult చేస్తారు. దానికొరకు కొంత వేచియుండవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది Phased programme ప్రకారం implement చేయాలని అన్నారు

మిస్టర్ స్పీకర్ ప్రొహిబిషన్ కావాలని ఒక వ్యక్తి చెబితే సరిపోదు, Regional Committee వారు చెప్పాలి

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ : వారు ఇంకా నిర్ణయం చేయలేదు. దొడ్డా నరసయ్యగారు corruption ఉందని అన్నారు ఆ talk ఉన్న విషయం అందరికీ తెలుసు అందువల్ల చాల strict attitude ఆఫీసర్లు విషయంలో తీసుకొనుట జరిగింది ఎవరైనా illicit tapping చేస్తున్నారని తెలిసిన తరువాత కూడ అటువంటి వారిని book చేయకపోతే, వారిమీద కఠిన చర్యలు తీసుకొనుట, dismiss చేయుట కూడ జరుగుతోంది. కఠిన శిక్షలు ఇస్తున్నారు. దీనిని check up చేయుటకు కఠిన చర్యలు తీసుకొనబడుతున్నాయి దీనికి public co-operation కూడ చాల అవసరం District conference లో యీ విషయం చర్చించి District Officers, Deputy Commissioners చాల strict attitude adopt చేయాలని ఆదేశాలు యిచ్చాము.

బసవమానయ్యగారు, ప్రొహిబిషన్ ఎందుకు అమలులో పెట్టుటలేదని అన్నారు; వారు మాట్లాడుతూ తెలంగాణాలో ప్రొహిబిషన్ తీసుకురాండి, లేకపోతే ఆంధ్రలో తీసివేయండి అని వాదన చేశారు. ప్రొహిబిషన్ విషయం సేను చెప్పాను, క్లార్కుస్ విషయంలో ట్రాన్స్ ఫర్స్ చాలకాలమునుంచి జరు

గుట లేదని చెప్పారు. ఇటీవల ఇన్స్ పెక్టర్ను, సర్కిల్ ఇన్స్ పెక్టర్నును 3 సంవత్సరాలు కంటే ఎక్కువకాలం ఒకేచోట ఉంటే transfer చేయాలని, అసలు మూడు సంవత్సరాల వరకు కూడ ఎదురుచూడవలసిని అవసరం లేదని చెప్పాము. డిపార్టుమెంటుకు చెడ్డపేరు వస్తుందని, frequent transfers చేయాలని ఆర్డర్స్ ఇచ్చాము. అవిధంగా transfers చేస్తే కొంతమంది responsible Members వచ్చి frequent transfers ఎందుకిని represent చేశారు, ఊమించుమని చెప్పడం జరిగింది. క్లార్కు విషయంలో కూడ ఎక్కువకాలం ఒకే చోట ఉంటే transfer చేయాలనే విషయం examine చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కడైనా ఆఫీసర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ను బాధ పెడుతుంటే కఠిన చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ బసవమానయ్య (అంథోర్) తెలంగాణాలో Excise నుంచి వచ్చిన ఆదాయం తెలంగాణా కొరకే ఖర్చుపెట్టుటకు అలోచన ఉన్నదా ?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ తెలంగాణాకే ఖర్చుపెడుతున్నారు ఆ విధముగా లెక్కలు maintain చేయబడుతున్నాయి. వేరేచోట ఖర్చుపెట్టుటలేదు.

కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఎడల కొంతమంది ఆఫీసర్స్ కు సానుభూతి లేదనే విషయం మా గృహిణి కూడ వచ్చింది గతసంవత్సరం మేలో అల్ టేబర్న్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ రిప్రజెంటేటివ్స్, డిస్ట్రిక్ట్ ఆఫీసర్స్, డిప్యూటీ కమిషనర్ తో కూడిన సెమినార్ ఏర్పరచి, అందులో యీ కో-ఆపరేటివ్స్ కు సంబంధించిన విషయాలన్నీ చర్చించి, ఆఫీసర్స్ కో-ఆపరేటివ్స్ ఎడల సానుభూతితో ప్రవర్తించాలని చెప్పటం జరిగింది తెలంగాణాలో ప్రొహిబిషన్ ఇంట్రడ్యూస్ చేయాలని సీతాకుమారిగారు చెప్పారు. పామ్ సుగర్ మేన్యు ఫాక్చరింగ్ ఎంకరేజ్ చేయాలని రామబ్రహ్మంగారు చెప్పారు. మార్చి 25, 26 వ తేదీలలో జిల్లా ప్రొహిబిషన్ ఆఫీసర్స్ కాన్ఫరెన్స్ ఏర్పాటు చేసినాము ఆ కాన్ఫరెన్స్ లో నీరాసొసైటీల ఫంక్షనింగ్, జాగరిసొసైటీల ఫంక్షనింగ్, ప్రొహిబిషన్ ఇంప్లిమెంటేషన్ మొదలైనవి ఆంధ్రలో ఏవిధంగా జరుగుతున్నవో, వాటిలో ఉన్న సాధకబాధకాలేమిటో, ఇంకా ఏమేమి ఎఫ్ టైవ్ మెషర్స్ తీసుకోవాలో వివరంగా చర్చించి, తగు చర్యలు తీసుకొంటాము. ఇందుకు సంబంధించి ఏదైనా నాన్ ఆఫీషియల్ బాడిని నెలకొల్పే అవసరం ఉన్నదో, లేదో పరిశీలించి తగుచర్యలు తీసుకొంటాము. నీరా, పామ్ జాగరిసొసైటీలు మిస్ యూజ్ చేసినట్లయితే చాలా కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా నేను ఆఫీసర్స్ కు చెప్పాను. పామ్ సుగర్ మేన్యు ఫాక్చరింగ్ కొరకు గవర్నమెంట్ లక్ష పై వేల రూపాయలు శాంక్షన్ చేసింది. దానిలో ఖాదీకమిషన్ వారు ఎక్స్

పెర్ మెంట్ చేసి ఒక ప్లాంట్ తయారు చేశారు. మూడు ప్లాంట్స్ ఏర్పాటు చేయటానికి ఖాదీబోర్డుకు ఆ డబ్బు ఇస్తున్నాము ఆర్డర్స్ పాస్ అయినవి ఖాదీకమీషన్ వారు ఇంకా మూడు ప్లాంట్స్ కొరకు వచ్చేసంవత్సరంలో డబ్బు ప్రోగుచేస్తామని అంటున్నారు ఈ ఐదారు ప్లాంట్స్ వచ్చే సంవత్సరం వచ్చే అవకాశము ఉన్నది ఆ ఎక్స్ పెర్ మెంట్ సక్సెస్ ఫుల్ అయితే, తొందరగా ఎక్కువ పామ్ సుగర్ మేన్యూఫేక్చరింగ్ ఫ్యాక్టరీస్, స్ట్రాల్ ప్లాంట్స్ నెలకొల్పే విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించగలదు “ప్రాహిబిషన్ ఎందుకు ఉండాలి? ఆంధ్రలో ఫెయిల్ అయిపోయింది” అని అంజయ్యగారు అన్నారు ప్రాహిబిషన్ ఫెయిల్ కాలేదనేది నా అభిప్రాయం. ఆంధ్రలో ప్రాహిబిషన్ ఫెయిల్ అయింది అనటం సరైనది కాదు కేవలం “ప్రాహిబిషన్ ఫెయిల్ అయింది, ప్రాహిబిషన్ ఫెయిల్ అయింది” అని వచేవదే మాట్లాడటంవల్ల ప్రాహిబిషన్ ఫెయిల్ అయినట్లు కనుపిస్తున్నది జాగ్రత్తగల వ్యక్తులు చూస్తూ ఊరుకొన్నందువల్ల ప్రాహిబిషన్ ఫెయిల్ అవుతుంది. నీరా కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ నీరా అమ్మకపోతే, ఆ ప్రాంతం ఎం. ఎల్. పి. గారు ఎందుకు ఊరు కొంటున్నారు? ఎందుకు రిపోర్టు చేయలేదు? ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదు? టేవర్స్ ను కల్లు అమ్మకవద్దని చెబితే, వారు తమకు వ్యతిరేకము అవుతారేమో నని, వారు ఇల్లిగల్ గా నీరాబదురు కల్లు అమ్ముతున్నా, అమ్మనివ్వండి అని తమకు తెలిసికూడ ఊరుకొని, ఇండ్లై రెక్టుగా వారిని ఎంకరేజ్ చేసి, మళ్ళీ ఇక్కడకు వచ్చి దానికి గవర్నమెంట్ రెసపాన్సిబుల్ అని చెప్పటం ఎంతవరకు న్యాయమో గమనించండి. టేవర్స్ కు మేలు కలగాలనే ఉద్దేశంతో నీరా దుకాణాలు పెట్టుకోమని చెప్పాము. వారికి ప్రభుత్వం కొన్ని సౌకర్యాలు కలుగ జేసింది. ఇంకా సౌకర్యాలు కలుగ జేయాలని ప్రభుత్వం శ్రద్ధతో ఉన్నది. ఎంతో మంది టేవర్స్ నా దగ్గరకు వచ్చి “మేము నీరానే అమ్ముతున్నాము, ఎవరో కొందరు కల్లు అమ్మితే, మొత్తం మా అందరికీ ఎందుకు చెడుపేరు రావాలి? మేము మాత్రం నీరా అమ్ముతున్నాము. అని చెప్పటం జరుగుతున్నది. కొన్ని చోట్ల వారు నీరానే అమ్ముతున్నారనేది అందరికీ తెలుసును అసలు మన స్టేటులో ఎన్ని నీరా సొసైటీలు ఉన్నవి? 800 నీరా సొసైటీలు ఉండవచ్చును. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అన్ని ప్రాంతాల్లో నీరా సొసైటీలు లేవు. నీరా సొసైటీలు లేనిప్రాంతంలో నీరా కల్లు అమ్ముతున్నారనే సమస్యలేదు ఇల్లినీట్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ జరిపే కేసెస్ చాలా రేర్ గా ఉన్నవి ఇల్లినీట్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ జరిపేవారిసంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉన్నది. సామాన్య ప్రజానీకానికి, అధిక ప్రజానీకానికి ఇల్లినీట్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేయబడినటువంటి సారా దొరకటం సాధ్యం కాదు. ఎన్నో కుటుంబాలు నేడు కల్లు త్రాగకుండా సుఖజీవితం గడుపుతున్నారు. ప్రాహిబిషన్

ఫెయిల్ అయిందని పదేపదే చెబుతూ, కేవలం ఒక వాతావరణాన్ని సృష్టించటం జరుగుతోంది తప్ప, ప్రాక్టికల్ గా ప్రొహిబిషన్ ఫెయిల్ కాలేదని మనవి చేస్తున్నాను త్వరలోనే ప్రొహిబిషన్ ఫెయిల్ కాలేదు, కాదు, అనే వాతావరణం కూడ సృష్టించటానికి అవకాశాలు ఉన్నవి.

గౌరవసభ్యులందరూ కో-ఆపరేట్ చేస్తే ప్రభుత్వం అటువంటి వాతావరణం నిర్మాణము చేయగలదని హామీ ఇస్తున్నాను తెలంగాణాలో ప్రొహిబిషన్ ఇంట్రడ్యూస్ చేస్తే లక్షలాది ప్రజలకు వృత్తి పోతుంది అన్నారు. వారికి వేరే వృత్తులు చూపించబడతాయి. ఇప్పుడు ప్రొహిబిషన్ డిపార్ట్ మెంట్ లో ఉన్న ఆఫీసర్స్ సీనియారిటీకి సంబంధించిన విషయంలో ఏమి నిర్ణయం తీసుకొన్నారు అని వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు అన్నారు. వాళ్ళ పూర్వపు సర్వీసెస్ కు సంబంధించిన డిటెయిల్స్ సేకరిస్తున్నాము వాళ్ళ సీనియారిటీ, పూర్వం ఉన్న ఎక్సైజ్ డిపార్ట్ మెంట్ స్టాఫ్ సీనియారిటీ నుతా కామన్ సీనియారిటీగా చేసి ఎవరికి నష్టం కలగకుండా, అందరికీ న్యాయం కలిగించటానికి ప్రభుత్వం పూనుకొంటున్నది. “పేదవారు ప్రొహిబిషన్ కు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తిస్తే నిర్బంధ చర్యలు తీసుకొంటున్నారు, పెద్దవారు, డబ్బుగలవారు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తిస్తే, ఇల్లెస్ట్ డిస్టిలేషన్ చేయిస్తూంటే, వారి విషయంలో చర్యలు తీసుకోవటంలేదు” అని కొందరు గౌరవసభ్యులు అన్నారు ఆ విషయంలో నేను యిదివరకే ఆఫీసర్స్ కు ఖచ్చితముగా చెప్పాను. ఎంతమంది ప్రొహిబిషన్ కు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించిన డబ్బుగలవారిపై, పెద్దవారిపై చర్యలు తీసుకున్నారు? నేను ఆ రికార్డు అన్నీ చూస్తాను అని వారికి చెప్పడం జరిగింది. వచ్చే కాన్ఫరెన్సులో ఆ విషయం ఖచ్చితంగా పరిశీలనచేస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇల్లెస్ట్ డిస్టిలేషన్ చేసేవారికి ఖచ్చితంగా ఫైరు వేయవలెను అనే శాసనం ఒకటి చేస్తారా?

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ : ఆ విషయంకూడ పరిశీలన చేయిస్తాను. ఎల్లమందారెడ్డిగారు లా ద్వారా మనము ప్రొహిబిషన్ తీసుకువచ్చే జరులు, గాంధీగారి తత్వంపైన పోతే జాగుంటుం దన్నారు. బై పెర్ స్యుయేషన్ ప్రొహిబిషన్ ఇంప్లి మెంట్ చేయమన్నారు. అది శాసనంద్వారా అమలుజరప వలసి ఉంటుంది. ప్రజలవద్దకు పోయి ప్రొహిబిషన్ గురించి ప్రచారం చేయటం కూడ అవసరము. నాన్ అఫీషియల్స్ రూల్ ఎట్లా ఉండాలో వచ్చే కాన్ఫరెన్సులో చర్చించబోతున్నాము. గౌరవసభ్యులు తెల్పినవాటి నన్నింటికీ సమాధానాలు చెప్పటం జరిగింది. గౌరవసభ్యులు తమ కట్ మోషన్స్ విత్ డ్రా చేసుకొని, ఈ డిమాండ్స్ ను బలపరుస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

ఇంక small scale industries విషయంలో...

శ్రీ డి నరసయ్య హాక్స్ మాలిఖాన్ విషయంలో ఒక అన్యాయం జరుగుచున్నది. మంత్రిగారు ఆ విషయంలో కొంచెం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. రైతుకు తనపట్టా చేలో ఎన్ని చెట్లు గీస్తున్నారో తెలియదు అదంతా గ్రామకరణాలు, నంబర్లు వేసేవాళ్ళు కలిసి చెశారు వాళ్ళ దయకండి 4 చెట్లు గీసినట్లుగా record చేస్తే సంవత్సరానికి డబ్బు యిస్తారు. సంవత్సరానికిగాని రైతుకు తెలియదు, తన చేలో ఎన్ని చెట్లు గీశారు అనే సంగతి. అట్లా కాకుండా అరిచి చేలో ఎన్ని చెట్లు నమోదు అయినాయో పట్టాదారుకుకూడ రసీదు యిచ్చే system ఏదైన తీసుకువస్తే రైతుకు అన్యాయం జరగకుండా ఉంటుందేమో ఆలోచించి ఆ విషయంలో ఏమిచర్య తీసుకుంటారో చెప్పాలి.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ ఆ విషయం మనవి చేశాను. సూతనంగా కొన్ని పద్ధతులుకూడ ఏర్పరచినాము కేవలం క్రింద ఉన్నటువంటి number markers పైననే వదలకుండా the Inspector himself by giving due notice with sufficient time to the Patwari and Pattadar అక్కడికివెళ్ళి on the spot చూసుకుని ఆ తక్తాలు పూర్తిచేయవలసింది అని వాళ్ళకు ఆదేశాలు యిచ్చాము. అంతా చిన్న officers మీద వదలకుండా inspectors level తో చూడవలసిందని చెప్పాము. దానివల్ల ఎక్కడైన ఏదైన అటువంటి సంగతి జరిగినట్లు ఉంటే జరగకుండా ఉండగలదని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు . ముగ్గాలో పరిస్థితులు మెరుగుఅయితే నీరా సొసైటీ యిస్తాము, misuse చేయని వాతావరణం కలిగినప్పుడు నీరా సొసైటీ renewal చేయడానికి ఆలోచిస్తాము అని సమాధానంలో చెప్పారు. Renew చేయడానికి ఎన్నాళ్ళు ఆలోచిస్తారు? ఆ వాతావరణం గలిగిందని ఎట్లా ఊహించుకుంటారు? ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యంలో ఆ పరిస్థితులు ఏవో వివరిస్తే ఆ పరిస్థితులు కలిగిద్దామని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ Industries విషయంలో చాల policy matters పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు తమ ఉపన్యాసంలో చెప్పారు. వాటి విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు తగు సమాధానం యివ్వగలరు నేను ప్రతి ఒక్కరికి పేరుపేరున వివరంగా మనవిచేయకుండా కొన్ని general విషయాలు వాళ్ళు చెప్పినవి నేను deal చేయదలచుకున్నాను Third Plan లో 12 కోట్ల కంటే కొద్దిగా ఎక్కువగానే డబ్బు Small Scale Industries, including cottage and handlooms కు allot చేయబడ్డది అని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

క్రిందటిసారి 6 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఉండినది ఈసారి అది double చేయబడ్డది అని మనవిచేస్తున్నాను. Total allocation లో industries కొరకు 3% ఉండినది Second Five Year Plan లో 5% ఉన్నది అని వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు అన్నారు Total allocation లో అట్లా ఉన్నప్పటికీ డబ్బు మొత్తం మాత్రం double అయినదని మనవిచేస్తున్నాను అదీకాకుండా మన commitments మనకు వేరే ఉన్నాయనేది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. Industrial Co-operative Societies కొన్ని పని చేయడంలేదని, కొన్ని 3, 4 సంవత్సరాల నుంచి ఉన్నాయి గాని, వాటికి డబ్బు రావడంలేదని, Industrial Co-operative Societies register చేయడంలో ఆలస్యం అవుతున్నదని చెప్పారు. ఈ 3 విషయాలు ఒకచోట జతపరచి ఆలోచించినట్లయితే యంతవరకు ఉన్న system లో కొంత మార్పుచేయవలసిన అవసరం కనిపించింది. ఒక గ్రామంలో కొందరు కార్యకర్తలు influence చేసి ఒక సొసైటీ పెట్టుకుని డబ్బు రాలేదని చెప్పడం, ఉన్నడబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొనడం, technical persons లేరని అనుకుంటూఉండడం జరుగుతోంది అందుచేత ఒక నిర్ణయం తీసుకొన్నాము. Block level లో ఒక community ని develop చేద్దాము అనుకున్నాము ఆవిధంగా ఆ area లో ఉన్నవాళ్ళు అందరు ఒక community గా feel చేయాలి అనుకున్నప్పుడు ఆ area లో ఒక industry కి ఒకటే society పెట్టి, ఆ సొసైటీకి ఆ బ్లాక్ area లో central places లో అవసరమైనచోట branches పెట్టినట్లయితే ఆ పరిశ్రమ బాగా అభివృద్ధిచెందడానికి అవకాశం ఉంటుంది. One society to one village అని జనార్దనరెడ్డిగారు అన్నారు One village లో one society function చేయడం practical గా సాధ్యంకాదు. ఒక industry కి ఒకటే సొసైటీ. Block level లో పెట్టి ఎక్కడ ఎక్కువ artisans ఉంటారో, ఎక్కువ material ఎక్కడ ఉంటుందో అక్కడ production purpose కు, marketing purpose కు shops పెట్టినట్లయితే పెద్దమొత్తంపైన ఆ Block level లో ఉన్న సొసైటీకి డబ్బు sanction చేయవచ్చును. Technical persons కు కూడా జీతం ఎక్కువయిచ్చి employ చేసుకోవచ్చును. Managerial assistance కూడా యివ్వడానికి వీలుగా ఉంటుంది. Account maintain చేయడానికి వీలుగా ఉంటుంది. Account audit చేయడానికి కూడా చాలా వీలుగా ఉంటుంది. District Officers తో చాలా discuss చేసిన తరువాత అది సరైన policy గా ఉండగలదని ఆవిధంగానే మేము అందరికీ orders ఇచ్చాము. ఒకటే industry కి ప్రక్క ప్రక్క గ్రామాలలోనే

సొసైటీస్ organise చేశారు ఇద్దరికీ సంపూర్ణంగా సహాయం దొరకదు. ఒక block area కు 10 వేలు 20 వేలు యిస్తే 5, 6 సంఘాలకు distribute అయి నందున 2 వేలు 3 వేలు వస్తుంది అందువలన ఆర్థికస్థామము లేకుండా ఉన్నాయి One large Scale Society for each industry ఉన్నట్లయితే raw materials procure చేసేదానికి, పని కల్పించేదానికి, మార్కెటు విషయంలో అన్నిటికీ ఎక్కువ helpful గా ఉంటుంది. అవిధంగా జిల్లా పరిషత్, పంచాయితీసమితివాళ్ళకు వ్రాశాము. Assistant Directors కు కూడా చెప్పాము ఏదైన ప్రత్యేక పరిస్థితివచ్చి పంచాయితీసమితి area లో ఒకటికంటే ఎక్కువ సొసైటీలను ఒక industry కొరకు అవసరం అనుకుంటే Director of Commerce and Industries కు refer చేసి వారి అనుమతి పొందాలి. Assistant Director కూడ register చేయకూడదు అన్నాము. అందుకంటే local గా pressures వచ్చి economic గా ఉన్నా లేకున్నా register చేయాలని కొరడం జరుగుతూ ఉంటుంది. కొందరు మిత్రులు ధర్మభిక్షంగారు దొడ్డా నరసయ్యగారు నల్గొండలో సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ గవర్నమెంటు పెట్టాలి అన్నారు. అక్కడ castor oil manufacturing unit కూడ రావడానికి అవకాశం ఉన్నది. గవర్నమెంటు ఏమి చేయడంలేదు అన్నారు కొన్ని సంవత్సరాలనుంచి కేవలం M.L.A లతోనే కాకుండా, జిల్లా పరిషత్ వాళ్ళతో, దేవరకొండ, మిరియాల గూడ, భువనగిరిలలోని business peopleతో, నల్గొండవాళ్ళతో మాట్లాడి మీరు కొంత డబ్బు provide చెయ్యండి. యింత డబ్బు చేయండి అని చెప్పినాను. ఎవరూ ముందుకు రావడం లేదు. Oil extract విషయంలో జడిచర్లలో ఒక plant ఉన్నది Finance Corporation వాళ్ళు యిస్తాము అని చెప్పారు. 2 లక్షలు. 3 లక్షల రూపాయలు వాళ్ళు ప్రోగ్రెసుకుంటే 10 లక్షల కంటే ఎక్కువ వెల గల castor oil plant దేవరకొండలో పెట్టిస్తాము అని Collector ను పిలిపించుకుని, ఆఫీసర్లను పిలిపించుకుని మాట్లాడి, జిల్లా పరిషత్ meeting కు attend అయి వాళ్ళకు నేను చెప్పాను. జిల్లా issue గా చేయండి. జిల్లా level లో డబ్బు collect కావడం పెద్ద కష్టం కాదు అని చెప్పినా గాని practical గా steps మాత్రం ఎవరూ తీసుకోవడం లేదు. ప్రజల పక్షం నుంచి initiative కొద్దిగా వైన లేకుండా అంతా గవర్నమెంటు చేయాలంటే సాధ్యమయ్యే పని కాదు. అంతా గవర్నమెంటు చేయాలంటే wait చేయవలసిన అవసరం ఉంటుంది. చాలకాలం పడుతుంది. Extension Officer ను పంపించి, enquiry జేయించి, సిమెంటుకు ఉపయోగపడే రాయి ఎంత ఉన్నదో కనుక్కుని స్క్విమ్స్ యిచ్చి పూనుకోవాలని అంటే దాని విషయంలో కూడ అక్కడనుంచి

initiative ఏమి లేదు మొత్తం initiative గవర్నమెంటు చేతులలోనే ఉండాలి అనే విషయం ఎంతవరకు సమంజసమైనదో గమనించాలి నల్గొండజిల్లా వెనకబడినదనే దృష్టితోనే అక్కడ Co-operative Societies, Small Scale Industries జాగా encourage చేయబడ్డవి. గత రెండు మూడు సంవత్సరాల record చూసినట్లు ఉంటే వేరే జిల్లాలలోకంటే నల్గొండజిల్లాలో ఎక్కువ Societies form అయి వాటికి ఎక్కువ help యివ్వబడ్డది అని వారే ఒప్పుకోగలరు. వారికి యిచ్చిన డబ్బు సరిగా వాడుకోబడడం లేదని అన్నారు. నేను అదే మనవిచేశాను చిన్నచిన్నవి గ్రామ గ్రామానికి వేరే వేరే ఉంటే ఆ యిబ్బందులన్నీ ఉంటాయి అందుకుగాను దానిని reorganise చేయడం సరైనదని చెప్పాను.

శ్రీ పానుచేప నాయక్ గారు కొన్ని విషయాలు చెప్పారు యుటిలైజేషన్ సర్టిఫికేట్సు పంపించడంలో ఆలస్యం అవుతున్నదేమో నన్నారు. అది నిజమే. అయితే దానికి సమాధానం చెప్పివున్నాను. అయిదు లక్షల రూపాయలు మిగిలింది, ఖర్చుపెట్టలేదు అన్నారు అది ముఖ్యవిషయం కాదు ఒక్కొక్కప్పుడు అలా జరుగవచ్చు తరువాత దీని రి-ఆర్గనైజేషన్ తరువాత దానిని గూర్చి ఇంకా విపులంగా, ఎక్కువ వివరాలు చెప్పడానికి వీలు ఉంటుందని నేను ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ యం రాజేశ్వరరావుగారు తెదర్ ఇండస్ట్రీ గూర్చి చాల విషయాలు చెప్పారు వారికి అన్ని విషయాలు తెలుసు వారు ఆరు లక్షలు అన్నారుగాని, 1961-62 లో 16 లక్షలు అలాట్ చేయబడింది. అయితే అది వివిధ ఏర్పాట్లకింది చూడడంవలన వారు గమనించలే దనుకుంటాను తెదర్ ఇండస్ట్రీ డెవలప్ మెంటు బోర్డుగూర్చి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. దీనికి సంబంధించే శ్రీ జియ్యరు దాస్ గారు సూట్లాడుతూ నాయుడమ్మగారినుండి వచ్చిన రిపోర్టును ఎవరో విరల్ రావు అనే ఆఫీసర్ పరిశీలిస్తున్నారని అన్నారు. ఆ విరల్ రావు ఎవరో నాకు తెలియదు నా డిపార్టుమెంటులో మాన్యురింగ్ విరల్ రావు అనే ఆఫీసర్ ఎవరూ లేరు నాకు తెలిసినంతవరకు అది ఏ ఆఫీసర్ కు అప్పగించబడలేదు. డైరెక్టరేట్ తెవెల్ లో ఒక expert కూడ ఉన్నారు. డిటెయిల్డ్ రిపోర్టు తయారుచేయడంలో వారి రికమెండేషన్స్ కూడ రావాలి వచ్చినవి ఆ శ్రువాళ డైరెక్టర్ తో ఒక సమావేశములో చర్చించబడి, ఇప్పుడు సెక్రటేరియట్ తెవెల్ అది ఉన్నది. అది 'త్వరలోనే అమలు జరుపుతాం ఆలస్యం జరిగింది' అన్నారు. అది నిజమే. అంతా ఆ పనిలోనే నిమగ్నమై ఉన్నారు. ఇంత ఆలస్యం జరుగదని తెలియజేస్తున్నాను.

జరువాత తెదర్ టెక్నాలజీకి సంబంధించి ఒక పార్టు ట్రైయినింగ్ కోర్సు ఏర్పాటు చేయవలయునని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. తెదర్ ఇంజనీర్లకు సంబంధించి ఒక సర్వీస్ సెంటర్, ఒక స్కూల్ ఏర్పాటుచేయడం కొరకు భారతప్రభుత్వానికి ప్రపోజల్ను పంపిస్తున్నాం ప్రొఫెసర్ థాకర్ కూడ ఈ విషయాన్ని సానుభూతితో పరిశీలిస్తున్నారు.

కార్పొరేషన్ గూర్చి శ్రీ రాజగోపాల్ నాయుడుగారు మాట్లాడారు. వారు రెండువైపులా మాట్లాడుతున్నారు ఒకవైపు నేషనల్ జేషన్ ఎందుకు అంటారు. మరొక వైపు ప్రభుత్వానికి కంట్రోలు ఉండాలి అంటారు అసలు స్వతంత్రపార్టీవారి పాలసీ ఏమిటో నాకు అర్థం కాలేదు

శ్రీ పి. రాజగోపాల్ నాయుడు : On a personal explanation, Sir. నేను కార్పొరేషన్ కు ప్రభుత్వం ఎప్పుడైతే డబ్బు ఇస్తున్నదో అప్పుడు దాని అజమాయిషీపై లెజిస్లేచర్ కు కంట్రోలు ఉండాలని చెప్పాను. దాని రిపోర్టు ఇతర వివరాలకు సంబంధించిన కాగితాలు యిక్కడ బల్లపై పెట్టించాలని, లెజిస్లేచర్ కు ఎటువంటి కంట్రోలు లేకుండా చేసే పరిస్థితి కల్పించకూడదని చెప్పాను.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ : పవర్ లూముకు సంబంధించికూడ శ్రీ రాజగోపాల్ నాయుడుగారు మాట్లాడారు అవి అమలులోనికి తీసుకురాకూడదని. నష్టమవుతుందని, వచ్చినట్లయితే వ్యతిరేకిస్తామని అన్నారు అసలది నిజం కాదు. పవర్ లూమ్స్ introduce చేయకూడదని ప్రభుత్వము నిర్ణయించింది. మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ కు సంబంధించి యీ నిర్ణయం గైకొనబడింది. ఎవరో సభ్యుడు అన్నారు—ఎవరికో లైసెన్సు దొరికింది గుంటూరులో పెట్టారు అని. నాకు తెలిసినంతవరకు మన రాష్ట్రంలో ఎక్కడా పవర్ లూమును allow చేయలేదు వీటిని encourage చేసే ఆలోచనకూడా ప్రభుత్వానికి లేదు. చేనేత పారిశ్రామికులు నష్టపడేవిధంగా ప్రభుత్వం ఎంతమాత్రం చేయదని తెలుపుతున్నాను

ఖాదీబోర్డు ఎంప్లాయిస్ గూర్చి రాజగోపాల్ నాయుడుగారు చెప్పారు వారి సర్వీసెస్ కు చెబ్బ తగిలేవిధంగా ప్రభుత్వం చేస్తోందన్నారు, అదేమీ లేదు. ఒక క్రమవద్దతిలో వారి రూల్స్ అండ్ రెగ్యులేషన్స్ రిఆర్గనైజ్ చేయబడుతున్నవి. నేను ఒక హామీ యిచ్చాను ఏ ఉద్యోగిని ఉద్యోగంనుండి తొలగించకుండా చూస్తాం. సాధ్యమైనంతవరకు ఎవరికీ ఆర్థికంగాకూడా నష్టం కలుగకుండా చూస్తాం అనికూడా చెప్పాము. అయితే దానికి వున్న conditions

పూర్తి చేయవలసి ఉంటుంది అందుకు వారు నిరాకరిస్తే అందువలన కలిగే నష్టాన్ని కూడా వారే భరించవలసి ఉంటుందని కూడా చెప్పాము. ఖాదీ బోర్డు functions విషయంలో, ధనాన్ని సరిగా ఖర్చు చేయడం విషయంలో వారు సందేహాన్ని వెలిబుచ్చారు ఖాదీ కమిషన్ వారు వున్న staff సంతా క్రమంగా స్టేట్ ఖాదీ బోర్డుకు అప్పగిస్తున్నారు. వారు వచ్చిన తరువాత యింకా ఎక్కువ ఉత్సాహంతో పని సాగడానికి అవకాశం కలుగుతుంది అంతేగాక, మంచాయి తీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తుల ద్వారా ఖాదీ కమిషన్ కు సంబంధించిన స్కీమ్లు అమలు జేయవలయు ననుకుంటున్నాం అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్, ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్ ల సహాయంతో యీ కార్యక్రమాలు రూపొందించ బడుచున్నాయి. ఖాదీ బోర్డు నుండి యీ కార్యక్రమము నమలుపరచడానికి కావలసిన డబ్బు వస్తుంది. ఆ తరువాత, వారే యిక సాంఘిక ప్రణాళికలను తయారు జేసు కొనవలసి వుంటుంది

ప్రాజెక్ట్ కమిటీ యొక్క రిపోర్టు గూర్చి మాట్లాడారు. నేను దాన్ని గూర్చి డిటెయిల్డ్ గా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు తదర్ వరిశ్రమకు సంబంధించిన requirements అన్ని యీ కార్పొరేషన్ ద్వారా ఖర్చు చేయవలసి ఉంటుందన్నారు శ్రీ జియర్ దాసుగారు. ప్రభుత్వం దానిని గమనిస్తుంది శ్రీ కోటయ్య గారు యిచ్చిన లెటరును డిపార్టుమెంటుకు పంపి నేను సమాచారం తెప్పించు కున్నాను. బాధ్యతలు తీసుకుంటాము. వీలై నంతవరకు cottage and small scale industries ను encourage చేయవలయుననే policy ప్రభుత్వము కలిగివున్నదని నేను ప్రత్యేకంగా మనవి జేస్తున్నాను.

చచ్చిపోయిన గొడ్డుపై హక్కు ప్రభుత్వానికి వుండాలని, తద్వారా అది కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీకి అప్పగించబడాలని చెప్పారు. ఆ విషయం కూడా గమనించబడుతుంది. ఆరోగ్య విషయకంగా దానిని ఆక్టులో తెలిపివుంటే బాగుం డేది. ఆ తరువాత ఫుట్ పేర్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ యూనిట్సుపై కొన్ని నిర్బంధాలు పెట్టారు అన్నారు అనిల్ డె గూర్చి కూడా వారు చెప్పారు. అయితే అందుకు ఆయన ఇక్కడ సమాధానం చెప్పే స్థితిలో లేరు. వారి పక్షాన నేను ఒక విషయం చెప్పవలసి వుంటుంది. ఆయన మన రాష్ట్రంలో ఒక best officer. ఆయన యీ లఘుపరిశ్రమల అభివృద్ధికి చేస్తున్న కృషి మెచ్చుకో తగినది. వారెంతో పట్టుదలతోను, ఉత్సాహంతోను కృషి చేస్తున్నారని నేను చెప్పక తప్పదు. ఒకవేళ పనిలో వున్నప్పుడు వీరిని కలిసి సమాధానం యివ్వడానికి అవకాశం లేకపోయిందేమో! అయితే అది అభివృద్ధి దాయకమైన విషయాలకు ఆటంకమైనది కాదని నేననుకుంటున్నాను.

Small Industries కు ఒక Special Director ను appoint చేయాలని ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం చేసింది వారు అప్పాయింట్ అయిన తరువాత అనిల్ డేగారు కాకుండా, small industries సంగతి వారే చూచుకుంటారు. Leather కు సంబంధించిన large industry ని అనిల్ డేగారు చూచుకున్నప్పటికీ కూడా వారినుంచి సంపూర్ణ సహకారం దొరకగలదనే విశ్వాసం నేను జియ్యోర్ దాసుగారికి, ఇతర మిత్రులకుకూడ యిస్తున్నాను ముడిపదార్థాలకు సంబంధించికూడా కొన్ని suggestions యిచ్చారు. వాటిని ప్రభుత్వం గమనించి ఆలోచిస్తుంది నల్లగొండకు సంబంధించి శ్రీ దొడ్డా నరసయ్యగారు అక్కడ private industry గాని, public industry గాని ఏదీలేదు అన్నారు వారు concrete proposal యిస్తే బాగానే వుంటుంది వాడపల్లి సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ విషయంలో నేను ప్రయివేటు కాంట్రాక్టరులతో మాట్లాడినాను సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ వస్తే అక్కడ ఎగుమతి సౌకర్యాలులేవు. పెద్ద రోడ్డులేదు. ఆర్డినరీ రోడ్డు మాత్రమే వున్నది రైల్వేలేదు అందువల్ల సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటుచేస్తే చిక్కులు కలుగుతాయని చెప్పడం జరిగింది. ఎట్లా సాధ్యమవుతుందో వారు సలహాయిస్తే గమనించబడును

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి (మాచెర్ల) : కృష్ణానదిమీద బ్రిడ్జి కట్టితే నడిపూడి రి, 6 మైళ్ళ దూరంలో వుంటుంది

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ . కూర్చుని చెబితేకాదు ఎవరో ఒకరు pursue చేయాలి శ్రీ జనవమానయ్యగారు industrial study tour విషయం చెప్పారు అవి యిటీవలనే ఏర్పాటు చేశాము. దీనికోసం ప్రభుత్వం ప్రత్యేకం 25 వేల రూపాయలు ప్రత్యేకించింది Industrial Study Tour లో participate చేసేవారికి వచ్చేపోయే ఖర్చులు ప్రభుత్వమే భరిస్తుంది. కేవలం తిండిఖర్చులు మాత్రం వారు భరించుకోవాలి Different persons కు tastes different గా ఉంటాయి. ఇతర ప్రాంతాలకు పోయినప్పుడు వేరేవేరే విధంగా భోజనం చేయాలని అనుకొంటారు. Industrial study tours వలన చాల ఉపయోగం ఉందని అనుభవం పొందిన సభ్యులకూడ చెబుతున్నారు అందులోని members గా different categories నుంచి తీసుకొంటున్నాము. Further గా యింకా industrial study tours నిర్వహించబోతున్నాము అందులో పాల్గొనేవారిపైన రి నెలలలో సొంతంగా గాని, యింకెవరిచేతనైనా గాని ఒక small industry నెలకొల్పాలని ఒక నైతిక బాధ్యత, బంధన వేస్తున్నాము. తమ తమ ప్రాంతాలలో అర్థికంగా బాగున్నవారిని, interest ఉన్నవారిని పిలిపించి group meetings ఏర్పాటుచేసి పరిశ్రమల అభివృద్ధి కొరకు

తగు వాతావరణం కలుగజేయాలనే భారంకూడ వారిమీద వేస్తున్నాము. Audit fee రెండుచోట్ల ఉండకూడదనే విషయం చెప్పారు Private audit fee ఉండగా ప్రభుత్వ ఆడిట్ ఫీ ఎందుకు అనే ఫాయంటు ఉన్నది. దీనిని examine చేయిస్తాము

జోగిపేట ఊల్ పరిశ్రమ విషయం చెప్పారు. Rebate ఖాదీ కమిషను వారు యిస్తారు ఇచ్చిన తరువాత enquiry లో correct గా sales పైన తీసుకోలేదు, mis-use చేశారని తెలిసింది. తప్పుడు లెక్కల ఆధారంగా rebate claim చేయబడ్డది. అటువంటిది మళ్ళీ తిరిగి యివ్వాలని ఖాదీకమిషను వారు అన్నారు. అన్యాయంగా claim చేసి rebate తీసుకుంటే, అది తిరిగి ఇవ్వవలసినదే తప్పుడు లెక్కలతో rebate ను నిరుపయోగం చేసే వైఖరిని encourage చేయడం సరైనది కాదని మనవి చేస్తున్నాను శ్రీ బసవమానయ్య గారు చాల చిన్న సొసైటీల విషయంలోకూడ చెప్పారు. Individual Societies గురించి నేను floor of the Assembly నుంచి చెప్పే పరిస్థితిలోలేను. వారు ప్రత్యేకంగా ఒక్కొక్క సొసైటీ గురించి చెబితే నేను examine చేయిస్తాను ఏమైనా పొరపాట్లు ఉంటే దూరం చేయడానికి పూనుకుంటాను. Potteries కు సంబంధించి Extension Officer విషయం చెప్పారు ఆయన mis-guide చేశాడనీ, 10 రూపాయలు తీసుకున్నారనీ, బొంబేనుంచి తిరిగి వచ్చారనీ చెప్పారు. దానిని పరిశీలించి ఖచ్చితమైన చర్యలు తీసుకోగలము. Cottage industries ను అభివృద్ధి చేయడం చాల అవసరమని శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడుగారు చెప్పారు ఆ ప్రయత్నం జరుగుతోంది. Cottage industries కు ప్రాముఖ్యం యివ్వాలనే దృష్టి ఉన్నది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఖాదీ కమిషనుద్వారా కాటేజ్ ఇండస్ట్రీస్ కొరకు 6, 7 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు కాగలదు. శ్రీ మందసాయిలుగారు కొన్ని సూచన లిచ్చారు. అవి గమనించగలము శ్రీమతి శాంతాబాయిగారు కొన్ని సంస్థల విషయంలో కొన్ని defects చూపించారు. Tanneries కు సంబంధించి చెప్పారు. Leather Committee వారు యిది పరిశీలించగలరు. జనార్దన రెడ్డిగారి points కు నేను సమాధానం చెప్పాను. District committees విషయం చెప్పారు. సర్వే చేయబడుతోంది. ఏయే పరిశ్రమను ఏయేచోట్ల అభివృద్ధి చేయాలనే information కూడ మా డిపార్టుమెంటులో ఉన్నది. ఇంకా ప్రత్యేకమైన విషయాలంటే వారు వచ్చి నాతో discuss చేయవచ్చు. సాధ్యమయినంతవరకు వాటిని అమలు పెట్టించేందుకు ప్రయత్నం చేస్తాము. విశ్వేశ్వరరావుగారు Industrial Estates విషయం చెప్పారు. వారి information కొరకు

చెబుతున్నాను. Industrial Estates లో 2,50,00,000 రూపాయల సరుకు తయారై నది. Actual production in the five estates 8 లక్షలు ఉన్నది. Present employment 868 వున్నది. 2,000 మంది industrial estate లో employ అవాలనే అంచనా ultimate objective గా ఉన్నది. “పమీ progress లేదు, work అవ్వడంలేదు, close అయిపోయి వున్నది” అని చెప్పడం అతిగాచెప్పడమేనని నేను భావిస్తున్నాను. సనత్ నగర్ ఎస్టేటు విషయంలో శ్రీ మనుభాయిపా గారే మొత్తం భారతదేశంలో one of the best industrial estates అని ఒప్పుకొన్నారు అక్కడ 50 units ఉన్నాయి. 70, 80 అప్లికేషనులు pending లో ఉన్నాయి units కావాలని accommodation యివ్వాలని చెప్పడం జరిగింది. Extension కూడ జరుగుతోంది. అప్పుగా యిచ్చిన డబ్బు collect చేయబడడంలేదని చెప్పారు. Recoverable loan 13 లక్షల రూపాయలు ఉన్నట్లుగా నాకు తెలిసింది. 1,51,000 మాత్రమే individual గా యిచ్చిన loan ఉన్నదని నాదగ్గరవున్న భోగట్టా వల్ల తెలుస్తోంది.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారు చాల సూచనలు యిచ్చారు. అన్నింటినీ కూడ గమనిస్తాము మొదటినుంచి వారు hand loom industry development కొరకు శ్రద్ధతో నాయకత్వం వహించి ప్రయత్నం చేస్తున్నవారిలో ఒకరు వారి సూచనలు చాల sound గా ఉన్నాయి. ఇండియా గవర్నమెంటుకు సంబంధించిన పాలసీ విషయాలు కూడ యిందులో ఉన్నాయి. ఇందులో State Government matching contribution యివ్వడం లేదన్నారు. ఈ విషయం కూడ ప్రభుత్వం గమనించి ఆలోచించగలదని మనవి చేస్తున్నాను. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మద్రాసులో కంటే మనకు allocations చాల తక్కువగా వున్నాయి. మద్రాసులో 4,20,000 మగ్గాలుంటే ఇక్కడ 5 లక్షల వరకూ ఉన్నాయి అన్నారు. మగ్గాల సంఖ్య ఒక్కటే కాదు ఎక్కువగా ఉండవలసినది. మద్రాసులో 7 కోట్లు కంటే ఎక్కువ allot చేశారు. ఇక్కడ 5 కోట్ల 4 లక్షలే allot చేశారు అన్నారు. కేవలం మగ్గాల సంఖ్య మీద ఆధారపడి allocations జరగవని మనవిచేస్తున్నాను. 3 points ను పాలసీగా తీసుకొని decide చేస్తారు. (1) Total loomage. (2) Co-operative societies లో వున్న loomage. (3) Total production ఎంత జరిగింది అనేది.

*శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల). మగ్గాల సంఖ్య total number of looms, total number of looms in the co-operatives and con.

sumption of yarn that means production ఉన్నాయి. మదరాసు స్టేటులో Spinning Mills ఎక్కువ వున్నాయి. War period లోనూ, war అయిపోయిన తరువాత కూడ మదరాసువారికి వివరీతంగా నూలు అందింది ఆంధ్రదేశంలో వున్నవారికి నూలు అందలేదు. యుద్ధకాలంలోను, యుద్ధానంతరం నూలు కొరత వుంది ఆంధ్రదేశానికి చాల అన్యాయం జరిగింది. ఆ రోజులలో వున్నటువంటి అంకెలను ఆధారం చేసుకోకుండా వుండాలి. ఇప్పుడు active number of looms ఉన్నాయి. అవతల జరిగేటంత ఉత్పత్తి ఇక్కడ కూడ జరగడానికి వీలున్నది కాబట్టి యింత తేడా రావడానికి అవకాశం లేదు. అందువల్ల యీ ప్రశ్నను డుణ్ణంగా పరిశీలించేయించి ఇండియా గవర్నమెంటుకు effective గా represent చేయాలని నేను suggest చేస్తున్నాను

శ్రీ తె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ పూర్వం 1954 లో allocation of funds గురించి కొన్ని పాలసీలు decide చేశారు తరువాత అది సరియైనది కాదని మార్పు కావాలని కోరిన తరువాత consider చేసి ఈ క్రొత్త పాలసీని ఏర్పాటుచేశారు అందులో కూడా అన్యాయం జరిగిందని కోటయ్యగారివద్ద భోగట్టా వుంటే దానిని అందజేస్తే examine చేయిస్తాను. స్టేట్ హౌస్ లూమ్ అడ్వయజరీ బోర్డు ఉన్నది. అందులో ఈ సమస్య ఎస్తునుని వివరంగా చర్చించి definite suggestions స్టేటు బోర్డు పడన ఇస్తే గవర్నమెంటు ద్వారా ఇండియా గవర్నమెంటుకు పంపించే ఏర్పాటు చేయిస్తానని వారికి హామీ ఇస్తున్నాను. డిస్ట్రిక్టు లెవెలులో వేరే ఆఫీసర్లు ఉండాలని డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు అనో, డిస్ట్రిక్టు హౌస్ లూమ్ ఆఫీసర్ అనో ఉండాలని అప్పుడు deal చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని వారు అన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో భారతదేశ ములో అన్ని రాష్ట్రాలలోకంటే హౌస్ లూమ్ పరిశ్రమ ఎక్కువగా ఉంది. ఈ Cottage Industry ప్రాముఖ్యాన్ని అందరూ ఒప్పుకున్న విషయమే. అందుకే ప్రభుత్వం active గా ఆలోచనచేస్తోంది. జిల్లా లెవెలులో జనరల్ కోఆపరేటివ్ వ్యవహారాలు చేసుకునేది కాక వేరే ఏర్పరచాలి exclusive గా హౌస్ లూమ్ వ్యవహారాలు చూడడానికి, ప్రతిజిల్లాకు ఒక్కొక్కరు ఏర్పాటు కాకపోవచ్చును. వర్కును గమనించి రెండు జిల్లాలకు ఒకరిని నియమించ వచ్చును. ఈ సూచన ప్రభుత్వంయొక్క active consideration లో ఉందని చెబుతున్నాను. Consumption విషయంలో government requirements గురించికూడా చెప్పారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వ పాలసీ మొదటనే ఉంది. సరిగా అమలులోనికి రావడం లేదని అన్నారు. ఎక్కడా అమలులో పెట్టడం లేదని అన్నారు. ఎక్కడెక్కడ అమలులో పెట్టడం లేదో తెలిస్తే ఖచ్చితమైన

చర్యలు తీసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. సీతాకుమారిగారు కొన్ని సూచనలు చేసారు. ఖాదీబోర్డు విషయంలో active గా ఉండాలని unemployment విషయంలో ఇంకా పనులు జరగాలని అన్నారు ఇంకా ఎక్కువగా పని జరిగేట్లా చూస్తాము. ప్రొహిబిషన్ విషయంలో ఇంకా ఎక్కువగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదనుకుంటాను. రిజేటుపోతే బాగుంటుందని అన్నారు. వ్యండ్ లూమెకు సంబంధించినంతవరకు కోటయ్యగారి అభిప్రాయంకాని నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయం కాని వేరే మిత్రుల అభిప్రాయం కాని ఈ రిజేటును తీసివేయాలనే. ఆ విషయం భారత ప్రభుత్వానికి తెలిపాము వారు కూడా in principle కొంత ఒప్పు కొన్నారు. కొన్ని సూచనలు ఇచ్చారు. అవి consideration ఉన్నాయి ఖాదీకి మాత్రం రిజేటుపోవడం చాలా గొప్పవిషయంగా ఉన్నది ఇది స్టేటు లెవెలులో consideration చేసే విషయం కాదు. ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంట్ విషయంలో రామబ్రహ్మంగారు కొన్ని సూచనలు ఇచ్చారు జపాన్ కు పంపాలని అన్నారు. దేశంలో వున్న ఇండస్ట్రియల్ చేత చూసుకొని కొంత ఉత్సాహం తెచ్చుకుంటే సరిపోతుందేమోనని నా అభిప్రాయం అక్కడ ప్రతిగ్రామం ప్రతి ఇల్లు ఒక ఫ్యాక్టరీమొదిరి ఉందని అంటారు. ఒకే గ్రామంలో రెండువేలకంటే ఎక్కువ యూనిట్లు ఉన్నాయి. ఫామిలీ మెంబర్స్ పనిచేస్తూవుంటారు. Ancillary type of industries కూడా ఉన్నాయని వాటిని చూచిన తరువాత ప్రత్యేక మైన ఉత్సాహం, industrial outlook create అవుతుందని చాలామంది చెబుతూ వచ్చారు జపాన్ వెళ్లాలంటే తరువాత ఆలోచనచేస్తారు. రెండుమూడు సంవత్సరాలకు పూర్వం ప్రభుత్వానికి అటువంటి ఆలోచన ఉండేది కాని అటువంటిది అవసరం లేదని తరువాత drop చేయబడ్డది. సర్వే అన్నారు. అదీకూడా చేయబడ్డది Handicrafts యొక్క exports విషయంలో రామబ్రహ్మంగారు చెప్పారు. All India Handicrafts Corporation ఒకటి ఉంది. ఆ కార్పొరేషన్ వారు export organisation ఒకటి డెవలప్ చేశారు. ఫారిన్ మార్కెట్స్ కోసం చూడాలని అన్నారు. స్టేట్ లెవెలులో డైరెక్టుగా export organisation డెవలప్ చేయడానికి వీలులేదుకాని అటువంటిది ఆ కార్పొరేషన్ ప్రమోట్ చేయాలనుకుంటాను అది జరిగితే export విషయం deal చేయడానికి వీలుంటుంది. Yarn produce చేయడానికి 200 లేక 300 spindlesతో ఒక మెషిన్ ఉందని అన్నారు. దానిని పరిశీలన చేయిస్తాను. Small scale లో అటువంటి spindles వస్తే దేశానికి మేలు అని నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయం. ఎస్. రాములుగారు కొన్ని సూచనలు ఇచ్చారు. Allocation of funds స్టేట్ గవర్నమెంటుది బాగానే ఉంది. కాని కేంద్ర ప్రభుత్వానిది బాగాలేదని అన్నారు. ప్రతి ప్రభుత్వానికి కొన్ని పాలసీలుంటాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి

మాత్రం పాలసీ లేకుండా ఎట్లా ఉంటుంది? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన పాలసీని effective గా implement చేయలేదన్నారు. వారు ఆ అభిప్రాయానికి ఎట్లా వచ్చారో తెలుపలేదు. లెడర్ ఇండస్ట్రీ డెవలప్ మెంట్ విషయంలో కూడా చెప్పారు. హరిజనులకు Cottage industries విషయంలో ప్రత్యేక సౌకర్యం ఇవ్వాలని అన్నారు ఇప్పటికే ఇస్తున్నాము ఇంకా ఏదైనా specific case చెబుతే ప్రయత్నం చేస్తాము. అంజయ్యగారు క్రొత్త పరిశ్రమలు డెవలప్ కాలేదని చాలా అసంతృప్తిని తెలిపారు. రాష్ట్ర పారిశ్రామికాభివృద్ధికి నైజాంగారు తమ funds ను బైటపెడుతున్నారని అన్నారు. ప్రయివేటు పెట్టుబడిని పీల్చినంతవరకు ఇండస్ట్రీలలో పెట్టించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉంది అటువంటి వాతావరణం ఏర్పరచాలని ప్రయత్నిస్తూనే ఉంది నైజాంగారిని ఎప్పటికీ తిడుతూంటే దూషిస్తూంటే వారే పారిశ్రామికాభివృద్ధికి పెట్టుబడి పెట్టాలంటే కష్టంకదా! ఎక్కువగా capital formation జరిగేటట్లు trade unionists కూడా వాతావరణం ఏర్పాటుచేస్తే కొంత ఎరకు encouraging గా ఉంటుందని నా అభిప్రాయం. పార్లమెంటు మెంబర్లు మంత్రులు కేంద్ర ప్రభుత్వంమీద impress చేయాలన్నారు. అదే జరుగుతోంది. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పిన 5%, 6% గురించి నేను మొదటనే చెప్పాను. Requisite assistance for the cottage industries రావడం లేదని అన్నారు. అది సరియైనదికాదు. ఖాదీ కమిషన్ నుంచి వచ్చే డబ్బు cottage village industries కొరకే ఖర్చు అవుతోందనే విషయం మనవి చేస్తున్నాను. హోండ్ లూమ్స్ అనేవి గ్రామాలలోనే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. హోండ్ లూమ్స్, coil industry, sericulture, handicrafts ఖాదీ కమిషన్—వీటన్నింటి క్రింద 10, 12 కోట్ల రూపాయలు మూడవ ప్రణాళికలో ఖర్చు కాగలదని మనవి చేస్తున్నాను. యల్లమందారెడ్డిగారు తమ ఉపన్యాసంలో కేవలం one-sided గానే అంతా చెడుగానే ఉందని చెప్పారు. కొద్దిగానైనా చేస్తున్న డెవలప్ మెంటు వర్క్ కాని, ఇటీవల ఏర్పరచిన కార్పొరేషన్లుకాని, industrial study tours కాని వారిదృష్టికిరానట్లు కనిపిస్తోంది. Requirements విషయంలో 50% of our requirements are being supplied by the centre which are not sufficient. 50% raw materials అన్నారు. అంతకంటే తక్కువే ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. వారికి ఆ information ఎక్కడనుంచి వచ్చిందో తెలియదు. 50% requirements raw materials లేవని చెబుతున్నాను. ఈ విషయమై ముఖ్యమంత్రిగారు పర్సనల్ గా వ్రాయడం జరిగింది, గవర్నరుగారు దయచేసి స్వంతంగా పర్సనల్ లేటర్ స్వర్గస్టింగ్ గారికి వ్రాశారు. మావద్దవున్న information ప్రకారం

1950, 1960 సంవత్సరాలలో స్పాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్ మెంట్ 800% ఉన్నది. ఈ progress కు కొంత అయినా appreciation చెప్పకుండా ఏమీ ప్రోగ్రెస్ లేదని నిరుత్సాహం చూపెట్టడం ప్రోగ్రెస్ కు కావలసిన లక్షణంకాదని మనవిచేస్తున్నాను. జరిగిన progress కు appreciation చేస్తూ ఇంకా ప్రోగ్రెస్ కావాలని కోరడం ఎక్కువ ఉత్సాహాన్ని కలిగిస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. Weavers కు నెల్లూరులో ఏదోడబ్బు వ్యక్తిగతంగా ఇవ్వాలని అన్నారు. ఖాదీ కమిషన్ నుండి వచ్చేడబ్బు హిందూ లామ్ బోర్డుక్రింద చూపెట్టడానికి కొంచెం కష్టంగా ఉంటుంది. ఒకరినే రెండు ఐటమ్స్ క్రింద deal చేయాలంటే practical difficulties వస్తాయి. Specific case పైనా వుంటే పంపితే examine చేయిస్తాను. Leather industry కి మార్కెట్ ప్రావైడ్ చేయాలని అన్నారు. బ్లాక్ లెవెలులో కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు, ఎవెక్స్ సొసైటీలు, procurement of raw materials, production, finishing of leather production, మార్కెటింగ్-అన్నీ deal చేయగలదని మనవిచేస్తున్నాను. గవర్నమెంట్ requirements కు purchase చేయాలని కోటయ్యగారు, యల్లమందారెడ్డిగారు చెప్పారు. స్పాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ ను ancillary type of industries ను ప్రోత్సాహం కలిగించాలని యల్లమందారెడ్డిగారు అన్నారు. ప్రాగాటూల్స్ పక్షంనుంచి ఎన్నోసార్లు మానేజరుగారి నుంచి మనకు చెప్పబడ్డది-మాకు components కావాలి; మేము raw materials ఇస్తాము, మీరు మాన్యుఫాక్చర్ చేసి యూనిట్లు పెట్టుకోండి అంటున్నారు. క్రొత్త యూనిట్లు వస్తే raw materials ఇబ్బంది ఉండదు, రేడి ఐటమ్స్ సిద్ధంగా ఉంటాయి. Synthetic Drugs factory వల్ల సుమారు 100, 200 ancillary industries establish కావడానికి అవకాశం ఉందని మానూభాయిపాగారు వచ్చి నపుడు చెప్పారు. ఇంతవరకు సుమారు 100 స్కీములు తయారుగా ఉన్నాయి. Synthetic drugs కు సంబంధించిన ancillary type of industries 80, 40 వరకు ఉన్నాయి. ఆ స్కీములను తయారుచేసి పంచిపెట్టి చెబుతున్నాము, ఇంత investment ఉండాలి, ఫలానా సాధకసాధకాలు లున్నాయి, ఇంత profits ఉంటాయి-అన్నీ వివరాలు చెబుతున్నాము. స్పాల్ స్కేల్ పరిశ్రమలు డెవలప్ కావడానికి ఎన్ని మార్గాలు పీలున్నాయో అన్నింటినీ ఆలోచించి హృదయపూర్వకంగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. పాలసీ స్టేబులమెంట్ లోనే ఈ విషయాలన్నీ సభవారికి అందజేసాను. ఇంతకంటే ఎక్కువగా clarify చేయవలసిన అవసరం తోచడంలేదు. సభ్యులు చేసిన ఉపన్యాసాలకు సమాధానం చెప్పాను. ఏ పాయింట్లకైనా సమాధానం చెప్పకపోతే, ఇక్కడనే ఇంకా time తీసుకునే బదులు, నాకు వ్యక్తిగతంగా చెప్పినా take-up చేస్తాను, ఈ డిమాండును ఏకాభిప్రాయంతో ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

*ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ డి సంజీవయ్య) : అధ్యక్షా, లఘుపరిశ్రమల మంత్రి శ్రీ కొండా లక్ష్మణ బాపూజీగారు పరిశ్రమల గురించి అనేక విషయాలు శలవిచ్చినారు నేను ఒకటి రెండు విషయాలు భారీపరిశ్రమలకు సంబంధించి మాత్రం మనవిచేయ దలచుకున్నాను. ఆంధ్రదేశం వ్యవసాయంలో గాని, ఇతర రంగాలలో గాని అగ్రస్థానాన్ని అలంకరిస్తున్నదనే విషయం మనకు తెలిసినదే. కాని పరిశ్రమల విషయంలో బహుశా అది సత్యంకాదు చాల వెనుకబడి ఉందనే సంగతిని మనం అందరము గుర్తించడమే కాకుండా భారతప్రభుత్వం కూడ గుర్తించింది. భారతప్రభుత్వం గుర్తించేటట్లు చేయవలసిన బాధ్యత మన అందరిమీద ఉండినది. ఈ సభలోనే ఇంతకుపూర్వం ఏకగ్రీవంగా ఒక తీర్మానం కూడ చేసి భారతప్రభుత్వం యొక్క దృష్టికి తేబడినది. అందువల్ల భారత ప్రభుత్వంవారు గుర్తించినారు, ఆంధ్రదేశం చాల వెనుకబడివుంది పరిశ్రమల రీత్యా అని. కొన్ని పరిశ్రమలు నెలకొల్పాలనే ఉద్దేశ్యము వారికి ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది. తప్పకుండా నెలకొల్పవలసిన బాధ్యత భారతప్రభుత్వము మీద ఉందనే సంగతి ఈ ప్రభుత్వం తెలియజేసినది. ఏదో అఫీషియల్ గా రాష్ట్ర ప్రభుత్వంనుంచి కేంద్రప్రభుత్వానికి తెలియజేయడమే కాకుండా వ్యక్తిగతంగా అక్కడ పెద్దలను, పరిశ్రమల శాఖలను అతి నైపుణ్యంగా నిర్వహిస్తున్న శ్రీ లాల్ బహదూర్ గారితోను, యావత్ భారతదేశ నాయకులుగా ఉండి దేశము యొక్క భవిష్యత్తును తీర్చిదిద్దిన పండిత జవహర్ లాల్ గారితోను మాటలాడడం కూడ తటస్థించింది. వారు మన రాష్ట్రాన్ని సందర్శించిన సందర్భంలోను మేము అక్కడికి వెళ్ళిన సందర్భంలోను వారికి ఈ విషయము తెలియజేశాము. అంతే కాదు జాతీయ డెవలప్ మెంటు కమిషన్ లో అనే సమావేశం జరుగుతూ ఉంటుంది. అందులో వివిధ రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు సభ్యులుగా ఉంటున్నారు అందులో కూడా అడగడము తటస్థించింది ఆంధ్రదేశ పరిస్థితిని దృష్టికి తీసుకురావడం, అంతే కాకుండా యితర రాష్ట్రాలలో ప్రథమ ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలకు సంబంధించి కేంద్రప్రభుత్వం ఎంత ధనాన్ని వినియోగించింది ఏ ఏ పరిశ్రమలను నెలకొల్పింది, ఆంధ్రదేశములో ఎన్ని పరిశ్రమలను నెలకొల్పుతారు లెక్కలు అందజేయవలసినదని అడగడం తటస్థించింది. అంతేకాకుండా ద్వితీయ ప్రణాళికకు సంబంధించిన నివేదికలోనే ప్లానింగు కమిషను భారత ప్రభుత్వానికి వ్రాసుకున్న చాంట్లో చెప్పారు. రీజియనల్ కమిషనల్స్ ఉంది, దానిని తొలగించడానికి సర్వవిధాలా ప్రయత్నము చేస్తాము అన్నారు ద్వితీయ ప్రణాళికలో ఏ ప్రయత్నాలు చేశారో చెప్పవలసిందని అడగడం తటస్థించింది. వారు లెక్కలను సేకరించి అందజేస్తామనే వాగ్దానం కూడ చేశారు. ఏమైనా ఈ నాడు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలను భారత ప్రభుత్వం

వారు పబ్లిక్ సెక్టారులో నెలకొల్పే పరిశ్రమలను ఆంధ్రదేశములో నెలకొల్పి వలసినదని, నెలకొల్పకుంటే ఆంధ్ర ప్రజానీకానికి కలిగే అసంతృప్తిని మనము అడ్డుకునే పరిస్థితిలో ఉండలేమనే విషయం వారికి తెలియజేయడం తటస్థించింది. ఆంధ్ర ప్రజానీకం సహించదు, యిదివరకే నిర్లక్ష్యం చేసినారు. పక్షపాతం చేసినారు అనే భావం ప్రజానీకంలో తీవ్రమైనదనేసంగతి, దీనిని మీరు తప్పకుండా ఆలోచన చేయవలసినదనే సంగతి తెలియజేశాము. ఆ కారణంచేతనో యేమో 9-10 కోట్ల రూపాయల మూలధనంతో ఏర్పాటు చేయదలచుకున్న సింథెటిక్ డ్రగ్స్ ఫ్యాక్టరీ యిక్కడ ఏర్పాటు చేయడానికి నిర్ణయం చేసుకున్నారు. వారికి కావలసిన వసతులు యిస్తాం, స్థలం యితర సౌకర్యాలు యిస్తాం అన్నాము అయితే దానికి విశేషముగా నీటిసరఫరా కావలసివచ్చింది ఆ సమస్య వచ్చినప్పుడు గండిపేట చెరువులోని నీరు ఉభయనగరాలలో ప్రజానీకానికి త్రాగునీటి సౌకర్యంకోసం సరిపోవడంలేదు. అటువంటప్పుడు పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలకోసము 15 లక్షల గ్యాలన్లు కావలిస్తే ఎట్లా అవుతుందని ఆలోచనచేసి ఎక్కడో నలభైమైళ్ళ దూరాన సంగారెడ్డిగర్ల ప్రవహించే మంజీరానదిలోని నీటిని దాదాపు నాలుగుకోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో తీసుకు వస్తున్నాం అందువల్ల నీటికొరత తీరిపోతుంది సింథెటిక్ డ్రగ్స్ కాదు, హెపి ఎలక్ట్రికల్స్ గాని ఇంక యేదైనాగాని పరిశ్రమ నెలకొల్పదలస్తే నీటిసరఫరా చేయడానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నాం. అందువల్ల ఇక్కడ ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. దేశం మొత్తంమీద మందులు తయారుచేసేది అన్నిటికంటే పెద్దది అని మనవి చేస్తున్నాను పరికరాలను తయారుచేసేది మదరాసులో సర్జికల్ ఇన్ స్ట్రుమెంటు ఫ్యాక్టరీ పెడతారు. సింథెటిక్ డ్రగ్సు హైదరాబాదులో పెడతే యికముందు మందులు తయారుచేయడానికి కావలసిన టెక్నిషియన్లకు శ్రమించి యివ్వడానికి ఒక సంస్థ ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరముంది. దానిని చిన్నపరిశ్రమ ఉన్నచోట పెట్టడానికి వీలులేదు. పెద్దపరిశ్రమ ఉన్న హైదరాబాదుకే టెక్నికల్ ఇన్ స్ట్రుమెంటు వస్తుందనే నమ్మకం నాకుంది. ఇటీవలనే శ్రీ మనూభాయ్ పా గారు ఒక ఐ సి. యస్. ఆఫీసరును అడ్మినిస్ట్రేటివు ఆఫీసరును వేస్తామని చర్చలలో చెప్పారు. అయితే 35 లక్షల రూపాయలు ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన అప్లయన్సును ట్రీట్ చేయడానికి స్కీముఉంది. రాష్ట్రప్రభుత్వం భరించాలనే షరతు పెట్టినారు. ఈ పరిశ్రమ పోతుందేమో షదికోట్ల రూపాయల పరిశ్రమ వస్తే యింకా కొన్ని పరిశ్రమలు రావడానికి వీలుంటుందని మాటలాడుకొని 35 లక్షల రూపాయలు యివ్వడానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నాం అని వారికి తెలియజేయడం తటస్థించింది. అందుచేత సింథెటిక్ డ్రగ్స్ ఫ్యాక్టరీ తప్పకుండా యిక్కడికి వస్తుంది. అంతేకాకుండా హెపి ఎలక్ట్రికల్స్ దాదాపు 50 కోట్ల

రూపాయలు వినియోగించే పెద్ద ఫ్యాక్టరీ ఉంది. అది నెలకొల్పబడితే 25 వేల మంది టెక్నిషియన్లకు పనికిల్పించబడుతుంది అది మాకు రావాలని భారత ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేసినాము. దానికి భారత ప్రభుత్వం సాంకేతిక నిపుణుల సంఘాన్ని నియమించినారు వారు ఒకటి మాత్రం సుస్పష్టం చేసినారు. మదరాసు రాష్ట్రం, ఆంధ్రప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, కేరళ — ఈ నాలుగు రాష్ట్రాలలో ఎక్కడో ఒక చోట పెడతాం, యీ 50 కోట్ల విలువగల ఫ్యాక్టరీ అని చెప్పినారు. వివిధ రాష్ట్రాలకు కమిటీవారు వెళ్ళడం, సందర్శించడం, పరిశీలన చేయడం తటస్థించింది అంతేకాకుండా జెకోస్లా వేకియన్ కొలాబరేషన్ సహాయంతో యిది నెలకొల్పబడుతుంది. కాబట్టి జెకోస్లా వేకియన్ ఎక్స్‌పర్టు తొమ్మిది మంది మన రాష్ట్రానికి వచ్చి చూచిపోయినారు జెకోస్లా వేకియన్లు చాలమంది టెక్నిషియన్లు బహుశా రెండు సంవత్సరాలు మూడు సంవత్సరాలు ఉండవలసి వస్తుంది. అటువంటివారు ఉండడానికి కావలసిన సౌకర్యాలు, క్లబ్బు, హాస్పిటల్లు, ఇండ్లు, త్రాగు నీటి సౌకర్యాలు ఉన్నవా లేవా అనే విషయాలు చూసినారు చాల సంస్కృతిపడినట్లు నాకు కనిపిస్తోంది. ఏమైనా అన్ని రాష్ట్రాల పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని మన రాష్ట్రానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది. 50 కోట్ల విలువగల యీ ఫ్యాక్టరీలో 25 వేల మందికి ఉద్యోగావకాశాలు లభిస్తాయి. దాదాపు 30 ఏన్సెలరీ, ఇండస్ట్రీస్ నెలకొల్పడానికి అవకాశముంది నెయిల్స్, స్కూర్లు, ఏమైనా కావలసినవన్నీ అంతా వారే తయారు చేయరు. ప్రెస్ చిన్న చిన్న ఫ్యాక్టరీలు తయారుచేస్తే హోల్స్‌లోగా తీసుకొని వినియోగించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు అందువల్ల దాదాపు ఒక లక్ష మందికి అక్కడ ఉద్యోగావకాశాలు కలుగుతాయి. లక్ష అంటే లక్ష $\times 5 = 50$ యిదు లక్షల కుటుంబాలు ఉండడానికి వీలుంటుంది. అయిదులక్షల మంది కుటుంబాలు ఒక చోట township గా చేసినప్పుడు వారికికావలసిన తిండి గుడ్డలుగాని మిగిలిన వస్తువులను సరఫరా చేయడానికి మార్కెట్టు లభించి వ్యాపారం అనేక విధాలుగా అభివృద్ధి చెందడానికి వీలుగావుంది. ఇప్పుడు అన్ని విషయాలు పరిశీలనచేసిచూస్తే యీ ఫ్యాక్టరీ మనకు రాగలదనే ఆశ, నమ్మకం నాకు ఉంది. టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్టు అభిప్రాయం అనుసరించి మనకు న్యాయం చేస్తారనే నమ్మకం ఉంది వారు యిచ్చిన రిపోర్టు రహస్యంగా ఉంచక బహిరంగంగా ఉంచుతామని మానుభాయ్ షా గారు వాగ్దానం చేశారు. అందువల్ల తప్పకుండా హెవీ ఎలక్ట్రికల్ ఇండస్ట్రీస్ మనకు రాగలదనే ఆశ, నమ్మకం నాకుంది. సింగరేడిలో టెంపరరీ కార్పొరేషన్ జేషన్ ప్లాంట్ కావాలని ఒక పథకం పంపిస్తూ వ్రాశాము. వీలులేదని వారు వ్రాశారు. మళ్ళీ మన కార్యదర్శి శ్రీ ఆర్. యస్. కృష్ణస్వామిగారు ఢిల్లీ

వెళ్ళి ఈ సాధక బాధకా లున్నాయి, ఇటువంటి పరిస్థితులున్నాయి కొన్ని పదార్థాలను విదేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకుంటున్నాం. ఇది పెట్టడంవల్ల అది తప్పకుండా ఆ కారణంచేత పునఃపరిశీలన చేయవలసినదని చెప్పినారు. పునః పరిశీలన చేయడానికి అంగీకరించినారు దానికి సంబంధించిన పథకాలు మళ్ళీ పంపడంకూడా జరిగింది. అదికూడా వస్తుందనే ఆశ, నమ్మకం నాకు ఉంది.

Procession tourists కు సంబంధించిన కమిటీవారు, ఇంకా అనేక కమిటీలవారు మన రాష్ట్రము వచ్చి చూస్తున్నారు. 'మన ఆంధ్ర దేశములో ఎక్కడెక్కడ ఏవేవి నెలకొల్పడానికి పీలుంది' అనే విషయం పరిశీలనచేస్తున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వము ఇంతకుముందు చేసిన నిర్ణయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, మన రాష్ట్రము పారిశ్రామికముగా వెనుకబడివున్నదని దృష్టిలో పెట్టుకొని public sector లో నెలకొల్పే పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలు కొన్నింటిని మన రాష్ట్రములో నెలకొల్పగలరనే ఆశ, నమ్మకము నాకు వుంది. ఆంధ్ర ప్రజానీకముయొక్క అభివృద్ధి, వారియొక్క వాంఛ. అది ఆ రకముగా చేయకపోతే తీవ్రమైన అసంతృప్తి ఆంధ్ర దేశములో కలుగుతుందనే విషయము తప్పక గమనిస్తారని నేను నమ్ముతున్నాను. కేవలం public sector లోనే కాకుండా ప్రైవేటు రంగములోకూడ వారు లై సెన్సులు ఇస్తావుంటారు. లై సెన్సుల సంగతి పిల్లల మర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఎన్నెన్నో అంకెలు చదివారు ఆ అంకెలు ఇప్పుడు వారికి జ్ఞాపకము వుండవని నాకు తెలుసు. నాకు ఆట్టే జ్ఞాపకము లేవు ఆ అంకెలవల్ల తేలిన విషయ మిది. అసానుకన్న, కేరళకన్న మరి ఏ ఇతర రాష్ట్రముకన్న ఆంధ్ర దేశము పారిశ్రామికముగా ఎంత నిర్లక్ష్యము చేయ బడినదో, వెనుకబడిన సంగతి గుర్తుండి కూడ నిర్లక్ష్యంచేస్తుందనే విషయము కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సుస్పష్టమవుతుంది. ఇక ముందయినా ఈ లై సెన్సులు ఇచ్చే సందర్భములో "ఈ పరిశ్రమను మీరు బొంబాయిలో నెలకొల్పాలని అనుకొంటున్నారు కలకత్తాలో నెలకొల్పాలని అనుకొంటున్నారు. మేము లై సెన్సు ఇవ్వము మీరు హైదరాబాదు వెళ్ళాలి, విశాఖవట్ను వెళ్ళాలి, బెజవాడ వెళ్ళాలి" అనే విధముగా కేంద్ర ప్రభుత్వము చెప్పవలసిన అవశ్యము వుంది. అయితే కొన్ని సందర్భాలలో అక్కడున్న ముడిసరుకులరిత్యా గాని, వసతులరిత్యా గాని ఒక్కొక్క పరిశ్రమను ఒక్కొక్క ప్రాంతములో పెట్టవలసి వుంటుంది. ఎప్పుడయితే ఒక పరిశ్రమను ఎక్కడయినా నెలకొల్పడానికి పీలు వుంటుందో అటువంటప్పుడు ఆంధ్ర దేశానికి వెళ్ళవలసినదని కొంత నిర్బంధము చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వము లై సెన్సులు ఇస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను ఇటీవల కొన్ని జరిగినవి. కుట్టు మిషనులు తయారుచేస్తాము అని ఒక కంపెనీవారు వచ్చారు.

దాదాపు 5 కోట్ల పెట్టుబడి పెట్టబోతున్నారు వారు భారతప్రభుత్వాన్ని
తై సెన్సుకోసం చూసినపుడు ఖచ్చితముగా, ఖండితముగా 'మీరు ఆంధ్రదేశానికి
వెళ్ళవలసినదే' అని సూచన ఇచ్చారు వారు పరుగెత్తుకుంటూ మాదగ్గరకు వచ్చి
"అయ్యా ఈ విధముగా భారతప్రభుత్వము చెప్పింది మేము మా ఫ్యాక్టరీని
హైదరాబాదులో పెట్టాలా? లేక విశాఖపట్టణములో పెట్టాలా? ఎక్కడ
పెట్టాలి. మాకు 2 నెలల కాలంలో 200 ఎకరాలు స్థలము కావాలి ఇన్ని
గాలన్న నీరు కావాలి. ఇంత పవర్ కావాలి" అనే విధముగా వచ్చారు. ఇలా
అనేక ప్రాంతాలనుంచి పారిశ్రామిక వేత్తలు వస్తున్నారు అంటే వారంతట
వారు వచ్చినదికాదు. భారతప్రభుత్వ దృక్పథాన్ని అర్థముచేసుకొని వారి
సూచనల ప్రకారము చాలమంది ఇక్కడకు వస్తున్నారు. అందువల్ల ప్రైవేటు
రంగములో కూడ నిర్లక్ష్యము లేకుండా ఆంధ్ర దేశములో పరిశ్రమలు
నెలకొల్పడానికి తై సెన్సులు యివ్వగలరని నమ్మకము నాకు వుంది. ఇటీవల
విశాఖపట్టణములో దాదాపు 20, 25 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో నెలకొల్పి
వలసిన ఒక ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకి తై సెన్సు ఇచ్చే సందర్భములో-అది ఇంకో
రాష్ట్రానికి ఇచ్చి వుండవచ్చు. కాని అక్కడ నేప్రా అనే పదార్థము పెట్రోలు
కుద్దికర్మాగారంనుంచి లభిస్తుంది. అందువల్ల అక్కడ ఈ పరిశ్రమను ప్రైవేటు
రంగములో నెలకొల్పడానికి తై సెన్సు ఇవ్వబడింది 2, 3 కోట్లు పెట్టుబడితో
నెలకొల్పే సిమెంటు ఫ్యాక్టరీని విశాఖపట్టణము ప్రాంతంలో నెలకొల్పడానికి
ఒకరికి తై సెన్సు ఇవ్వబడింది పేపరుఫ్యాక్టరీ పెడతామని, artificial silk
తయారు చేయడానికి pulp తయారుచేయడానికి అనేకమంది ముందుకు వస్తు
న్నారు. కేంద్రప్రభుత్వము public sector లోను, private sector లోను
నెలకొల్పే పరిశ్రమలే కాకుండా వివిధ ప్రాంతాలనుంచి పారిశ్రామికవేత్తలను
ఆకర్షించడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వము ప్రయత్నం చేస్తే మంచిదనే ఉద్దేశము ప్రభు
త్వానికి కల్గింది. కొంతమంది పారిశ్రామికవేత్తలతో సంప్రతింపులు జరిపినపుడు
చెప్పిన మాట ఏమంటే "మద్రాసులో చూడండి. మైసూరులో చూడండి.
ఉత్తరప్రదేశ్, బెంగాలు, బీహారు, మహారాష్ట్రలతో పోల్చి చెప్పడంలేదు. మీకు
సమీపముగా ఉన్న మద్రాసు, మైసూరు రాష్ట్రాలవారే electricity కి సంబం
ధించి గాని, sales tax కు సంబంధించి గాని, water-supply కి సంబంధించి
గాని వారు తక్కువ రేట్లకు యిస్తున్నారు ఈ సౌకర్యాలు వారు కలుగ
జేస్తున్నారు. అటువంటి సౌకర్యమును కలుగచేయకపోతే మీ రాష్ట్రానికి
రావడానికి ఏమి ఆకర్షణ ఉంది?" అని చాలమంది పారిశ్రామిక వేత్తలు
చెప్పారు. Electricity రేట్లకు సంబంధించి గాని Sales tax కు సంబంధించి
గాని ఒక విధమైన నడలింపు చేసి ఒక విధమైన concession యివ్వాలి

అని ప్రభుత్వము నిశ్చయము చేసుకొంది. ఎవరయినా పారిశ్రామిక వేత్త కలకత్తానుంచి వచ్చి “నాకు 200 ఎకరాలు కావాలి” అని అంటే అక్కడ వున్న భూస్వామి ‘ఇదిగో ఎకరాకు 5 వేలు ఇస్తే గాని ఇవ్వను’ అని కూర్చొన్నట్లయితే వారికి కష్టముగా వుంటుంది. ఆ కారణముచేత ప్రభుత్వము ముందే 2, 3 వేల ఎకరాలు స్వాధీనం చేసుకొని దానినంతా develop చేసి industries నెలకొల్పడానికి వీలైన వాతావరణాన్ని సృష్టించవలసిన అగత్యం వుంది. అటువంటి దానిని నిర్వహించడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధపడింది. అందువల్ల చాలమంది పారిశ్రామిక వేత్తలు మన రాష్ట్రానికి రాగలరనే నాకు విశ్వాసం వుంది. విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించి Cost of production చాల పొచ్చుగా వుందని వాసుదేవ్ గారు చెప్పారు వారు కేవలం శాసన సభ్యులు రాజకీయ వేత్తలే కాకుండా పరిశ్రమలలో కూడ చాల అనుభవము గడించినవారు. Cost of production ను ఏదయినా తగ్గించుకొంటే కదా చౌకగా పరిశ్రమలకు విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరా చేయడానికి వీలువుంటుంది అనే విషయము చెప్పారు. తీవ్రముగా ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం వుంది. Hydro electric Projects కు అవకాశము వున్న మన దేశములోనే cost of production పొచ్చుగా వుంటే మిగతా రాష్ట్రాల సంగతి ఏమిటి? అందువల్ల ఎక్కడో లోపమువుండి తీరుతుంది. Electricity Department కు సంబంధించిన చీఫ్ ఇంజనీరును, దానికి సంబంధించిన సెక్రటరీని ఇంకా ఒకరిద్దరిని కమిటీగా వేసి cost of production తగ్గించడానికి అవకాశం వుండేమో పరిశీలన చేయించడానికి ప్రభుత్వం సంసిద్ధముగావుంది నిన్ననే Federation of Chambers of Commerce and Industry వారియొక్క annual function జరిగింది. అక్కడ వారు చెప్పారు వ్యవసాయానికి ఏవిధంగా అయితే నీటిసరఫరా అవసరమో ఆ రకంగా పరిశ్రమలకు విద్యుచ్ఛక్తి చాల అవసరం ఏ పరిశ్రమ నెలకొల్పవలసినా ఇన్ని కిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి మాకు కావాలి అది మీరు ఇవ్వడానికి సిద్ధముగా వున్నారా, వున్నట్లయితే తప్పకుండా పరిశ్రమలు వస్తాయి అనే మాట వారు చెప్పారు. ఈనాడు ఉత్పత్తి చేస్తున్న విద్యుచ్ఛక్తిని పరిశ్రమల కోసము కేటాయించుకో కల్గిన పరిస్థితిలో వున్నామా లేదా అని పరిశీలన చేసుకొని, ఆ రకముగా చౌకగా పరిశ్రమలకు ఇవ్వడానికి అంతే కాకుండా కావలసిన క్యాంటిటీని ఉత్పత్తి చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. Sales tax కు సంబంధించి అనేక విషయాలు చెప్పారు దానిలో ఒకవిషయము నాదృష్టికి ఇంతకుముందే వచ్చింది. ఈ రాష్ట్రములో ఏదయినా ఒకవస్తువును ఉత్పత్తిచేస్తే దానిమీద sales tax 5%, 7% వేస్తున్నారు అది ఏ బొంబాయిలోనో ఉత్పత్తిఅయి మనరాష్ట్రానికివస్తే, 1% మాత్రమే sales

tax వేస్తున్నారు అని అన్నారు కడియం అనే ప్రాంతములో శ్రీ ఎ.వి. రెడ్డిగారు అనే ఆయన electricity కి సంబంధించి insulators, కొన్ని వస్తువులు తయారు చేస్తున్నారు వారు "నేను తెండరు పెడతాను బొంబాయిలో ఉత్పత్తిచేసిన ఆయన తెండరు పెడతాడు. నామీద 7% sales tax వేయడంవల్ల నేను ఎక్కువగా అడగవలసి వస్తోంది బొంబాయిలో తయారుచేసిన వానిమీద 1% tax కాబట్టి వారు తక్కువ quote చేస్తారు నేను compete చేసే పరిస్థితిలో లేను. ఆ కారణముచేత నాకు రాకుండా పోతుంది" అనే విషయము నా దృష్టికి తెచ్చారు. ఆ రకముగా ఎన్నో వస్తువుల విషయము వుంది నాకు తెలుసు కాని ఇది specific గా నా దృష్టికి తేబడిన విషయము. ఈ విషయం ఆలోచనచేసి concession ఆయనకు ఇచ్చినట్లు నాకు జ్ఞాపకము ఆ రకముగా వున్నట్లయితే స్థానికముగా ఉత్పత్తి అయ్యే వస్తువులయందు ఆదరణ చూపవలసిన అగత్యము వుంది ఆ రకముగా పరిశ్రమలకోసం సరియైన వాతావరణాన్ని సృష్టించాలని ప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేస్తున్నది. ఈ వాతావరణాన్ని కల్పించినవాడను నేనే అని మాత్రం ఇంజనీరింగ్ మంత్రిగా వున్నా అని చెప్పుకొనే అహంకారిని కాదు ప్రభుత్వము అంటే నేను కాని, పి.డబ్ల్యు.డి. మంత్రికాని, ఇంకో మంత్రికాని కాదు. అందరు మంత్రులు కలిసిచేసే సమిష్టి నిర్ణయం యావత్తు ఆంధ్రప్రదేశ్ కి కము శ్రేయస్సును దృష్టియందుపెట్టుకొని చేసే నిర్ణయమని మనవి చేస్తున్నాను. కేవలము కేంద్రప్రభుత్వము నెలకొల్పే public sector, private sector పరిశ్రమలమీద ఆధారపడడమూ లేక కలకత్తా, బొంబాయిలో వున్న పారిశ్రామిక ప్లాంట్లు వచ్చి మన ఆంధ్రదేశములో పరిశ్రమలు నెలకొల్పుతారు అనే ఆశతో మనం సంశృప్తి చెందడమా? మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కూడ ఏమైన చేయటానికి వీలుందా లేదా అనే విషయాలను సమగ్రముగా పరిశీలన చేసిన తరువాతనే ఏ కార్పొరేషన్ను నెలకొల్పడము తటస్థించినది. Large scale industries కొరకు ఒక కార్పొరేషన్, small scale industries కొరకు ఒక కార్పొరేషన్, mineral development corporation అని ఒకటి. ఈ మూడింటిని register చేయడం తటస్థించినది. వీటి ద్వారా విశేషముగా మన ఆంధ్రదేశములో పరిశ్రమలను అభివృద్ధిచేయడానికి వీలు వుంటుందనే నమ్మకము నాకు వుంది.

ఇక, అనేకమంది శాసనసభ్యులు అనేక మంచి సలహాలను ఇచ్చారు. వాటిని దృష్టిలో వుంచుకొని తగు నిర్ణయాలు చేయటానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుందని మనవిచేస్తున్నాను. పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు పరిశ్రమలకోసం కేటాయించిన మొత్తం చాలా స్వల్పమని, అది మంచిదికాదని చెప్పారు. మరి

ఏం చేయమంటారు? నీటిపారుదల శాఖకు ఎన్ని కోట్లు కేటాయించారు? విద్యుచ్ఛక్తికి ఎన్ని కోట్లు కేటాయించారు? వ్యవసాయాభివృద్ధికి ఎన్ని కోట్లు కేటాయించారు? సామూహిక వికాస కేంద్రాలకు ఎన్ని కోట్లు కేటాయించారు? అనేవికూడా ఆలోచించి అభివృద్ధి కార్యక్రమములు ఏ విధంగా జరుగుతున్నవో కూడా మర్చిపోరాదు బృహత్తర నీటిపారుదల సౌకర్యాలను కలుగచేసే నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును మనం తలపెట్టాము దానిని విడిచిపెట్టటానికి వీలులేదు First stage పూర్తిచేయటానికి 50, 60 కోట్లు కావలసివస్తుంది. 45 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించాము. ఇంకా తగ్గించటానికి వీలులేదు ప్రతియే పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అయ్యేనాటికి first stage పూర్తి చేసుకోకపోతే ఇక ఈ కార్యక్రమాన్ని చతుర్థ పంచవర్ష ప్రణాళిక వరకు కొనసాగించవలసివచ్చేదా? అనేది కూడా మనం ఆలోచించాలి. ఇదికాక యింకా విద్యాశాఖ వుంది వైద్యశాఖ వుంది సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ, బీదల సంక్షేమ శాఖలు వున్నాయి వీటన్నిటినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని కేటాయించిన మొత్తం తప్ప పరిశ్రమను కుంచితపరుద్దామని, నిర్లక్ష్యం చేద్దామని, తక్కువ కేటాయించామనే ఉద్దేశం మాకు లేదు మద్రాసును ఉదాహరణగా తీసుకొని మీరు కూడా ధైర్యంగా ఎంచుకు ముందుకు వెళ్ళు? పారిశ్రామికోన్నతిని పెంచటానికి ఎంచుకుపూనుకోరు? అని ప్రశ్నించారు. మద్రాసువారు తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో నీటిపారుదల శాఖకు ఎంత కేటాయించారు? దానికి ఖర్చుపెట్టటానికి వారికి ఎన్ని అవకాశాలు వున్నాయి? ఎంత వర్మనెంటు నీరు వారిరాష్ట్రంలో ప్రవహిస్తున్నది. అని ఆలోచిస్తే పాపం వారికి ఒక్క నీటిబొట్టుకూడా లభించటంలేదు కావేరనదిలో ప్రవహించే నీటినే ఉపయోగించు కొంటున్నారు 10 వేల గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేసుకొన్నారు. తృతీయ ప్రణాళిక పూర్తి అయ్యేనాటికి అన్ని గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేస్తాము మారాష్ట్రలో ఫలానా గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి లేదనేసూట లేకుండా చేస్తామంటున్నారు దానికే వారు ఖర్చు చేసుకొంటున్నారు నీటి పారుదలకోసం ఖర్చుచేయవలసిన అవసరంలేదు. పరిశ్రమలకు ఖర్చుపెట్టటానికి కూడా మద్రాసు వారికి ఎన్నో కారణాలు వున్నాయి. వారికి పెద్ద హార్బర్ వుంది ఎగుమతి దిగుమతుల కంట్రోల్ కు సంబంధించిన ఆఫీసర్లు వున్నారు ఎక్స్‌చేంజియాంకు వున్నాయి. ఇంకా ఎన్నో సౌకర్యాలు అక్కడ వున్నాయి. కాబట్టి వారు పరిశ్రమలకు పాచ్చు ఖర్చుచేయటానికి వీలుంది మనరాష్ట్రంలో కూడా అటువంటి వాతావరణాన్ని సృష్టించుకొని ఎగుమతి దిగుమతుల కంట్రోల్ కు సంబంధించిన ఆఫీసర్లను ఇక్కడకూడా నియమించాలని భారత ప్రభుత్వానికి తెలియచేశాము. వారుకూడ ఆలోచిస్తామని చెప్పారు పరిశ్రమల అభివృద్ధికి

అనేకం కావాలి కోల్ కావాలి. మన రాష్ట్రంలో బొగ్గు ఉత్పత్తి అవుతుంది. అలా ఉత్పత్తి అయిన బొగ్గు అంతా మన రాష్ట్రంలోని పరిశ్రమలకే ఇవ్వకూడదా ? ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎందుకు పంపించాలి ? మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అయ్యే బొగ్గును ఇతర రాష్ట్రాలకు పంపి మన రాష్ట్రంలోని పరిశ్రమలను బొగ్గు లేని కారణాన ఆపటం ఏమి న్యాయం ? అని చాలామంది అడిగారు అది నిజమే కాని మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అయిన బొగ్గు అంతా మన పరిశ్రమలకే కావాలని కోరటం న్యాయం కాదని భావిస్తున్నాను మొత్తం భారతదేశాన్ని అంతా దృష్టిలో పెట్టుకొని మాట్లాడాలి. ఇంకో రాష్ట్రం వారు అక్కడ ఉక్కు ఉత్పత్తి అయితే అది ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి పోకూడదు అంటే మనం ఏమి చెయ్యాలి ? భిలాయ్, రూర్కెలా, దుర్గాపూర్ లో ఉత్పత్తి అయ్యే ఉక్కును అచ్చటి వారు ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఉక్కును సంతకూడదని అంటే మనం ఏమి చేయాలి ?

శ్రీ జి. ఎల్లమందారెడ్డి ప్రస్తుతం అట్లా జరుగుతున్నది

శ్రీ డి సంజీవయ్య: మన పరిశ్రమలు సప్లయ్ కుండా, బొగ్గు లేని కారణం చేత నిలవకుండా బొగ్గును కంట్రీలో చేయటానికి జమాన్ అనే ఆయనను కలకత్తా నుండి ఇక్కడకు పిలిపించాము. వారితో నేను, యితర మంత్రులు, సెక్రటరీ మాట్లాడాము మూడు ఇబ్బంది కల్గకూడదు అని చెప్పాము. వారు కోల్ సక్రమంగా సరఫరా చేయిస్తానని వాగ్దానం చేశారు. వీలు అయితే ఓడలపై సరఫరా చేయిస్తానని హామీ ఇచ్చారు. బొగ్గు లేని కారణాన పరిశ్రమ ఆగిపోయే పరిస్థితి ఇక వుండదని వాగు హామీ ఇచ్చారు. స్టీల్ కొరత చాలా వుంది. మనకు ఎంత కావాలి ? మనకు allot చేసిన కోటా ఎంత ? మనకు అందినది ఎంత ? అని చూస్తే మనకు కావలసినదానిలో సగం కూడా allot చేయటం లేదు Allot చేసినదానిలో సగం కూడా మనకు రావడం లేదు. చాలా అసంతృప్తికరంగా వుంది. ఈ విషయం నేను స్వరణ్ సింగ్ గారికి వ్రాశాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వ్యవసాయదారులు పనిముట్లు లేక చాలా అవస్థ పడుతున్నారని జవహర్ లాల్ నెహ్రూ గారికి కూడా వ్రాయటం జరిగింది ఆయన స్వరణ్ సింగ్ గారికి ఈ విషయం చూడవలసిందని వ్రాశారు. ఈ సంవత్సరము ఇంత ఎలాట్ చేసి కొరత తీరుస్తామని స్వరణ్ సింగ్ గారు హామీ ఇచ్చారు. మనకు రా మెటీరియల్ కావాలి. కాపర్ కావాలి. స్పెయిన్ లెస్ స్టీల్ కావలసిన పదార్థాలు కావాలి. ఇంకా అనేకం కావాలి అవన్నీ వస్తే గాని చిన్న, పెద్ద పరిశ్రమలను నడవటానికి వీలులేదు. ఇటీవల విశాఖపట్టణంలో ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్ ను నెలకొల్పారు. అక్కడ పారిశ్రామికాలు shops rent ఇచ్చుకొని తీసికొన్నారు. కాని అక్కడ రా మెటీరియల్ లేని కారణంచేత పవీ

వని నడవటం లేదు అందుచేత లఘుపరిశ్రమల మంత్రి కొండా లక్ష్మణ్ గారు రా మెటీరియల్ కు సంబంధించి ఒక కమిటీని వేసినట్లు వార్తాపత్రిక లో చదివాను వారు ఎంతో శ్రద్ధతీసుకొంటున్నారు దానికి సంబంధించి మనూ ఖాన్ పాతో మాట్లాడితే రా మెటీరియల్ లేని కారణంచేత పరిశ్రమ ఆగిపోవటం అనేది లేకుండా చేస్తామని వారు హామీ ఇచ్చారు వారి హామీలను అమలుజరపటానికి ప్రయత్నిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను

చర్మపరిశ్రమకు సంబంధించి జియ్యోర్ దాస్ గారు, రాజగోపాలనాయుడు గారు నిర్మాణాత్మకమైన సూచన లిచ్చారు చాలా సంతోషం ఈ శాసనసభలో చర్మదోర్మగులకు ప్రతినిధులైన శాసనసభ్యులను చేర్చి ఒక కమిటీని వేయటం జరిగింది దానికి నాయుడమ్మ అనే expert ను Chairman గా చేశాము వారు ఆంధ్రదేశం యావత్తూ పర్యటన చేశారు మద్రాసులోవున్న సెంట్రల్ లెదర్ లెక్కలూజిల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ రిసెర్చ్ చూసినతరువాత ఒక నివేదిక అందచేశారు అది ప్రభుత్వపరిశీలనలో వుంది. ఏయే రికమెండేషన్స్ కు ఎంత ఖర్చు అవుతుందనే విషయాన్ని చూస్తున్నాము తప్పకుండా ఒక స్టాట్యూటరీ బోర్డును నెలకొల్పుతాము. దానిని నెలకొల్పటానికి శాసనం కావాలి. శాసనం చేయటానికి ఆలస్యం అవుతుంది కాబట్టి ఎడ్ హాక్ బోర్డును వేయటానికి సిద్ధంగా వున్నాము. దానిని నడిపించటానికి సరైన న్యక్తి ఐన నాయుడమ్మ గారిని చైర్ మన్ గా వేయటం మంచిదని జియ్యోర్ దాస్ గారు సలహా ఇచ్చారు. ఆ సలహాను మేము దృష్టిలో వుంచుకొన్నాము ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కోటిరూపాయలు కేటాయించాము. కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి కోటి రూపాయలు సంపాదించాలని అభిలాష ఇంకా లెదర్ లెక్కలూజిల్ ట్రైనింగ్ కోసమని ఇటీవలనే ప్రొఫెసర్ పలమాయూన్ కబీరుగారితో మాట్లాడటం జరిగింది ఆ విషయం గురించి శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ గారు ఉద్యోగులతో మాట్లాడారు వారు ఒప్పు కున్నారు ఎక్స్ లెన్సన్ సెంటర్ ఏర్పాటుచేయటానికి ఒప్పుకున్నారు. వీలుంటే ట్రైనింగ్ సెంటర్ పెట్టటానికికూడా ప్రయత్నిస్తామని కబీరుగారు చెప్పారు ఇక్కడ ముషిరాబాద్ లో హైదరాబాద్ టానరీవుంది. దానిని పునరుద్ధరించి ట్రైనింగ్ సెంటర్ గా రిసెర్చి సెంటర్ గా దానిని చేయండని కొందరు చెప్పారు. దాని పురాతన చరిత్రను జ్ఞాపకం చేసుకుంటే భయంగా వున్నది ఏమైనా దానిని పునరుద్ధరించాలనే సంకల్పం ప్రభుత్వానికి వుంది దానిని తప్పకుండా ప్రయత్నిస్తాము.

శ్రీ జియ్యోర్ దాసుగారు ఒకమాట చెబుతారని అశించాను. కాని చెప్ప లేదు. బహుశా మరచిపోయివుంటారు. వారి మనస్సులో వుండే భావం నాకు

తెలుసు నేను పండితుణ్ణి కాకపోయినా కొంచెము పఠేంగిత అవగాహ అయిన బుద్ధిని భగవంతుడు ప్రసాదించాడు. టెంకాయపీచు విషయం Coir Development Board అని ఉంది. ఖాదీబోర్డు ఉంది. ఇంకా ఎన్నో బోర్డులు, కమిషన్లు భారతప్రభుత్వంవారు పెశారు. చర్మానికి ఎందుకు ప్రత్యేకంగా ఒక బోర్డును పెట్టలేదు భారతప్రభుత్వంవారు? అది అర్థము కావడంలేదు. తప్పకుండా దీనికోసము వారు ప్రయత్నము చేయాలి. ఒక్క ఆంధ్రదేశములోనే 5 కోట్ల రూపాయలు విలువ గల్గిన చర్మాలన్నీ దొరుకుతున్నప్పుడు యావత్తు భారత దేశముచూస్తే ఎన్నో కోట్లరూపాయల విలువగల్గిన చర్మము దొరుకుతుంది. దానిని ఈనాడు నుందరమైన, మనోహరమైన వస్తువులుగా తయారు చేయ వలసి ఉంటుంది. ఈనాడు నననాగరికులైనవారు, విజ్ఞానవంతులైనవారు మహిళామణులు అంతా చీతిలో పట్టుకొనిపోయే సూచి, దానిని vanity bag అనో ఏదో అంటారు. ఆ సూచిని చర్మముతో తయారు చేస్తున్నారు కాని ప్లాస్టిక్ అనే పోటీ వచ్చింది. ఆ పోటీనుంచి తప్పించుకోడానికి ప్రయత్నము చేయవలసిన అగత్యము ఉంది. మేము ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో leather development కోసము Statutory Board ను వేస్తున్నాము. కాబట్టి కేంద్రప్రభుత్వం వారుకూడ ఇటువంటి Statutory Board ఒక దానిని ఏర్పాటు చేయాలని వారికి వ్రాస్తాము. వారు తప్పక మన్నిస్తారనే ఆశ, సమ్మతం వారు ఉంది. వ్రాశారని లత్యూడ్ బాపూజీగారు చెబుతున్నారు. చాల సంతోషం మరొకసారి వారికి జ్ఞాపకం చేసి దానిని అమలుపరిచేటట్లు చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. చాలనుంది ఆముదాల ఉన్నత చాలచోట్ల వుందని చెప్పారు. ముఖ్యముగా నల్గొండజిల్లాలోని దేవరకొండతాలూకాలో హెచ్చుగా పండుతుందని చెప్పారు. 4, 5 సంవత్సరాల క్రితము నేను, ఇంకొక మిత్రుడు అక్కడకు పోయినప్పుడు అక్కడ ఆముదాలు విశేషముగా పండుతాయని కలెక్టరుగారు చెప్పారు. ఇది అంతా బొంబాయికి పోతున్నదని, లాభాలు వారు తీసుకొంటున్నారని చెప్పారు. ఇక్కడ ఏదైన ఆయిల్ తీసి refine చేస్తే ఇక్కడున్నవారికి లాభము కలుగుతుందనే చెప్పారు. దాని విషయములో శ్రద్ధ వహించి అటువంటి అటువంటి పరిశ్రమ నెలకొల్పడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. శ్రీ జనార్దనరెడ్డిగారు ఈ విషయము గురించి మాట్లాడడానికి కారణ మేమంటే వారి నియోజక వర్గములో, జడ్‌చర్లలో యెక్కువగా ఫ్యాక్టరీలు ఉన్నవి. దేవరకొండలో పండినా వ్యాపారం మాత్రము జడ్‌చర్ల ద్వారా వస్తువులన్నీ బొంబాయికి వెడుతున్నవి. అందువల్ల వారికి సాధకబాధకాలన్నీ తెలుసు కాబట్టి వారు నెలవిచ్చారు. తప్పకుండా దానిని నెలకొల్పడానికి పరిశీలన చేయిస్తాము. శ్రీ రాజగోపాల నాయుడుగారు అనేక విషయాలు మాట్లాడారు.

పాఖ్యముగా కేంద్రప్రభుత్వము చేస్తున్న నిర్లక్ష్యం, అక్రమము, అన్యాయం ఏదో పదిజాలం అంతా ఉపయోగించారు. ఆయన కవీశ్వరులు. అధ్యక్షులవారికి గాని మన సభ్యులకుగాని వారు కవీశ్వరులని తెలిసివుండదు. ఆయన పెద్ద కవీశ్వరులు కేవలము పద్యాలు వ్రాయడమే కాదు వచన రచనకు వన్నెలిచ్చే విధముగా వ్రాస్తారు ఒక్కోక వాక్యాన్ని మూడు మాటలతో వ్రాస్తారు. చాల చక్కగా వ్రాస్తారు నాకు ఎట్లా తెలుసు అంటే 4 సంవత్సరాలు ఇద్దరం కలిసి చదువుకొన్నాము వారు స్వతంత్ర భావాలు కలిగినవారు కాబట్టి స్వతంత్రపాఠీలో చేరినారు. అయితే రోడ్డు ట్రాన్స్‌పోర్టు విషయము చెప్పారు, ఏమి జాతీయము, ఎస్పీరికి లాభము, బస్సులలో గ్రూపును చెప్పే ప్రయాణీకులకు సౌకర్యాలు కలుగుతున్నవా, ఎవరు సంతోషిస్తున్నారో ఎవరి దగ్గరినుంచి అయితే బస్సులు లాగేసుకొన్నారో వారు సంతోషంగా వున్నారా, ప్రభుత్వానికి ఎందుకువచ్చిన స్పృహగ్రయాసలు అనే విధముగా చెప్పారు చాల సంతోషము ఎందుకంటే వారు స్వతంత్రభావాలు కలిగినవారు స్వతంత్రపాఠీకి చేరినవారు కాబట్టి స్వతంత్రపాఠీ సిద్ధాంతాన్ని ఇక్కడ వ్యక్తపరిచారు సంతోషము. వారికి తెలుసు, గమరు తెలుసు, అందరికి తెలుసు నేను కాంగ్రెసువాణ్ణి, కాంగ్రెసు పాఖ్యమునైనా కాంగ్రెసు గ్యాయాలు నాకు తెలుసు. అందువల్ల నా విధానాలను మేము దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. కాంగ్రెసులో వుండి స్వతంత్రపాఠీ దృష్టిధాలు, గురితంత్రపరిషత్తు దృష్టిధాలు అరులుచేయడము నాకు అలవాటు లేదు నేను కాంగ్రెసులో వున్నాను నా భావాలు సోపలిట్టు భావాలు నేను చెప్పిది కీపిటలిట్టు వ్యవహారాలు అనే విధముగా పోయే మనిషినికాదు ఏ విషయాన్ని నమ్ముతానో, ఏ సంస్థలో అయితే నేను వున్నానో, ఏ విధానములందు విశ్వాసము వుందో ఆ విధానాలనే హృదయ పూర్వకముగా, సర్వసర్వముతో, స్పృహతో, దీక్షతో అనులుపరచాలనే ఉద్దేశం వున్నవాణ్ణి నిజామ్ మగర్ ఫ్యాబ్రిక విషయము తెలియచేశారు. అవన్నీ నా దృష్టికి ఇది వరకే వచ్చినవి నేను పరిశీలన చేసి ఉద్యోగులతో సంప్రతించి చూశాను. వారు చేసిన సేవారోపణలలో చాలవరకు వారిచేతిలో సరియైన భోగిబ్బాలేని కారణం కేవలం ఆశాగీమననే అనుమానం నాకు కలుగుతోంది ఏమైన వారు నా దగ్గరకువచ్చి అన్ని విషయాలు చెప్పితే ఇంకా ముగ్ధంగా పరిశీలనచేసి అందులో ఏదయినా వాస్తవికత వుందా. లేదా అనేది కనుక్కోడానికి సంసిద్ధముగా వున్నానని వారికి మనవిఉన్నట్లున్నాను ఈ నాడు ఇంకాకంటే విశేషముగా చెప్పి వలసినది ఏమీలేదు. భారత ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పిన National Council of Applied Economic Research అనే సంస్థవారు మన ఆంధ్రదేశానికి సంబంధించిన విషయాలన్నీ పరిశీలన చేశారు. నివేదిక చాచాపు పూర్తి అవు

తోంది ఆ నివేదిక వచ్చినట్లయితే ఏ రకముగా పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసుకోవాలో చూసుకోడానికి వీలువుంటుంది Director of Industries కూడ ఆంధ్రదేశంలో ఏయే ముడిపదార్థాలు లభిస్తున్నవి, ఎక్కడెక్కడ ఏ సౌకర్యాలు వున్నవి, ఏయే పరిశ్రమలు నెలకొల్పడానికి అవకాశాలు వున్నవి అని ఒక సమగ్రమైన నివేదికను తయారుచేస్తున్నారు. అది అచ్యుతముంచి పారిశ్రామిక వేత్తలకే కాకుండా శాసనసభ్యులందరికీ అందించడానికి మేము ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. పారిశ్రామిక వేత్తలు వదేవదే అడుగుతున్న విషయము వారికి చెప్పవలసి వున్నది ఏ పరిశ్రమలు ప్రభుత్వమువారు పెడతారు, ఏ పరిశ్రమలు ప్రైవేటు రంగానికి విడిచిపెడతారు అనేది సుస్పష్టము చేసినట్లయితే మేము ప్రవేశించి అక్కడ ఏదయినా పరిశ్రమ నెలకొల్పడానికి సిద్ధముగా వుండడానికి మేము కృషిచేస్తామనికూడ చెప్పాను. అది అవసరమయిన విషయము వారికి తెలియకపోతే కష్టముగా వుంటుంది. అందువల్ల ఈ నిషయము పరిశీలనచేసి సుస్పష్టముగా ప్రకటించడానికి ప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేస్తుంది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఎట్లా అయితే అనేక విషయాలలో అగ్రస్థానము అలంకరించి వున్నదో, యావత్తు భారతదేశ నాయకులయొక్క అభినందనలు అందుకోగలుగుతుందో ఆరకముగా పరిశ్రమల విషయములో వారి మన్ననలు అందుకోగలిగిన విశ్వాసాన్ని కల్పించడానికి ఇతోధికముగా ప్రయత్నం చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వమువారు ఈ బద్ధును ఇక్కడ ప్రవేశపెట్టినపుడు అందరు దీనిని ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించినట్లయితే మనం చేసే ప్రయత్నానికి బలం చేకూరుతుంది మనమందరమూ కలిసి వారికి తెలియపరచ వలసిన అగత్యం వుంటుంది కాబట్టి cut motions ను withdraw చేసుకొని ఈ పద్ధతును ఏకగ్రీవముగా ఆమోదిస్తారని ఆశిస్తూ ఇంత ఓపికతో తాము ఇక్కడ కూర్చోని అంతా నడిపించినందుకు తమకు, సభ్యులకు నా కృతజ్ఞత తెలియ చేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజు : Heavy Electrical Factory గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు శలవు ఇచ్చారు. ఇటీవల మరొకరాష్ట్రములో పండిట్ నెహ్రూ స్థాపించినట్లుగా పేపర్సులో చూశాము అదికాకుండా ఇక్కడ ఇంకొకటి స్థాపించబోతున్నారా?

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : భోపాల్ లో ఒకటి స్థాపించారు. ఇది దక్షిణభారతములోని 4 రాష్ట్రాలకు సంబంధించినది. ఉత్తరప్రదేశ్, పంజాబు ప్రాంతమునకు ఒకటి ఇదివరకే స్థాపించబడింది. భోపాల్ లో ఒకటి. ఇక్కడ స్థాపించబడేది ఈ దక్షిణరాష్ట్రాలకు సంబంధించినది.

శ్రీమతి సి. అమ్మన్నరాజు (అత్తిలి) : చక్కని ఉపన్యాసము అంతా అయినతరువాత ఇది చెప్పడం భావ్యం కాదు కాని vanity bag అన్నారు. ఎలాంటి స్త్రీలు vanity bag ను ఉపయోగిస్తారో మాకు తెలియదు. మేము కాంగ్రెసు స్త్రీ యమ్. యల్ ఏ లము. మేము ఈ bag లో పెట్టుకొనేది ఒక money purse, ఒక diary, ఒక పెన్, ఒక పెన్సిలు

శ్రీ డి. సంజీవయ్య దానిని ఏమని అంటారో శిలవు ఇస్తే...

శ్రీమతి సి అమ్మన్నరాజు Hand bag అంటారు

శ్రీ డి సంజీవయ్య : అయితే vanity bag కాదు, స్త్రీలు ఉపయోగించే సంచి

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు అనేక మ్రో industrial concerns ఉన్నాయి ಅವನ್ನ supervise చేయడానికి వేరే separate department పెట్టడానికి ఆలోచిస్తారా? ఈ బడ్జెట్ను అన్నీ కూడా సభ్యులకు అంది చేసి discuss చేయడానికి అవకాశం కల్పిస్తారా?

శ్రీ డి. సంజీవయ్య ఈ చిన్నకరహా పరిశ్రమలకు సంబంధించి ఒక Director ను వేయడానికి నిర్ణయం అయింది స్వరలోనే ఆ ఉద్యోగి కూడా నియమింపబడుతారు ఇంకా కార్పొరేషన్స్ కి సంబంధించి whole time Managing Director ను బాగా అనుభవం ఉన్నవారిని వేయాలనుకుంటున్నాము. వారు కాకుండా ప్రత్యేకంగా Director of Industries ఉంటారు ఇంక శాసనసభలో చర్చించుకోవాలనే విషయం అవసరం అయినపుడు ఆలోచించుకుందాం.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇప్పుడు cut motions అన్నీ withdraw చేస్తారా?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : మంత్రులు చెప్పిన ఉపన్యాసం విన్నాం. దాని ప్రకారం Cut motions ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తే కేంద్రప్రభుత్వానికి తప్పకుండా వత్తిడి వస్తుంది అప్పుడు మనకి ఎక్కువ పరిశ్రమలు రావడానికి వీలుంటుంది.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(ఆంధ్రప్రాంతములో ప్రొహిబిషనును రద్దుచేయనందుకుగాను.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(For not introducing prohibition in Telengana area)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Re 1

(For not spending the income derived on Excise in Telengana only.)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Re. 1

(For not communicating the tour programme of the Superintendent, Excise Department Patancharuvu to M. L. As.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(To impress upon the Government to appoint a sub-committee to see the cadre is not affected by the handing over of the Prohibition to Excise Department.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(To criticise the Government for its failure to take effective steps to free the toddy tappers from the clutches of the toddy contractors and for not allotting the toddy shops to the societies of the villages.)

The motion was declared to have been negatived.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu pressed for a division.

The House divided then.

Ayes: 21 Noes: 93

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise Department by Rs. 100

(To criticise the Government for preventing the members of neera society to tap neera and allowing the contractors to tap toddy in Munagala paragana, Huzurnagar Taluk.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(మద్యపాన నిషేధపు చట్టము అమలుపర్చుటలో ప్రభుత్వము విఫలమగుచున్నందుకు.)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(శీత కార్మికులకు లై సెన్సు యిచ్చుటలో జాప్యము జరుగుచున్నందుకు)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(To regret for clubbing 19 villages to Karimnagar Toddy Tappers Co-operative Society which are 4 to 100 miles away from Karimnagar town, and thus for depriving the toddy tappers of those villages of chance for managing their own affairs.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(తెలంగాణ ప్రాంతములో అంతట కల్లుగీత పారిశ్రామిక సహకార సంఘములు నెలకొల్పక పోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను, గ్రూపుసహకార సంఘముల నుండి గ్రామాలను విడదీసి గ్రామసహకార సంఘముల నెలకొల్పక పోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(తాటి, యాతచెట్లను రిజర్వుచేయు హక్కు దుర్వినియోగ మవుతుండగ ప్రభుత్వం గుర్తించబోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను, తెలంగాణా కల్లుగీత పారిశ్రామిక సహకార సెమినార్ చేసిన సూచన ప్రకారము రిజర్వేషన్ పద్ధతిని రద్దుపరచకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(నల్లగొండ తాలూకాలో ప్రభుత్వం అంగీకరించిన షరతులపై ఇవ్వబడిన గీతపారిశ్రామిక సహకార సంఘములను పార్టీ ప్రయోజనాల దృష్ట్యా రద్దు పరచిన విధానమును చర్చించుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 1,04,16,000 for
Excise department by Rs. 100

(అబ్కారీ బకాయిలను వసూళ్లు చేయటంలో పేదగీత కార్మికుల ఆస్తుల వేలంచేయు పద్ధతి అనుసరించడం, ఆస్తివరుల తప్పించటం గురించి చర్చించుటకుగాను)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(To criticise the Government for its failure to get allotments for industries on par with other States for implementation of the 3rd plan.)

The motion was declared to have been negatived.

Sri P. Rajagopal Naidu pressed for a division

The House divided then.

Ayes : 21 Noes : 93

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(To criticise the Government for not being able to encourage private initiative in starting new industries).

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for Industries by Rs. 100

(రాష్ట్రంలో స్థాపించిన పారిశ్రామిక వాడలలో ప్రభుత్వ వాగ్దానం మేరకు యినుము, ఉక్కు మొదలగు ముడి సరుకులను సక్రమంగా సప్లయ చేయనందున, తయారయిన వస్తువులకు తగిన మార్కెటు ఏర్పాటు చేయ నందుకు, యీ పారిశ్రామిక వాడలను సక్రమంగా పనిచేయించనందుకు)

The motion was declared to have been negatived.

Sri G. Yellamanda Reddy pressed for a division.

The House divided then.

Ayes : 20 Noes : 93

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for Industries by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా నెల్లూరు సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీ బొగ్గులేక పలుమారు మూసి వేయబడుచుంటే ప్రభుత్వము గట్టిచర్యలు తీసుకొననందుకు.)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for Industries by Rs. 100

(ప్రభుత్వ యాజమాన్యముక్రింద నడుపబడుచున్న రాజమండ్రి పేపరు మిల్లు, గూడూరు సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీ మరియు గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీ అభివృద్ధికొరకు తగు చర్యలు తీసుకొననందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for Industries by Rs. 100

(నెల్లూరు జిల్లాలోని ఇనుము, రాగి, టిన్ సమ్ వగైరా ముడిపదార్థ ములను పరిశ్రమలకు విరివిగా ఉపయోగించుటకు తగు చర్యలు ప్రభుత్వము తీసుకొననందుకు)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for Industries by Rs. 100

(చిన్నపరిశ్రమల విషయములో లోన్సు ఇచ్చుటలో జాప్యమునుగూర్చి చర్చించుటకు)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా పల్లిపాడు గ్రామ దంపుడువియ్యం సొసైటీకి లోను
ఇచ్చుటలో జాప్యముగూర్చి)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(చేనేత కార్మికులకు నూలు సరఫరా ధరకు ఇప్పించలేకపోవుటలోను,
గుడ్డధర గిరాకీగా ఉన్నప్పుడు నూలుధర పెరిగిపోతూ ఉంటే అరికట్టలేనట్టి,
గుడ్డకు గిరాకీ లేనప్పుడు నూలుధర తగ్గించుచున్నట్టి విధానాలను అరికట్టలేని
ప్రభుత్వ విధానమును తీవ్రముగా నిరసించుటకు)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Re. 1

(To express that the loan is not being issued to
the Mat-makers Co-operative Society Jogipet, Taluk
Andole, District Medak.)

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Re. 1

(To express that home industries training centres
are not opened at Villages of Andole, Medak District.)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(గుంటూరుజిల్లా, పల్నాడు తాలూకా జూలకల్లు గ్రామంలోని చేనేత
సహకార సంఘం మేనేజిమెంటువారు చేనేత పారిశ్రామికులకు సక్రమంగా
నూలు సరఫరా చేయక, బ్లాకుమార్కెటు చేస్తున్నందున అనేక మహిళలు
పంపుకున్నప్పటికీ తగు చర్యలుతీసుకొని, స్పెషల్ ఆఫీసరును నియమించి
క్రమంగా నడుపనందులకు)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Rs. 100

(ఖమ్మంజిల్లా వెంకటాపురంలోని సిల్కు పరిశ్రమను అభివృద్ధిచేయుటకు గాను సిల్కు-కాయలు పండించేవారికి వెంటనే సామ్యుయివ్వక వారిని ఇబ్బంది పెడుతున్నందుకు)

The motion was negatived.

Mr. Speaker . The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,29,66,500 for
Industries by Re. 1

(పరిశ్రమలలో, కార్మికులు, భాగస్వాములుగా వుండునట్లు ఏర్పాటు చేయుటలో ప్రభుత్వము విఫలమగుచున్నందున)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for
Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(To regret the failure of the Government to implement the recommendations of the Anantarama Krishna Committee appointed to go into the working of Road Transport Corporation.)

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for
Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(For the failure of the Government to consider the formation of a separate Department to supervise the working of industrial corporation including R. T. C. and other companies where Government shares are involved.)

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for
Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(To regret the failure of the Government to prevent the wasteful expenditure incurred by the Directors of Bodhan Sugar Factory who are proceeding with the construction of a large building the cost of which is going upto more than 15 lakhs of rupees and that too without any proper estimates.)

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(For the failure of the Government to start fertiliser factory in the public sector.)

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for Capital outlay on Industrial Development by Rs. 100

(For failure to take effective steps to get industries in the public sector.)

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(Failure of the Government to be the ideal employer in its relations with labour by providing wage structure on a scientific basis and providing provident fund benefits)

The motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 5,28,76,700 for Capital Outlay on Industrial Development by Rs. 100

(రాష్ట్రంలో గతంలో ఆశించిన ఖారీపరిశ్రమలన్నింటికీ తిలోదకా లిచ్చినందుకు)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,04,16,000 under Demand No. II - Excise Department”.

The motion was adopted and the Grant made.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 2,29,66,500 under Demand No. XXIV - Industries.”

The motion was adopted and the Grant made.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 5,28,76,700 under Demand No. XLII - Capital Outlay on Industrial Development.”

The motion was adopted and the Grant made.

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్ : దీనితో ఈ శాఖ వ్యవహారం అయిపోయింది. మధ్యలో ఒకమాట. నేను నిన్న ఏదో అన్నాను. నేను అసలు దాని పుట్టుపురోక్షతరాలు తెలుసుకోకుండా తొందరపడినానో లేక అదేమిటో. ఇప్పుడు ఈ Road Transport Corporation దేనిప్రకారం ఏర్పాటు చేసినారు ?

శ్రీ ఎన్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : చెప్పాను, అధ్యక్షా అవన్నీ వివరాలు అడిగితే అవి నేను తెప్పించి చెప్పుతాను

మిస్టర్ స్పీకర్ : అంటే Statutory body గా.....

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : భారత ప్రభుత్వంవారు 1950 లోనో ఎప్పుడో Corporation Act అని ఒకటి చేశారు. ఆ చట్టము ప్రకారం అది చేశారు. ఆ వివరాలన్నీ study చేసి వారు తుణ్ణంగా రేపు చెబుతారు.

శ్రీ ఎన్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : రేపు తీసుకుంటే సరిపోతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ . అట్లాగే, రేపు తీసుకుందాము ఇప్పుడు “Civil Works” తీసుకొందాము. ఇది ఈవేళ పూర్తిచేయండి రేపు మంత్రిగారు రాగానే జవాబు చెప్పుతారు. ఇప్పుడు Civil Works మంత్రిగారు అది move చేస్తారు.

**ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET)
FOR 1961-62. VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS
DEMAND No. XXVII—Civil Works Rs. 8,71,46,200.
DEMAND No. XLIV—Capital Outlay on Civil Works
Rs. 4,82,76,200.**

The Minister for Public Works (Sri A. Satyanarayana Raju) : Sir, On the recommendation of the Governor, I beg to move that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 8,71,46,200 under Demand No. XXVII — Civil Works.

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri A. Satyanarayana Raju : Sir, On the recommendation of the Governor, I beg to move that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 4,82,76,200 under Demand No. XLIV — Capital Outlay on Civil Works.

Mr. Speaker : Motion moved

పబ్లిక్ వర్క్స్‌లకు మంత్రి (శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణరాజు) పూజ్య సభాపతి, 1961-62 సంవత్సరానికి 27 వ పద్దు అయిన Civil Works క్రింద, 44 వ వరైన capital outlay on civil works— అంటే civil పనులపై పెట్టుబడి వినియోగం క్రింద వరుసగా 8,71,46,200 రూపాయలున్నా, 4,82,76,200 రూపాయలున్నా ప్రభుత్వానికి మంజూరు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను దీనిపై ఆది ఉపన్యాసం చేయకుండా నేను దీనిని ప్రవేశ పెడుతున్నాను అఖరున నేను సమాధానంగా మాత్రము ఉపన్యాసాన్ని చేస్తానని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 8,71,46,200 for Civil works by Rs. 1

(To impress upon the Government to allot 3 crores more for the year 1961-62.)

Mr. Speaker : Motion moved.

Sri L. Venkata Reddy . Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 8,71,46,200 for Civil works by Rs. 100

(ప్రావేన్ ఎంప్లాయిస్ మరియు గ్యాంగు కూలీలకు పేరమిటీ స్కేల్స్ వర్తింపజేయనందులకు చర్చించుటగాను)

To reduce the allotment of Rs. 8,71,46,200 for Civil works by Rs. 100

(ప్రావేన్ ఎంప్లాయిస్ మరియు గ్యాంగు కూలీలకు హనుమంతరావు కమిటీ సిఫారసు వర్తింపజేయనందులకు చర్చించుటగాను)

To reduce the allotment of Rs. 8,71,46,200 for Civil works by Rs. 100

(గ్యాంగుకూలీలు మరణించినవారలకు సర్వీసు గ్రాంట్యుయిటీ యివ్వాలని ప్రభుత్వ ఆజ్ఞలను సంవత్సరాలుగ పెండింగులో పెట్టు పద్ధతిని చర్చించుటగాను)

To reduce the allotment of Rs. 8,71,46,200 for
Civil works by Rs 100

(బాయ్ కూలీ విధానమును రద్దుచేస్తూ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని
యిప్పటికీ అంతటా అమలు జరుపకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను)

Mr. Speaker : Motions moved.

Sri S. Vemayya. Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 4,82,76,200 for
Capital Outlay on Civil works by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, కోవూరు టైపాస్ రోడ్డును యంతవరకు ప్రారంభించక
జాప్యము జరుగుచున్నందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 4,82,76,200 for
Capital Outlay on Civil works by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, గూడూరు టైపాస్ రోడ్డు, దాని బ్రిడ్జిస్ యీ మధ్యన
వచ్చిన వెల్లువకు ఎడిపోయిన దుస్థితిని గూర్చి చర్చించుటకుగాను)

To reduce the allotment of Rs. 4,82,76,200 for
Capital Outlay on Civil works by Rs. 100

(To urge on Government not to delay the con-
struction of quarters to all the N. G. Os)

To reduce the allotment of Rs. 4,82,76,200 for
Capital Outlay on Civil works by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, కోవూరు తాలూకా తురిమెళ్ళ రోడ్డును పూర్తిచేయించక
ఆలస్యము చేయుచున్నందుకు)

To reduce the allotment of Rs. 4,82,76,200 for
Capital Outlay on Civil works by Rs. 100

(నెల్లూరుజిల్లా, కోవూరు తాలూకా పెదపుత్తేరు రోడ్డును పూర్తిచేయు
టలో జాప్యము జరుగుచున్నందుకు)

Mr. Speaker : Motions moved.

*శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం) : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఈడిమాం
డును ప్రవేశ పెట్టినారు దీన్ని గురించి, మామూలుగా వివరమైనటువంటి report
లేకపోయినప్పటికీనీ, administration report లేకపోయినప్పటికీ కూడా
మంత్రిగారు ప్రారంభంలోనే ఒక చిన్న report మాత్రం ఇచ్చినారు. 1960 61లో
158 works మంజూరు అయినాయి. అందుకొరకు అంచనా 181 లక్షలు అని
డింట్లో ఇచ్చారు. కాని 1961-62 బడ్జెట్ లో వీటికి 80 లక్షలు మొత్తము

కేటాయించబడిందని వారే తమ రిపోర్టులో చెప్పారు అంటే 1960-61 లో 158 పనులకు 181 లక్షల రూపాయలు మంజూరుచేస్తే, 1961-62 లో బడ్జెట్ అంచనాలలో, ఈ works కొరకు, ఇదే heading క్రింద 80 లక్షలు రూపాయలు కేటాయించడం జరిగిందని మంత్రిగారు చెప్పారు. అదేవిధంగా ఈ civil works విషయంలో నేను కొన్ని విషయాలు వారిదృష్టికి తీసుకురాలేనని అభిప్రాయ పడుతున్నాను గతసారికాడా నేను ఇదే విషయాన్ని వారిదృష్టికి తీసుకువచ్చాను అనేక సందర్భాలలో civil works క్రింద కేటాయించినటువంటి డబ్బు, అది పనులకైతే కేటాయిస్తున్నారో, అపనులకే ఆడబ్బు సక్రమంగా ఖర్చుపెట్టడంలేదని పోయినసారికూడా నేను విమర్శచేశాను కాని వారు అట్లా లేదు, ఖర్చుపెడుతున్నాము అన్నట్లుగానే నెలవిచ్చారు కాని నేను ఈ సంవత్సరం లెక్కలన్నీ చూచుకొనే చెప్పుతున్నాను. ఈ appropriation accounts నుంచి నేను తీసుకొని మాట్లాడుతున్నాను. అవి ప్రభుత్వము తయారు చేసిన లెక్కలేగాని పేరుకాదు. బడ్జెట్ లో 31 major works చూపిస్తే, అందులో 21 పనులకు నిలువ ఉండిపోయింది నేను గతసారి శాసనసభలో మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను పనిమీద ఎంతడబ్బు కేటాయించారో ఆ డబ్బును ఆ పనులకు వినియోగించాలి వాటిని divert చేయడం న్యాయం కాదు. టెండర్ అంచనాలలో చూపించినవి సక్రమంగా ఖర్చుపెట్టినప్పుడే ప్రజల యొక్క పిశాసాన్ని బడ్జెట్ యొక్క విలువను, శాసనసభయొక్క గౌరవాన్ని కాపాడినట్లుగా ఉంటుందనే విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాను major works క్రింద 31 పనులు ప్రభుత్వము sanction చేసి, వాటిని అనులుచేయాడానికి పూనుకొనే విషయంలో 21 పనులు నిలువ చూపించారు. మూడు పనులకు మాత్రం ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టడం అనేది జరిగింది. అదేవిధంగా రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చిన్నతరహా పనులనే వాటిలో "other works" అనే heading క్రింద 43, 34, 921 రూపాయలు తక్కువ ఖర్చుపెట్టినట్లుగా appropriation accounts లో చూపించారు. ఇక బడ్జెట్ లో provision చూపించకుండానే, రెండు లక్షలు, అంతకు తక్కువ ఉన్నటువంటి పనులలో 38 పనులు take up చేశారు. ఆ 38 పనులకు ఖర్చు పెట్టారు. నేను ఇప్పుడు మంత్రిగారిని గాని, ప్రభుత్వమును గాని విమర్శించేటప్పుడు, బడ్జెట్ లో చూపినటువంటి వాటికి ఖర్చుపెట్టవద్దు అని మాత్రం కాదు. ఏ ఏ పనులకైతే ఖర్చు బడ్జెట్ లో చూపించారో, ఆ అంకెలలో, ఆ మొత్తాలలో savings చూపించకుండా వాటన్నింటికీ ఖర్చు పెట్టినప్పుడే, ఈ శాసనసభ చేసే టటువంటి ఈబడ్జెట్ అంచనాలను సక్రమంగా అమలుజరిపినవారు అవుతారు అనే విషయం వారి దృష్టికి మరొకసారి తీసుకొనివస్తున్నాను. వివరాలు కావాలంటే,

time లేదు కాబట్టి వాటిని చదవడంలేదు. General గా మాత్రమే చెప్పాను. ఈ appropriation accounts లో 670 పేజీనుంచి, 3, 6 పేజీలు పేర్లతోకూడా ఆపనుల వివరాలు ఇవ్వడంజరిగింది ఏవీ పనికింద ఎన్నెన్ని లక్షలు మిగిలిపోయినాయని చూపించడం జరిగింది ఎందువల్ల ఈ విధంగా జరిగిందని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను ఒకవైపు పనులకోసము కొన్ని లక్షలు రూపాయలు కావాలని కోరింది బడ్జెటులో sanction చేయడము జరిగింది. కాని ఆ మొత్తాలను ఆ పనుల కోసము ఖర్చుపెట్టకుండా మరొక పనుల కోసము ఖర్చుపెట్టడం అంటే, మా పనులు చేయడానికి శాసనసభ అమోదించి ఇన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టడానికి ప్రభుత్వము నిర్ణయించుకొన్నదని ఆశించిన ప్రజలయొక్క విశ్వాసాన్ని పూర్తిగా కోల్పోతామని శాసనసభలో చేసిన తీర్మానాలకు, చేసే పనులకు సంబంధం లేదని ప్రజలు అభిప్రాయపడడం జరుగుతుందని, ఇది సరియైనది కాదనే విషయం మరొకసారి ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. అదేవిధంగా బడ్జెటులో కొన్ని figures చూచినప్పుడు, మంత్రిగారు తమ report లో చెప్పినదానికి దీనికి సంబంధంలేదు. వాటిని ఇంకొకచోట చూపించారేమో ఇప్పుడేమీ చెప్పలేను. అయినప్పటికీ, ఒక విషయం మాత్రము వారికి మనవిచేయక తప్పదు. పంచదార ఉత్పత్తికొరకని చెరుకుపండి ప్రాంతాలకు, రోడ్లకు, గత సంవత్సరం 40 లక్షలు ఇచ్చారు 1958-59 సంవత్సరములో 20 లక్షలు చొప్పున grant ఇవ్వాలని ప్రభుత్వము నిర్ణయించిందని చెప్పారు. 1961-62 వచ్చేటప్పటికి 31 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది ప్రభుత్వ రోడ్లకు 7 లక్షలు, జిల్లా పరిషత్తు రోడ్లకు 24 లక్షలు అని చెప్పారు. కాని బడ్జెట్ చూచినప్పుడు గత సంవత్సరం ఇచ్చినటువంటి estimates amounts లో 20 లక్షలు చూపిస్తే, revised estimate వచ్చేటప్పటికి 10,44,000 మాత్రము చూపడం జరిగింది. సుమారు 10 లక్షల రూపాయలు మునిగిపోయింది. అది ఆ time లో ఖర్చుపెట్టలేక పోయినారో, లేక ఏమీ జరిగిందో చెప్పవలసిన ఆవసరం ఉన్నది ఎస్టి మేటు అంకెలకు, revised అంకెలకు సంబంధం లేకుండా పోతోంది ఇది సరిఅయినది కాదని నేను మంత్రిగారికి సవినయముగా మనవిచేస్తున్నాను.

ఇంకొక విషయము. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మొదట నాలుగు సంవత్సరాలలో ఎన్ని పనులు అయితే మంజూరు అయినాయో, ఒక్క 1960-61 సంవత్సరములోనే అన్ని పనులు అనగా 158 పనులు మంజూరు అయినట్లుగా మంత్రిగారు చూపించారు. అంటే మొత్తము పనులసంఖ్య చూచినప్పుడు సంతోషించవలసిందే. కాని మంజూరు అయిన పనులన్నింటికీకూడా డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారా లేక మంజూరు మాత్రమే చేసి అవి ఆలా ఉంచేస్తు

న్నారా అనే సందేహం కలుగుతుంది అది సరి అయినది కాదనే విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఇక ప్రభుత్వము అనేక సందర్భాలలో లక్షలుకొలది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి రోడ్లు వేయడం జరుగుతుంది. తారు రోడ్లు సిమెంటు రోడ్లు వేయడం జరుగుతుంది. వేసేటటువంటి రోడ్లకు అజ్ఞా యిషి ఏమైనా ఉంటుందా అనే విషయం గురించి ప్రభుత్వాన్ని గతసారికూడా అడిగినాను. ఇప్పుడుకూడా అదే అడుగుచున్నాను. నా అనుభవంలో చెప్పాలంటే, ఈ సంవత్సరం కింకీపాడునుంచి పామర్రునరకు సుమారు 11 మైళ్ళు సిమెంటురోడ్డు వేశారు. సామాన్యంగా సిమెంటురోడ్డు 10, 12 సంవత్సరాలు ఉంటుందని ప్రభుత్వముయొక్క అంచనా అని నా అభిప్రాయము కాని ఈ రోడ్డు ఎంతకాలము నిలబడుతుందని శాస్త్రజ్ఞులైన technical persons పరిశీలనకు పంపించినూస్తే నిమిషా 3, 4 సంవత్సరాలుకూడా ఉంటుందో లేదో అని చెప్పవలసి యుంటుంది. కొన్నికొన్ని చోట్ల అప్పుడే, సంవత్సరం కాకపూర్వమే, రోడ్డు బద్దలై పోయింది ఆ రోడ్డుపని తీసుకొని నటువంటివారు సిమెంటు, ఇసుక, రాయి సక్రమంగా కలుపలేదనేది అందరు అంగీకరించారు. ఎందువల్ల ఇన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి గల defective roads వేయవలసి వచ్చింది? దాని మీద అజ్ఞానము సక్రమంగా జరగడం లేదు. ఉన్నటువంటి ఉద్యోగిస్తులందరుకూడా శుభం జాగ్రత్తను సక్రమంగా నిర్వహిస్తున్నారా లేదా అని చూడవలసిన అవసరం ఉన్నది. అంతేకాదు. ఈ సిమెంటు works ఆంధ్రదేశములో ప్రత్యేకించి మాగాణి ప్రాంతాలలో, నీటి పారుదల ఉన్న ప్రాంతాలలో చేస్తే, వాటియొక్క maintenance charges తగ్గుతాయని, 10, 12 సంవత్సరములవరకు వాటి maintenance కొరకు ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరం ఉండదని అనుభవములో చూచినప్పుడు, అది చెక్ అని అనుకొంటున్నాము కాని ఈరోడ్లువేసిన సరువాత చూస్తే, ఇవి చాలా త్వరలోనే చెడిపోవడం, కొన్ని బద్దలై పోవడం జరుగుతుంది. దీనివలన ప్రభుత్వానికి ఈ P W D. డిపార్టుమెంటు public waste department గా తయారవుతుంది. మన ప్రజలు జీవించినటువంటి ఫలితాలు వారు పొందలేక పోతున్నారని చెప్పక తప్పదు అదేవిధంగా తారురోడ్లు వేసేటప్పుడు, వాటి కొరకు boilers కొన్నారు, మరి mixtures కొంటున్నారు. ఇవి, 6 వేలు, 12 వేలు పెద్ద పెద్ద విలువగలిగినటువంటివి. ఇటువంటివి కొనడం జరుగుతుంది, కొనవద్దని చెప్పను. కావలసినవి కొని ఉపయోగించవలసినదే. అయితే ఇప్పుడు డిపార్టుమెంటులో ఉన్న నీటిని సక్రమంగా వినియోగించుటలేదని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. కృష్ణాజిల్లాలో సుమారు 12 Tarmixing machines ఉన్నవి. ఇవి ఎప్పుడు ఉపయోగిస్తున్నారు Log books తెప్పించి ఆ machi-

nes ఎంతకాలం పనిచేశామో, పనిచేయకపోతే ఎందుకు పనిచేయుటలేదో వాటిని ఎందుకు ఉపయోగించుటలేదో పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. వాటిని మూలపెట్టి ఉంచుతున్నారు చాలాభాగం పనిచేయుటలేదు ఇవి వాడితే అద్దె వసూలు చేస్తున్నారో లేదో తెలియదు. Stores లో యివి కావాలని indent యిస్తారు. తెప్పించటం జరుగుతోంది అనేది బడ్జెటు అంకెలు చూస్తే అర్థము అవుతుంది. కాని వీటిని సక్రమంగా వినియోగించుటలేదు. మంత్రి గారు చాల పర్యాయాలు రోడ్లమీద ప్రయాణం చేస్తూంటారు కొత్తగా తారు రోడ్లు పేసిన ప్రాంతం చూస్తే తారు బాయలర్సులో కరగించుటలేదు రోడ్ల ప్రక్కన కండ్లకాలలో తారు కాచి వాడుతున్నారు. బాయలర్సు ఎందుకు ఉపయోగించరు? అవసరంలేదని ఇంజనీర్సు అభిప్రాయ పడతే 13 వేలు పెట్టి వృధాగా ఎందుకు కొనాలి? ఆ బాయలర్సును వాడకపోతే కొనవలసిన అవసరంలేదు. కండ్లకాలు సరిపోతాయనుకుంటే బాయలర్సును కొననక్కర లేదు. వారందరూ బాయలర్సులు యివ్వవలసిన అద్దె యివ్వకుండా ఉండే కొరకో. ఆ బాయలర్సును వదలిపెట్టి కంట్రాక్టర్లు లాభం పొందుట కొరకో ఆ విధంగా చేస్తున్నారు దీనిసంగతి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి రోడ్లకు రెండవ ప్రణాళికలో 581 లక్షలు కేటాయించామని మంత్రిగారు చెప్పారు. మూడవ ప్రణాళికలో ఆది 825 లక్షలకు మాత్రమే పెరిగింది. ఇది సరిపోతుందా అని అడుగుతున్నాను. ఒకవైపు దేశంలో ఆర్థిక విప్లవం జరుగుతోందని మంత్రి గారు చెప్పారు. వస్తుసంపద అభివృద్ధి చేయాలని దేశంలో ఎంతో కుతూహలంతో సనిచేయుట జరుగుతోంది. అటువంటప్పుడు యీ మొత్తం ఏవిధంగా సరిపోతుంది? రోడ్లకు సంబంధించి 20 సంవత్సరాలకు ఒక ప్లాను తయారు చేశామని చెప్పారు. రోడ్లకు 11వ సం 1½ మైళ్ళ దూరములో ప్రతి గ్రామం ఉంటుందని మొత్తం 5,200 కోట్ల రూపాయలు కావలసి యుంటుందని చెప్పారు. ఆ ప్లాను బాగానే ఉన్నది అయితే దీనిని అమలు జరపటానికి యిప్పటి నుంచి పథకాలు పెయ్యాలి. అందుకు యీ కేటాయింపును యింకా పెంచాలి. గ్రామాలకు వెళ్ళితే ప్రతిచోట రోడ్లు కావాలని అడుగుతున్నారు, ప్రజలుకూడ డబ్బుయిస్తామని ముందుకు వచ్చినవారికి కావలసిన రోడ్లను నిర్మించలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము Local Development Works క్రింద యిచ్చినా, ఈక్వైలైజేషన్ ఫండ్ క్రింద యిచ్చినా, ఏరూపంలో యిచ్చినాసరే రోడ్లు కావాలంటున్నారు. గత అయిదు సంవత్సరములలో రోడ్ల నిర్మాణంకూడ ఎక్కువైనది అయితే ఈ రోడ్డును maintain చేసే విషయం ప్రభుత్వం గమనంలోకి తీసుకొన్నదా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇదివరకు జిల్లాబోర్డుల అధీనంక్రింద ఉన్నరోడ్లు పంచాయితీ సమితులకు స్వాధీనం చేశారు. కాని పంచాయితీ సమితులకు రహదార్లకుగాను

ఇచ్చిన 30 వేల గ్రాంటులో ఈ రోడ్లను maintain చేయుటకు వీలు లేకుండా ఉన్నది. తాను maintain చేయలేమని, పరిష్కారము లేని రోడ్లను తీసుకోవాలని సమితులు, ప్రభుత్వమే తీసుకోవాలని పరిష్కారము సీర్మానాలు చేసి పంపారు. ప్రభుత్వము తీసుకొనకపోతే సమితులకు, పరిష్కారము రోడ్లకొరకు యిచ్చే గ్రాంటును యింకా వెంచి తేనేగాని ఈ సంస్థను రోడ్లను maintain చేసే స్థితిలో లేవు. ప్రభుత్వం సర్వరచర్యలు తీసుకోవాలి.

గతకాలములో జిల్లాబోర్డు వేసిన రోడ్లను, రైతులనుంచి తీసుకొన్న భూములకు రైతులకు నష్టపరిహారం ఇవ్వలేదు. కృష్ణాజిల్లాకు సంబంధించినంత వరకు 14 రోడ్లకు రైతులనుంచి తీసుకొన్న భూమికి జిల్లాబోర్డు నష్టపరిహారం ఇవ్వలేదు. అది యీనాడు రైతులకు ఎవరు యివ్వాలి అనేది పెద్ద సమస్యగా ఉన్నది. ఆ రోడ్లు వేయుటకు రిసంవత్సరముల క్రిందట భూమిని తీసుకొన్నారు. రోడ్లు వేశారు. దానికి నష్టపరిహారం ఎవరు ఇస్తారు? వెంటనే జిల్లా పరిషత్తులకు గ్రాంటు ఇచ్చి రైతులకు నష్టపరిహారం ఇప్పించేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలి. లేనిచో రైతులలో చాల అసంతృప్తి పెరుగుతోంది.

ఇంటర్ సమితి రోడ్లు, రెండు మూడు సమితులకు సంబంధించిన రోడ్లు ఉన్నవి. వాటికొరకు సమితులకు ఎక్కువ గ్రాంటు ఇవ్వవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది.

తరువాత ప్రభుత్వానికి రావలసిన డబ్బును సక్రమంగా వసూలుచేయుట లేదనే విషయం గురించి చెప్పాలి. ప్రౌదరాజాడులో రిజ్ట్ హోటల్ ఉన్నది. దానికి అద్దె ఎంత వసూలు చేస్తున్నారు? ప్రభుత్వ పెట్టుబడిమీద 8% గిల్టెట్టు అద్దె రావాలంటున్నారు. ఆ హోటల్ మీద అద్దె రెండువేల పై చిల్లర రావలసి యుండగా, ఒక వెయ్యి రూపాయలకే అద్దెకు యిచ్చారు. ఆ విధముగా రూ. 80,000 లు ప్రభుత్వం పోగొట్టుకొన్నది. ఆ బిల్డింగ్ లో 40 వేల విలువ గల ఫర్నిచర్ ఉంటే పెండర్లు పిలవకుండా 20 వేల రూపాయలకు రిజ్ట్ హోటలుకు అమ్మివేసింది. శాసనసభలో తీవ్రమైన చర్చ జరిగిన తరువాత 1980 సం. నుంచి ఈ అద్దెను ఎక్కువ చేయుటకు నిర్ణయం చేశామని చెప్పారు. కాని ఇప్పుడు ఉన్న రూల్సు ప్రకారం రూ. 3,093 లు అద్దె రావలసియుండగా, రూ. 2,282 లకే ఆ బిల్డింగును అద్దెకు ఇచ్చారు.

రూల్సుకు విరుద్ధంగా ప్రభుత్వం ఎందుకు ప్రవర్తించింది? ఆ హోటల్ నుండి రావలసినంత అద్దెను ఎందుకు వసూలుచేయటం లేదు? ఆ హోటల్ కు నష్టం వస్తోందనా? ఆ హోటల్ నుండి తక్కువ అద్దె తీసుకోవటానికి కారణం ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. సంకీర్ణవద్ద 60 లక్షల 50 వేలు ఖర్చుపెట్టి ఒక బిల్డింగ్

కట్టించారు ప్రారంభోత్సవం కాకముందే ఆ బ్రిడ్జి పడిపోయింది. తిరిగి పది లక్షలు ఖర్చుపెట్టి ఆ బ్రిడ్జి గట్టటానికి పూనుకొంటున్నారు అక్కడ ప్రభుత్వం రి లక్షల 50 వేల రూపాయలు నష్టపడటం జరిగింది ఆ బ్రిడ్జి పడిపోవటానికి కారణాలేమిటి? దానికి బాధ్యులు ఎవరు? ప్రభుత్వం ఎవరు బాధ్యులో నిర్ణయించేలోపలే, దానికి సంబంధించిన ఉద్యోగులు రిటైర్ కావచ్చును ప్రభుత్వం తరువాత చేసేది ఏమీలేదని ఊరుకోవచ్చును డబ్బు దుశారా అవుతుంటే చూస్తూ ఊరుకోవటమేనా ప్రభుత్వ బాధ్యత అని అడుగుతున్నాను. శాసన సభ్యుల భవనం రెండవస్థోరి కురున్నారు అక్కడ ఉపయోగిస్తున్న ఇటీకను ఎప్పుడైనా ఇంజనీర్స్ పరిశీలించారా అని అడుగుతున్నాను. ఆ రాయి చూచి చాలామంది హాస్యాస్పదంగా నవ్వుతున్నారు ఆ ఇటీకి ఎంతకాలం కాలూరు, సక్రమంగా కాలూరా లేదా అనే విషయం అక్కడ ఉన్న డివిజన్ ఇంజనీర్ గాని, సూపర్ వైజర్ గాని చూశారా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను

ప్రొవేన్ కార్మికులను గురించి చెప్పవలసిఉన్నది. వారిని గురించి అనేక పర్యాయములు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. మేస్త్రిలు, గాంగ్ కూలీలు, డ్రయివర్స్, క్లీనర్స్ — ఈ నాలుగు రకాలవారు ఉన్నారు. మేస్త్రిలను పర్మనెంట్ చేస్తామనిచెప్పి, ప్రభుత్వంవారు 1956 వ సంవత్సరంలో 268 మందిని పర్మనెంట్ చేశారు. మిగిలినవారిని ఇంతవరకు పర్మనెంట్ చేయలేదు వారికి అన్ని సౌకర్యాలు ఇస్తామన్నారు కాని ఇంతవరకు అందుకు ఏమీ చర్యలు తీసుకోలేదు పర్మనెంట్ చేసినవారికి ప్రావిడెంట్ ఫండ్ అప్లికేషన్ ఫారాలు కూడ ఇవ్వటంలేదు. 1956 లో పర్మనెంట్ చేసిన వారికి ఇంతవరకు ప్రావిడెంట్ ఫండ్ అప్లికేషన్ ఫారాలు లేవనిచెప్పి, ఇవ్వటంలేదు. యస్. యస్. యల్. సి. పానైనవారు కూడ మేస్త్రిలుగా వస్తున్నారు వారికికూడ ప్రమోషన్ వచ్చే అవకాశాలుంటే, వారిలో ఉత్సాహం కలగటానికి అవకాశం ఉంటుంది. వారు లెక్కికల్ ఎగ్జామినేషన్స్ పాసైతే, వారిని సూపర్ వైజర్స్ గా ప్రమోట్ చేయామని కోరుతున్నాను. డ్రయివర్స్ క్లీనర్స్ కు 1947 లో నిర్ణయించిన జీతాలే తప్ప, తిరిగి పారిజీతాలు రివైజ్ చేయటానికి ప్రభుత్వం పూనుకోలేదు. డ్రయివర్స్ కు చాలా తక్కువ జీతాలు ఉన్నవి 40 నుండి 50 రూ. జీతం— అన్ని అలెవెన్సులు కలిపి 60, 70 రూ. లు మాత్రమే డ్రయివర్స్ కు జీతం వస్తున్నది. వారికి ఒక సబ్ డివిజన్ నుండి మరొక సబ్ డివిజన్ కు మార్పటం జరుగుతోంది. వారికి చాలా పెద్ద పెద్ద కుటుంబాలు ఉన్నవి. పేదవారికి పిల్లలెక్కువ ఉంటారని అందరికీ తెలుసు వారికివచ్చే తక్కువ జీతంతో వారి సంసారాలను పోషించుకోటానికి చాలా అవస్థలు పడుతున్నారు కంట్రాక్టర్

చేయమన్నపని చేయలేదని ఇంజనీర్ చేయమన్నపని చేయలేదని చెప్పి—
 ద్రయివర్సను మార్చటం జరుగుతోంది వారిని ఒక చోటనుండి ఇంకొక
 చోటికి మార్చినపుడు, వారికి అధికముగా అలవెన్సులు ఇవ్వాలని కోరు
 తున్నాను 11 వేల మంది నుజ్ దూర్స్ ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఉన్నారు వారి
 జీతాలు పెంచటానికి ప్రయత్నం చేయటంలేదు. వారిమొర ప్రభుత్వం వినటం
 లేదు. వారి జీతాలుగురించి వే కమిటీ ఏమీ నిర్ణయాలు చేయలేదు.
 మినిమమ్ వేజెస్ కమిటీ వేశాము, ఆ కమిటీవారు వారి జీతాలుగురించి
 ఆలోచిస్తారు అని చెప్పటం జరిగింది. నుజ్ దూర్స్ ఆంధ్రలో, తెలంగాణాలో
 రెండురకాల జీతాలు ఉన్నవి వాటిని సమవ్యయపరచాలని మంత్రిగారి దృష్టికి
 తెచ్చినపుడు, ఆ విషయం సానుభూతితో ఆలోచిస్తామన్నారు. మినిమమ్ వేజెస్
 కమిటీ రానివ్వండి, చూస్తాను, అన్నారు. మినిమమ్ వేజెస్ కమిటీ రిపోర్టునచ్చి
 చాలా కాలం అయింది మినిమమ్ వేజెస్ కమిటీ ఏ ఏ సూత్రాలను దృష్టిలో
 పెట్టుకొని నిర్ణయించారోగాని—వట్టణాలలో ఉన్నవారికి 50 రూ. వల్లెటూళ్లలో
 ఉన్నవారికి 40 రూ చీతం ఇవ్వాలని మినిమమ్ వేజెస్ కమిటీవారు నిర్ణయం
 చారు ప్రభుత్వంవారు అది సరికొనించి, వట్టణాలలో ఉన్నవారికి 45-50,
 వల్లెటూళ్లలో ఉన్నవారికి 35 రూ. ఇవ్వాలని నిర్ణయించి ఒక జీ ఒ పాస్ చేసి
 నట్లు తెలుస్తున్నది. ఇదివరకు ప్రభుత్వం 50 రూ లు తక్కువ జీతం వచ్చి
 ఉద్యోగులవలెనూ లేకుండా చేస్తామన్నారు. సంవత్సరేడిగారు తమ ప్రభుత్వంలో
 వందరూపాయలకు తక్కువ జీతం తెచ్చుకొనేవారు లేకుండా ఉండేట్లు
 చూస్తామన్నారు కాని ఇప్పుడు వారికి 35 రూ లు జీతం నిర్ణయించారు.
 అట్లా ఎందుకు నిర్ణయించారో తెలియదు ఇట్లా తక్కువజీతం నిర్ణయించటంవల్ల
 కార్మికులలో అసంతృప్తి పెరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. మై వేస్ వర్క్ షాప్
 కార్మికులు ఉన్నారు పి డబ్ల్యు.డి. వర్క్ షాప్ కార్మికులు ఉన్నారు. ఈమూడు
 డిపార్ట్ మెంట్స్ లోని కార్మికులకు సమానంగా ఒకే తెవెల్ లో జీతాలు ఇస్తా
 మన్నారు. ఈమూడు డిపార్ట్ మెంట్స్ లోని కార్మికులను ఒకేవిధంగా చూడ
 మన్నాము. ప్రభుత్వం ఆ విషయాలన్నీ పరిశీలిస్తానని అన్నది కాని ఇంతవరకు
 దానికి సంబంధించి ఎటువంటి చర్య తీసుకోవటం జరగలేదు ప్రభుత్వం వెంటనే
 ఆ విషయాలన్నీ సరిగా పరిశీలించాలని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను

شری مادھو راؤ - صاحب - آریل بی - ڈالو - ڈی - مسٹر صاحب
 بے جو ڈیمانڈس پیش فرمائیے۔ میں اسکی تائید کرے ہوئے اپنے پیہ حالات
 کا اظہار کرنا ضروری سمجھتا ہوں۔ اس میں شک نہیں کہ اس ڈیمانڈ کے
 تحت ہمارے آندھرا پردیش میں جو بلڈنگس اور روڈس وغیرہ کے کاروبار

احسام پارہے ہیں وہ بحیثیت مجموعی تشریف بخش اور ٹھیک ہیں۔ لیکن جب ہم ان کی تفصیلات میں جاتے ہیں تو اس حاکم بہت ہی راکت سے اور اصولی طور پر دھیاں دینے کی ضرورت محسوس ہوتی ہے۔ اس وجہ سے کہ بعض مقامات ایسے ہیں جہاں روڈس کی شدید ضرورت ہے۔ بعض مقامات کے حالات تو ایسے ہیں کہ وہاں کی رعایا بے ایذا کنڈریوشن بھی دیا ہے۔ روڈس کے لئے اپنی رمیات بھی مفت دی ہیں۔ اور روڈس کا ارتہہ ورک بھی مفت میں کیا ہے۔ لیکن وہاں بھی گورنمنٹ دھیاں نہیں دیتی۔ میں خاص طور پر یہ عرصہ کرنا چاہا ہوں کہ ہمارا صلح نظام آباد اس قدر قسمت صلح ہے جسکا ادک کہی ماریے پی۔ ڈالو۔ ڈی۔ مسٹر صاحب بے دورہ نہیں کیا۔ وہاں کے حالات کو احسہ حاسے کی کہی انہوں نے کوشش نہیں فرمائی ہے۔ اس وجہ سے شائد ہمیں میرے خیالات پر یقین نہ آئے۔ میں ان سے امید کرنا ہوں کہ وہ کہی اس طرف کا بھی دورہ کر کے اس صلح کی بدقسمتی کو خوش قسمتی میں تبدیل فرمائیں گے۔

میں اپنے صلح اور حاکم اپنی کانپٹی ٹیوٹی کے بارے میں کچھ واقعات اور حالات مسٹر صاحب کے علم میں لانا ضروری سمجھتا ہوں۔ ہمارے نظام آباد صلح میں نظام آباد کا بودہں سمٹ روڈ جو منظور ہے اسکو سیکڈ ایر پلاں تک تکمیل پانا چاہئے تھا۔ لیکن اب سیکڈ ایر پلاں ختم ہو رہا ہے۔ لیکن اس کام میں سے روڈیے میں چار آئے بھی تکمیل نہیں پایا۔ اور اگر یہی حالت برقرار رہے تو میں سمجھتا ہوں کہ تھرڈ فائیو ایر پلاں بھی ختم ہو جائیگا۔ اور تہہ پلاں بھی ختم ہو جائیگا۔ لیکن اس روڈ کا کام ختم نہیں ہوگا۔ اس روڈ کی تکمیل کرنے کے لئے میں مسٹر صاحب کو خاص طور پر متوجہ کرنا چاہتا ہوں۔

اسی طرح ہمارے بودہں تعلقہ میں نظام شوگر فیکٹری ایک بہت بڑی فیکٹری ہے۔ اسکے تحت میں سمجھتا ہوں شوگر سس کا لاکھوں روپیہ موجود ہے۔ لیکن اس رقم سے کئی لوگوں کو فائدہ پہنچ رہا ہے معلوم نہیں۔ واقعہ یہ ہے کہ بودہں شوگر فیکٹری کے ۱۲، ۱۵ میل اطراف کی رعایا وہاں فیکٹری میں بیکر لاتی ہے لیکن انکو یہ بیکر لانے کے لئے روڈس کی سہولت نہیں ہے۔ البتہ فیکٹری کی کالونی میں ڈامروڈ بنانی جا رہی ہے۔ ایسا نہ ہو کہ اسی میں یہ سس کی رقم جوچ ہو جائے اور جو اہم ضرورت ہے وہ اوسی طرح باقی رہ جائے۔ میں مسٹر صاحب کی توجہ اس حاکم مدول کرانا چاہتا ہوں کہ وہ ان روڈس کی تعمیر کی بجائے دھیاں دیں۔

اسی طرح میں دو تیں اور روڈس کی حالت توجہ دلانا چاہتا ہوں۔ کمیونٹی پراکٹس کے رہائے میں عہدہ داران اور پبلک ورکس نے دیہاتوں میں پھر کریمہ تفہیم کیا کہ رہایا بغیر معاوضے کے ایسی ریس دے اور ارتہہ ورک کرلے تو گورنمنٹ سڑکیں بنوائے گی۔ چنانچہ وہاں کے باشندوں نے بلا معاوضہ اپنی قیمتی زمینات دیں اور ارتہہ ورک بھی کیا۔ اترونا تا کوٹنگیر اور کوٹنگیر تا کٹاپلی ان دو سڑکوں کے لئے ایسی زمینات دیکر انکا کوئی معاوضہ نہیں لیا۔ اور ارتہہ ورک بھی خود ہی کر لئے لیکن گورنمنٹ نے حال ان دو روڈس کی منظوری نہیں دی۔ اس میں درمیان میں ایک ہدی پریل بھی بنا ہے۔ جب رہایا اپنا حصہ ادا کرتی ہے تو گورنمنٹ کو بھی پوری توجہ دینی چاہئے۔ میں منسٹر صاحب سے اپیل کروں گا کہ وہ فوراً اس پل کی تعمیر کی منظوری دے۔ اور اسی طرح یہ کٹاپلی تا کوٹنگیر روڈ کی تکمیل کرائے۔ کیونکہ عوام میں اس طرح کے خدمات پیدا ہو رہے ہیں کہ ہم نے ایسی محنت کی۔ ارتہہ ورک کیا۔ اور اپنی ایسی قیمتی زمینات دین جو دو ہزار روپیہ فی ایکڑ سے بڑھ کر ہیں۔ لیکن اسکو ۵ سال ہو گئے ہیں۔ اور کچھ بھی نہیں ہوتا اس لئے حکومت سے ناراضگی عوام میں پھیل رہی ہے۔ اس لئے میں خاص طور پر ان دو روڈس کے بارے میں حکومت کی توجہ دلانا چاہتا ہوں۔

اسکے بعد میں چکڑپلی تا حوکل روڈ کے بارے میں کہہ دوں گا۔ سابق پی۔ ڈبلیو۔ ڈی۔ منسٹر ایم۔ برسگ راؤ صاحب نے اسکو مورم روڈ کی حد تک بنانے کی منظوری دی تھی۔ لیکن یہ روڈ ریگڑ کی زمینات میں واقع ہے۔ اس لئے اسکو مورم روڈ بنانے سے کام نہیں چلتا۔ اس کو میٹل روڈ بنانے کی منظوری دی جانی ضروری ہے۔ میں سمجھتا ہوں کہ منسٹر صاحب اس کو منظور کروائیں گے۔

اس کے بعد میں یہ بتانا چاہتا ہوں کہ میری کاسٹی ٹیرسی ”حوکل“ ہے جو تعلقہ مدنور اور تعلقہ ناسواڑہ سے متعلق ہے۔ یہ مہاراشٹرا سے آیا ہوا علاقہ ہے۔ اور نظام آباد سے کٹا ہوا ہے۔ کیونکہ درمیان میں ماحرا ہدی بنتی ہے۔ اسلئے میں منسٹر صاحب کی توجہ اس حالت مذکور کرنا چاہتا ہوں کہ ناسواڑہ اور مدنور کے درمیان جو ہدی ہے اس پر پل ہونا ضروری ہے۔ ڈپارٹمنٹ نے اس کا اسٹیمٹ بھی تیار کیا ہے۔ اس کو سکٹڈ فائو ایر پلان کی مدت میں بنانے کے لئے نمائندگی بھی کی گئی۔ لیکن اسکا کوئی نتیجہ نہیں نکلا۔ میں کہوں گا کہ منسٹر صاحب اس کو کم سے کم تھریڈ فائو ایر پلان میں تکمیل کروائیں۔

*శ్రీ నాగినేని వెంకయ్య (అద్దంకి) : అధ్యక్షా, రోడ్లకు తగినంత మొత్తం ప్రత్యేకించాలనేది లేకపోవడం విచారకరం ఎంతెంత మొత్తాలో ఎన్నింటికో, ప్రజలకు ఉపయోగపడుతున్నా ఉపయోగపడకపోయినా, అత్యవసరమైనా కాకపోయినా, ఖర్చుపెట్టే విధానం ఈ ప్రభుత్వంలో ఉన్నప్పుడు యిత ప్రాముఖ్యమైన విషయానికి తగినంత మొత్తము కేటాయించకపోవడము విచారకరం బాపట్ల తాలోకాలోని ఒక గ్రామంనుంచి 10 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న ఒంగోలు తాలూకాలోని గ్రామానికి బస్సుమీద రావాలంటే 90 మైళ్లు ప్రయాణం చేయాల్సిన పరిస్థితి ఉన్నది. ఒంగోలు బాపట్ల తాలూకాలు రెండూ ప్రక్క ప్రక్కనే ఉన్నాయి కాని ఒక్క మంచిరోడ్డు, అన్నికాలాలు బస్సు పోయే దారి, రెంటికీ సన్నిహితంగా యితవరకు లేదు 10 సంవత్సరాల క్రిందట డబ్బు sanction కాబడి కేంద్ర ప్రభుత్వం 100 కి 100 పాళ్ళు grant యిస్తూ ఉండే చినగంజాం, ఒంగోలు రోడ్డు యితవరకు పూర్తికాలేదు అది కేవలం department యొక్క అలక్ష్యం అనే చెప్పాలి తగినంత శ్రద్ధ దాని విషయంలో తీసుకోకుండా contractors జాగు చేస్తున్నారు అని కంట్రాక్టర్ల మీద మోపడానికి ప్రయత్నం చేస్తాగు కంట్రాక్టర్ల చేత agreements వ్రాయించుకోవడం లేదా? Agreement ప్రకారం వారు పని చేయనప్పుడు notice యిచ్చి ఎందుకు agreements రద్దు చేయరు? Contractors నక్కువ tender కు తీసుకుని తమకు అనుకూలమైన పరిస్థితులు కల్పింపబడేంతవరకు, లేకపోతే revised estimates తయారు చేసేంతవరకు, అక్కడ ఉన్న డివిజన్ ల్ యింజనీరు ఖచ్చితంగా ఉంటారని, తమకు అనుకూలమైన వారు వచ్చేంత వరకు పనులు చేయకుండా ఆపుతున్నారు. Contract షరతు ప్రకారం ఒక సంవత్సరం కాకపోతే యింకోసంవత్సరం అవకాశం యివ్వవచ్చుగాని పదుల సంవత్సరాలు అవకాశం యిచ్చే విధానం ఉండకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. బిల్లులు యిచ్చేటప్పుడు ఖచ్చితంగా మూడు మాసాలకు ఎందుకు యివ్వకూడదు? బిల్లులు యివ్వకుండా బాధపెట్టి, పెట్టుబడికి కూడ డబ్బు లేకుండా ఉండే బాధాకరమైన పరిస్థితులు department కల్పిస్తున్నది ఈ department యొక్క విధానాల్లో అతి జాప్యం ఒకటి. ఇది technical department కాబట్టి ఎవరు ఆక్షేపించినా ఏదో ఒక కారణం చెప్పుకొని నర్దుకొనిపోవడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. Technical కారణాలు చూపించి, సరి అని అనుకోవచ్చు గాని పని విధానంలో ఏమాత్రం చురుకుదనం, గౌరవ కనబడని సందర్భాలు అనేకం ఉన్నాయి. ఒంగోలు division లో ఒక విషయం మనవి చేస్తాను. ఈమధ్యవరకు revised estimates pass చేయడం work order ఇచ్చి చురుకుగా పనిచేయడం వగైరా కార్యకలాపాలు ఏమీ జరగనందువల్ల

ఈ సంవత్సరం allot చేయబడిన మొత్తంలో సగంకూడ ఖర్చు పడుతోందో లేదో అనే అనుమానం కలుగుతున్నది. నేను మొన్ననే ఊరికి వెళ్ళి పనులు ఎంతెంత వరకు జరిగినాయి అని పరిశీలన చేసినప్పుడు allotment లో సగం ఖర్చు పెట్టలే మేమోనని నాకు అనిపించింది, ఎందువల్ల యిలాగ అలక్ష్యం చేయబడుతున్నది? Assistant Engineer చేయలేదనో, Supervisor చేయలేదనో, Divisional Engineer చేయలేదనో, అది యిది కాకపోతే contractor చేయలేదనో ఏదో ఒక కారణం అఖిరికి చూపెడుతారు, సర్దుకుంటారు. అది విశేషం కాదు. పని జరగడానికి కావలసిన విధానం ఏమిటో ఆలోచించుకోవాలి. Department లో తగినంతమంది మనుష్యులు లేరు. పని జరగడానికి అవకాశాలు లేవు అంటున్నారు. నా ఉద్దేశ్యంలో ఎక్కువ మంది ఉద్యోగులే ఉన్నాయి. Department సౌలభ్యముగా, సులభతరంగా పనులు జరగడానికి తగిన విధానాలు నిర్ణయం చేయడంలోనే లోటు కనబడుతున్నది. Supervisor తీర్మానం చేసిన తరువాత Assistant Engineer చూచి, మరల Divisional Engineer చూసి, Superintending Engineer చూడవలసిన పరిస్థితి ఎందుకురావాలి? క్రింద technicalగా సరిగా చూడబడినా? చూడబడకపోతే యింకొక నిపుణులు చూడాలి. అంతగాని యిన్ని అంతరపులుగా కాగితాలు పరిశీలించబడాలి అంటే మూలములు draftsman మీద ఆధారపడే ఆఫీసులు ఎంతెంత కాలం ఈ విధంగా కాగితాలు వడేసిపెడతాయో అనుభవం ఉన్నవారందరికీ తెలిసిన విషయమే. అటువంటప్పుడు Assistant Engineers ను తగ్గించి, estimates తయారుచేసి పని చేయడానికి ఒకరు, checking కు, బిల్లులు తయారుచేసి సంతకాలు పెట్టడానికి ఒకరు, పనులు విభజనచేసి యిద్దరు Assistant Engineers ను Divisional Engineer కు యిచ్చి, Assistant Engineer ఆఫీసులో నిబ్బందినంతా Divisional Engineer Office కు యిచ్చినట్లయితే పనులు ఎంతో సులభతరంగా త్వరగా జరగడానికి అవకాశాలు ఉంటాయి.

ఒకరి తరువాత ఒకరుగా ఎస్టిమేట్సు పరిశీలనకే చాలాకాలం తీసుకుంటోంది. సూపర్ వైజర్ తయారుచేసినదానిని అసిస్టెంటు యింజనీర్ చూస్తాడు, తరువాత దానిని యింజనీర్ చూస్తాడు, చివరిగా ఛీఫ్ యింజనీరు చూస్తాడు. ఎందువలన యంతమంది చూడవలసినవస్తోంది? ఏ ఒక్కరినో యిందుకు నియమించడం వలన పని మరింత చురుకుగా సాగదా! కేవలం ఛీఫ్ యింజనీరును యీ పనులన్నీ నిర్వహించమంటే కష్టంకావచ్చు. అందువలన ఎస్టిమేట్సు చూడడానికి ఒక అసిస్టెంటు ఇంజనీర్, పని నిర్వహణ చూడడానికి మరొక ఛీఫ్ యింజనీర్ - లేకపోతే మరొకరిని అసిస్టెంటు యింజనీరును కూడా

యందుకు యిచ్చి తక్కినవారందరినీ రద్దుచేయవలసిన అవసరం ఎంతో ఉంది. ఆ విధంగా పని చురుగ్గా కొనసాగడానికి అవకాశం కలిగించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే సూపరింటెండెంట్ యింజనీర్ ఆఫీసులు మాత్రం ఎందుకు? సిబ్బంది ఎక్కువ అవడం వలన పని ఆలస్యం అయిపోతోంది- యీ విషయం ప్రభుత్వం వెంటనే గమనించాలి.

గత సంవత్సరం మొత్తం 300 రోడ్లకు పైగా తీసుకొనడం జరిగింది. ఆ సంఖ్య యీ సంవత్సరంలో మరింత పెరగడానికి బదులు అందులోని ఒక వంద వరకు ఎందుకు తగ్గిపోవలసివచ్చింది? పైపెసు గనుక పేసినట్లయితే కాస్త బిడ్డ గాని, బండి గాని పోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. పంచాయితీ సమితులకు అప్పజెప్పితే ప్రయోజనం ఉండదు. వారికి ఆదాయం అంతగా లేదు, grants అయినా లేవు. అందుకు పైపెస్ ద్వారానే పల్లెసీమలలోని రోడ్లన్నిటినీ take-up చేసి, కార్యక్రమాన్ని ద్విగుణీకృత్యాహారంతో పూర్తి చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ రోడ్లు వేయడంలో కూడా చాలా అవకాశాలు జరుగుతున్నాయి. కొన్నిచోట్ల అంతా అయిన తరువాత వాటిని కాన్సిల్ చేస్తున్నారు. మరికొన్ని చోట్ల ఒక రోడ్డు పక్క మరొక రోడ్డు వేస్తున్నారు. అందులో famine scheme క్రింద యీ వ్యవహారం విచల విడిగా జరుగుతున్నది. రోడ్డు వేయడానికి అక్కడి అవసరాలను గమనించడం లేదు. అందుకు నిదర్శనంకూడా మాపగలను. ఒంగోలు తాలూకాలో రెండు రోడ్లు శాంక్షన్ చేశారు. అందులో ఓటి ట్రంకురోడ్డును కలిపేది రెండోది అక్కడ నుండి కర్నూలు రోడ్డును కలిపేది దానిని ఎస్టిమేట్సు అన్నీ తయారై పోయినతరువాత నిడుపయోగమని ఆపివేయడం జరిగింది. ఈవిధంగా కాకుండా ప్రజలకు ఎక్కడెక్కడ అవసరమో పరిశీలించి, అక్కడ యీపనులు చేయడం ముఖ్యం. అలాగే భవనాల నిర్మాణం కూడా సాగించవలసివుంది. ఎక్కడెక్కడ మనకు కావలసిన material, యితర పరికరాలు చౌకగా దొరుకుతాయో ఆలోచించి, అక్కడ నుండి తేవడానికి ప్రయత్నించాలి. ఏ రాయితో భవన నిర్మాణం సాగితే చవగ్గాను, బలిష్ఠంగాను ఉంటుందో ఆలోచించాలి. ఆ విధంగా యిందులో జరుగుతున్న దుబారాను తగ్గించి, కార్యక్రమాలను మరింత చురుకుగా కొనసాగిస్తారని ఆశిస్తూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ యస్. నారాయణప్ప (గుత్తి-జనరలు): అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశజెట్టిన యీ సివిల్ వర్క్సు డిమాండును బలపరుస్తూ నేను కొన్ని సూచనలు మీ ద్వారా చేయదలచుకున్నాను.

రైతులు పండించే పంట మార్కెటుకు తీసుకురావడము అవసరము, అందుకు రహదారులు అత్యవసరం. ఆ అవసరాన్ని గుర్తించి భారత ప్రభుత్వమిండి వచ్చే grants ద్వారా National Highways క్రింద పెద్ద పెద్ద రోడ్ల నిర్మాణం సాగుతోంది అలాగే State Highways క్రింద నిర్మించబడుతున్న రోడ్లకు సంబంధించి వేరొక కార్యక్రమమున్నది తరువాతి, యిదివరకు జిల్లా, తాలూకా బోర్డులు (స్థానిక సంస్థలు) ఉన్నప్పుడు వాటిక్రింద కొన్ని రోడ్ల నిర్మాణం సాగేది ఈ విధంగా మూడు విభాగాలుగా యీ రోడ్ల నిర్మాణం సాగుతూ వచ్చింది అలాగే యీ రోడ్లకు మధ్యలో తగిలే నదులు, వాగులకు వంతెనల నిర్మాణం అత్యవసరం. నిత్యమూ కరువు కాటకాలకు గురిఅయ్యే రాయలసీమ జిల్లాలలో వీటి నిర్మాణం యొక్క అవశ్యకతను ప్రభుత్వం గుర్తించి అక్కడ యీ కార్యక్రమాల నెన్నిటిలో అమలు జరుపుతుందిని నేను గాఢంగా వాంఛిస్తున్నాను ఇదివరకు జిల్లా బోర్డు, తాలూకా బోర్డులక్రింద వున్న రోడ్లను సమీక్షింపకు, పరిష్కారాలకు అప్పగించారు పరిమితమైన ఆదాయాన్ని బట్టి యివి యీ కార్యక్రమములను నెరవేర్చలేక పోతున్నాయి, వీరు మొగము తప్పించి నీరుగు పరిస్థితి ఏర్పడినది ఈ విషాదస్థితిని తప్పించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను

ఇవిగాక, నాలుగవ రకమైన రోడ్లు కొన్ని ఉన్నాయి ఇవి తిరిగిండులు లేని పిల్లలవలె వున్నాయి మెనర్ ఇగ్రికేషన్ కార్యక్రమంక్రింద భారత ప్రభుత్వం రాష్ట్రానికి కొంత grant యిస్తోంది, కొంత అప్పరూపంలో యిస్తోంది ఊమం వచ్చినప్పుడు రోడ్లపనులు కల్పిస్తాము. ప్రజాప్రతినిధుల ఒత్తిడికి గాని, ప్రజానాయకుల ఒత్తిడికిగాని ప్రభుత్వం వెనువెంటనే కొన్ని కార్యక్రమాలు ప్రారంభించేది వాస్తవమే. అప్పుడు ఆ ఒత్తిడి తట్టుకోలేక ప్రారంభిస్తారు. కొంతవరకు రోడ్ల నిర్మాణం జరుగుతుంది. 3, 4 మాసాల తరువాత నాలుగు చినుకులు పడగానే, రైతులు పొలాలు వెళ్ళగానే పనులు నిలుపుదల చేస్తున్నారు. ఇదివరకు ప్రారంభించినవి దిక్కుమొక్కు లేకుండా అట్లాగే వున్నాయి, 1934, 1936, 1940 సం॥లలో ఊమం వచ్చినప్పుడు రోడ్లవనికోసం తోలిన కంకర మున్నగునవి అట్లాగేవున్నాయి. రోడ్లమీద చెట్లు మొలిచాయి. వీటిని గురించి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఒక పథకం ఆలోచించిందా? Famine roads ప్రతిసంవత్సరం కొన్ని వందలమైళ్ళ ప్రకారం అయినా తీసుకొని పూర్తి చేయిస్తే బాగుంటుంది. రవాణా సౌకర్యాలు కల్గించి ప్రజలకు యిబ్బంది లేకుండా చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారికి, దానికి సంబంధించిన ఇంజనీరింగు శాఖవారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇదివరకు ప్రారంభించిన రోడ్లను అట్లావదిలి పెట్టడం న్యాయంకాదు. ఖర్చుచేసిన డబ్బు నష్టమయ్యేలాగ అయ్యేట్లు ప్రజలకు

ఉపయోగపడేటట్లు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను మేము మైసూరు ప్రాంతానికి దగ్గరలో ఉన్నాము 15 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్నాము. గుంతకల్లు, బళ్ళారి, చండూరు ప్రాంతాలనుంచి రోజూ వందలాది లారీలు iron ore, కాకిరాయి వగైరా గుంతకల్లు స్టేషనుకు తోలుతున్నాయి రవాణా జరుగుతోంది. తారు రోడ్డు వేయించారు. అక్కడ పెద్ద వంటలు వున్నాయి రెండు సంవత్సరాల క్రిందట ఒక లారీ వంతెనదాటేటప్పుడు అది కూలిపోయింది అది వర్షాకాలము. లారీ పడిపోయి, లారీలోని సరుకంతాపోయి నష్టపడినసంగతి ప్రభుత్వానికి కూడ తెలుసు. కొంత relief కూడ ఇచ్చారు బళ్ళారినుంచి గుంతకల్లు వరకు ఆ రోడ్డును సిమెంటు రోడ్డుగా వేయించి వంతెన కట్టించినట్లయితే మనకేమీ అపాయం వుండదు అపాయం తప్పడమే కాకుండా రవాణాసౌకర్యం కలుగుతుంది కాకిరాయివలన ప్రభుత్వానికి royalty వస్తుంది దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని అయినా సిమెంటు రోడ్డు వేస్తారని ఆశిస్తున్నాను

ఉరవకొండ గుంతకల్లుకు 20 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్నది. ఉరవకొండ నుంచి కల్యాణదుర్గమునకు రోడ్డుఉన్నది. నేను 6, 6 సంవత్సరముల పిల్లవానిగా వుండగా ఎట్లున్నదో అట్లాగే ఈనాడుకూడ ఉన్నది ఉరవకొండనుంచి కల్యాణదుర్గమునకు 45 మైళ్ళదూరం ఉన్నది. ఆరోడ్డుకు ఏవిధమైన మార్పులేదు Famine road క్రింద ప్రారంభమై జిల్లాబోర్డుక్రిందికి వచ్చినది ఇప్పుడు జిల్లా పరిషత్తు క్రిందికి వచ్చిందో, సమితిక్రిందికి వచ్చిందో, State Highways క్రిందకు మార్చారో తెలియదు కాని రోడ్డు రూపంమాత్రం మారలేదు. అది ఏకాభికు చెందినదో తెలియడంలేదు. మంత్రిగారు ప్రత్యేకమైనశ్రద్ధ తీసుకొని పని చేయించాలి. ఆ రోడ్డుమీద 10, 15 బస్సులు నడుస్తున్నాయి. గుత్తి తాడి పత్రిలనుంచి రాయదుర్గం పోవాలంటే హంద్రీనది అడ్డం వస్తోంది. మైసూరు సీమలోనికివెళ్ళి రావలసివస్తోంది. ఒక్క 15 మైళ్ళదూరం వెళ్ళడానికి అదంతా తిరిగి రావలసివస్తోంది కనేకల్లుదగ్గర ఒక cause-way నిర్మించినట్లయితే నేరుగా రాయదుర్గం తాలూకాకు వెళ్ళడానికి వీలుకలుగుతుంది. గుంతకల్లు ప్రధానమైన రైల్వేకూడలి ప్రత్తి, పేరుసెనగ మున్నగు కమర్షియల్ క్రాప్స్ అమ్ముతూ ఉంటారు. అది రాయలసీమలో ప్రధానకేంద్రము రాయదుర్గము, కల్యాణదుర్గము మున్నగు ప్రాంతాలలో చింతవండు మున్నగు సరుకులు market అవుతాయి. కనేకల్లుదగ్గర ఒక cause-way నిర్మించినట్లయితే జాగుంటుంది. నిర్మాణం చేయిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రాంతం అయిన రాయదుర్గం తాలూకాకు పోవాలంటే మైసూరు స్టేటులోకి వెళ్ళిరావడం అనేది కష్టంగావున్నది. ఈ విషయం మంత్రిగారికికూడ తెలుసు Famine roads

కొరకు ప్రత్యేకంగా ఒకనిధిని ఏర్పాటు చేయాలని మీద్వారా మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. సౌకర్యాలు లుగచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను

*శ్రీ కె. రాజమల్లు (సిర్పూర్-జనరల్): అధ్యక్షా, నేను యీడిమాండును జలపరుస్తూ యీ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన ఉద్యోగులకు అసంతృప్తి కలిగిన విషయాలగురించి చెబుతాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎర్పడ్డ పనుల వాత ఉద్యోగాలలో కొన్ని మార్పులు తీసుకు రావలసివచ్చింది. సమన్వయం ఎల్లా చేయాలనే సమస్య ఉండెను. మనం తృప్తి పరంగా ఆ సమస్యలను పరిష్కారం చేసుకోవడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు కూడ కొంత సహాయం చేశారు P W. D లోను, ఇతర డిపార్టుమెంటులలోను కూడ అవకాశాలు జరగాయి. P W. D విషయం నేనిప్పుడు చెబుతాను అందులోని ఆఫీసరులకు కొంత బాధ. అసంతృప్తి ఉన్నది. వారి యిబ్బందులను దూరంచేసుకోవడానికి representation చేశారు. కాని యింతవరకు వారికి సహాయం జరుగలేదు P W. D. Engineering కు సంబంధించిన పోస్టులు పూర్వపు ప్రాంతాలలో వేరుగాను, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో వేరుగాను ఉండేవి ఆంధ్రలో అసిస్టెంట్ ఇంజనీరులు ఉన్నారు ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వంలో Sub-Engineers, Assistant Engineers అని రెండు ఖాగాలు ఉండేవి. ఇక్కడ Sub-Engineers కు ఆంధ్రలోని Assistant Engineers కు qualification, duties అన్నీ ఒక మాదిరిగా వుండేవి ఈ మధ్య కొంతమందికి promotions వచ్చాయి Emergency cadre లో కొంతమంది Executive Engineers కు chances దొరికాయి. పక్షపాతం చేతనో, మరెందుచేతనో కాని ఆ Executive Engineer posts ను ఆంధ్ర వారికే యివ్వడం జరుగుతోంది. తెలంగాణా ఆఫీసరులు దీనిని గురించి feel అవుతున్నారు. బాధపడుతున్నారు. States reorganization అయిన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఉద్యోగాలకు సంబంధించి తగాదాలు రాకుండా చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఒక సెంట్రల్ అడ్వైజరీ కమిటీని వేశారు. తెలంగాణా వారికి యిబ్బందులు ఉంటే వెళ్ళి ఆ కమిటీకి చెప్పుకోవాలన్నారు. Central Advisory Committee యే గాకుండా State కూడ ఒక కమిటీని నియమించింది. ప్రమోషన్సులో వచ్చిన యిబ్బందులనుగురించి యీ రెండు కమిటీలమందు చెప్పుకున్నారు. అయినా, సహకారం దొరకలేదు. ఈరెండు ప్రాంతాలలోను ఉద్యోగుల పోస్టులు వేరువేరు పేర్లతో ఉన్నాయి. వాటిని సమన్వయం చేయడానికి సెంట్రలు గవర్నమెంటువారు కొన్ని సూత్రాలు చెప్పారు. "Power and extent of control and other charges held; Salaries of the post; Minimum qualification," వంటివన్నీ

ఉన్నాయి. ఇక్కడ Sub-Engineers కు సంబంధించి అన్యాయం జరిగినట్లు glaring గా కనబడుతున్నది. తెలంగాణాలో ఇప్పుడు అసిస్టెంట్ ఇంజనీరుగా వున్న ఒకరు సబ్-ఇంజనీరుగా ఉన్నప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి వచ్చి యిప్పుడు ఎక్స్ క్యూటివ్ ఇంజనీరుఅయిన ఒకాయన కాలేజీలో చదువుతూవుండేవాడు తెలంగాణా అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు రి. 7 సం ల నుంచి ఉన్నాడు ఆంధ్రనుంచి కొత్తగా వచ్చి Executive Engineer అయిపోయినాడు Promotions లో పక్షపాత వైఖరి వున్నది ఆఫీసర్లు మంత్రిగారిదృష్టికి తెచ్చినట్లు తెలుస్తోంది కాని ఇంత వరకు ఏమీకాలేదు. Central Government వారు నిర్ణయించిన inter-seniority list ననుసరించి ప్రమోషను ఇవ్వాలి ఆ list complete అయ్యే వరకూ వచ్చే promotions ను ఆపి పెట్టాలి తెలంగాణా ఆఫీసరులలోవున్న అసంతృప్తి దూరం చేయడానికి మంత్రిగారు తప్పనిసరిగా ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

కొన్ని రోడ్లు గురించి చెబుతాను రెండు, మూడు సంవత్సరాల క్రితం వరదలు వచ్చినపుడు ఆదిలాబాదుజిల్లాలో వంతెనలు కొట్టుకుపోయాయి. చెన్నూరునుంచి మంచీరాల వచ్చేటపుడు ఒక పెద్ద బ్రిడ్జి కొట్టుకుపోయింది. దానిని బాగుచేయకపోతే వ్యాపారానికి, ప్రయాణీకులకు కూడ చాల ఇబ్బందిగా ఉంటుంది ఇంతవరకు దానిని రిపేరు చేయలేదు. మంచీరాల వచ్చేటపుడు రెండు బ్రిడ్జిలు వరదలవల్ల కొట్టుకుపోయాయి. మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలైనది వాటిని రిపేరు చేయలేదు. పి. డబ్ల్యు. డి వారుకాని, ప్రావేన్ వారు కాని ఏమీ చర్య తీసుకోవడము లేదు. మంచీరాలనుంచి బెల్లంపల్లి వరకు industrial area, coalfield area అయిపోయింది ఎక్కువగా లారీలు నడుస్తూంటాయి. ఆ రోడ్లు పాడై పోయిపోయాయి. అయిదారు సంవత్సరాలుగా ప్రయత్నాలు జరిగినా ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు జిల్లాపరిషత్తులలో పనిచేసే కొంతమంది ఇంజనీర్లకు ప్రమోషన్లు ఇచ్చారు పబ్లిక్ హెల్తు డిపార్టుమెంటుకు చెందిన ఇంజనీర్లను కొన్ని జిల్లాపరిషత్తులు అడిగాయి పబ్లిక్ హెల్తు నుంచి పంపకుంటే పి. డబ్ల్యు. నుంచి. ప్రావేన్ నుంచి తీసుకున్నారు పబ్లిక్ హెల్తు నుంచి తీసుకోలేదు పి. డబ్ల్యు. డి నుంచి వారికి రావడానికి ఇష్టంలేదు సర్వీస్, క్వాలిఫికేషన్స్ అన్నీ ఒకటే, పబ్లిక్ హెల్తునుంచి తీసుకుంటే వారికి ప్రమోషన్లు దొరుకుతాయి తెలంగాణా ఇంజనీర్లకు జరుగుతుండే అన్యాయం దూరం చేస్తారని మనవి చేస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎస్ వి. కె ప్రసాద్ (చెన్నూరు): అధ్యక్షా, మొత్తం యిచ్చిన లెక్కలను చూస్తే తెలంగాణాకు సంబంధించి ద్వితీయ, తృతీయ ప్రణాళిక

అలో కేటాయించిన మొత్తాలు చాల ఎక్కువగా ఉన్నాయి. రెండవ ప్రణాళికలో ఆంధ్రకు 375 లక్షలు, తెలంగాణకు 185 లక్షలు పెట్టారు. మూడవ ప్రణాళికలో ఆంధ్రకు 425 లక్షలు, తెలంగాణకు 200 లక్షలు పెట్టారు. తెలంగాణలో ఇంతవరకు రోడ్డు డెవలప్ మెంటు చాల తక్కువగా ఉందని అందరికీ తెలిసినదే. Main routes తప్ప జిల్లాలోని అనేక ప్రధానమైన ప్రాంతాలకు రోడ్లు లేవు. కనీసము మూడవ ప్రణాళికలోనైనా వెనుకబడ్డ తెలంగాణ ప్రాంతానికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయిస్తారని ఆశించాము. రెండవ ప్రణాళికలో తెలంగాణకు 185 లక్షలుంటే మూడవ ప్రణాళికలో రెండు కోట్లు వరకే పెట్టడం జరిగింది. ఇది చాలా ఎక్కువ మొత్తం, ఏమాత్రం సరిపోదు. మా వరంగల్ జిల్లానే తీసుకుంటే, ప్రధానమైన తాలూకాలకు పోవాలన్నా, తాలూకాలోని లోపల ప్రాంతాలకు పోవాలన్నా రోడ్లు లేవు. ఆంధ్రప్రాంతంలో బస్సులు సేవనలైట్ టయడంవల్ల బస్సులు చవగ్గా దొరకడం వల్ల ఇబ్బడిప్పడు బస్సులను నడుపుతున్నారు. ఎండాకాలంలో నాలుగు నెలలు నడుపుతారు. జనగాం, వరంగల్, మహబూబాబాదు తాలూకాలలో వర్షాలు పడగానే ఆపవలసి వస్తుంది. అందువల్ల ప్రయాణీకులకు చాలా ఇబ్బంది కలుగుతోంది. జనగాం నుంచి పాలకు రైకి ఒక రోడ్డు పోతుంది. జనగాం నుంచి బైరానపల్లి ఒకటి పోతుంది. వరంగల్ తాలూకా నుంచి పాలకు రైనుంచి వచ్చి రోడ్డు ఉంది. ప్రవేటు బస్సులు నాలుగైదు నెలలు నడుస్తాయి. మూడవ ప్రణాళికలో ఇందుకు తగిన డబ్బు కేటాయించలేదని అర్థం చేసుకోవలసి వస్తుంది. నాకు తెలిసినది వలిగొండ - కరూర్ (?) రోడ్డు ప్రారంభించారు. నాలుగైదు మైళ్లు కూడా పూర్తికాలేదు. బూర్గుంపాడు - ఏటూరు నాగారం రోడ్డు గోదావరి వొడ్డున ఉంది. వర్షినియా టౌన్ షిప్ పెరిగే ప్రాంతం ఉంది. Tribal people కూడా వున్న ప్రాంతం. మార్చి 31 వ తేదీకి కూడా నాలుగైదు మైళ్ళకంటే ఎక్కువకాదు. ద్వితీయ ప్రణాళికలో ఖర్చు చాలా తక్కువ ఉంది. మూడవ ప్రణాళికలోను తక్కువ ఉంది. మూడవ ప్రణాళికలో కేటాయించిన డబ్బును పెంచడానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. దయారంవాగు, జైరెవోరుల వాగు వంతెనలు మొదలైనవి కొన్ని సరిగ్గా సంవత్సరం వర్షాలు వచ్చినప్పుడు నెలల తరబడి దాటటానికి పీలులేకుండా ఉంటున్నది. ప్రభుత్వం గత సంవత్సరమే శాన్ డన్ చేశారు. ఇంతవరకు పని ప్రారంభించలేదు. హనుమకొండ - ఏటూరు నాగారం రోడ్డు వరంగల్ జిల్లాలో ఉంది. తెలంగాణలో విజయవాడ - మైదరాజుపేట రోడ్డు వదలివేస్తే ఇంత traffic గల రోడ్డు వేరే లేదని చెప్పవలసి ఉంటుంది. ప్రభుత్వానికి ఏటూరు నాగారం - హనుమకొండ రోడ్డునుంచి ఎక్కువ ఆదాయం వస్తోంది. లారీ ట్రాఫిక్కు విపరీతంగా ఉంటుంది. ఆరోడ్డు

చాలా అధ్వాన్నమైన పరిస్థితిలో ఉంది. తారు రోడ్డుకాని సిమెంటు రోడ్డుకాని దానికి వేయవలసి ఉన్నప్పటికీ కనీసం కంకరరోడ్డుకూడా లేదు గవర్నరుగారు ఆమధ్యవస్తే కొంత మట్టిపెట్టి రిపేరు చేశారు. దానిని తారురోడ్డుగానైనా చేయడం చాలా అవసరం. ఇది ప్రభుత్వ దృష్టికి చాలాసార్లు తెచ్చాము. ఆ రోడ్డునుంచి toll tax రూపంగాను ఇతర విధాలుగాను వచ్చే ఆదాయంలో నుంచి ఖర్చుచేసి అయినా దానిని మూడవ ప్రణాళికలో తారుచేయడం అవసరం బ్రిడ్జిలు సరిగా లేక రోడ్లు సరిగాలేక ఎన్నో accidents అవుతున్నాయి ఒక లారీ పైరు బ్రద్దలైపోతే రు. 700 లు ఖర్చు అవుతాయని వారు ఏడుస్తూంటారు తెలంగాణాలో అనేక సమస్యలున్నాయి నేషనల్ హైవేస్ విషయం అట్లా ఉంచండి. సెంట్రల్ రోడ్డు ఫండునుంచి కాని వేరే విధంగాకాని ఎక్కువ డబ్బును తృతీయ ప్రణాళికలో తెలంగాణాలో రోడ్ల అభివృద్ధికై ఖర్చు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. వరంగల్ జిల్లాలో 10, 12 వేల ఎకరాల ఆయకట్టున్న లక్కవరం. రామప్ప, పాకాల చెరువులున్నాయి అక్కడ సరియైన ఆయకట్టు రోడ్లు లేక రైతాంగం చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు స్థానిక పంచాయతీలు జిల్లాపరిషత్తుల డబ్బుతో సాధ్యమయే విషయంకాదు వీటిని మూడవ ప్రణాళికలో చేయాలని కోరుతున్నాను

హైవేస్ వర్కర్సు విషయంలో ప్రభుత్వదృష్టికి ఒకటి రెండు విషయాలు తేదలచుకున్నాను ప్రైదరాజాడు రాష్ట్రములో వెనుక పే అండ్ సర్వీసెస్ కమిటీ రికమెండేషను ప్రకారం వేజ్ ఇన్ క్రిజ్, డి. ఏ. ఇన్ క్రిజ్ చేయడము జరిగింది. తరువాత పే కమిటీద్వారా కొన్ని రికమెండేషన్లు చేశారు. కాని ప్రభుత్వం వాటిని హైవేస్ వర్కర్సుకి అమలు చేయడం కోసము ముందుకు రావడంలేదు దానికి బదులు మినిమం వేజెస్ కమిటీ సిఫార్సులు అమలు చేయడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తోంది మినిమం వేజెస్ కమిటీ సిఫార్సులు ఎట్లా ఉన్నాయంటే వర్కర్సు శీతాలకంటే తక్కువ ఉన్నాయి. దాదాపు పట్టణాలలో ఉండే కార్మికులకు 5 నుంచి 7 వరకు గ్రామాలలో ఉండే వారికి చాలా తగ్గుతుంది. ప్రభుత్వం దానిని అమలు జరుపుతామని అంతకంటే అభివృద్ధి కరంగా ఉన్న పే కమిటీ రికమెండేషన్లు ఎందుకు నిరాకరిస్తున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. కనుక ప్రభుత్వం కొంచెం లిబరల్ గా ఆలోచించి పే కమిటీ రికమెండేషన్లు హైవేస్ వర్కర్సుకు తెలంగాణాలో కూడా అమలు జరపాలని మనవిచేస్తున్నాను. కొన్నికొన్ని సందర్భాలలో రోడ్ల నిర్మాణం విషయములో అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. రోడ్లు నిర్మించకుండానే నిర్మిస్తున్నట్లు లేకలు వ్రాయడం ప్రభుత్వ ధనం దుర్వినియోగం చేయడం జరుగుతోంది. ఆ విధంగా

హైదరాబాదు బీజాపూరు రోడ్డు ఒక మైలు అసలు నిర్మించకుండానే కట్టినట్లు అక్టోబరులో వ్రాయడం జరిగింది. దానికి సంబంధించిన ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు, సూపర్ వైజరు కలిసి ఆ విధంగా చేయడం జరిగింది దానిపైనే ఎవరి ద్వారానో తెలిస్తే పై నుంచి ఒక తెటరు వస్తే దాని ఆధారముగా సూపర్ వైజరును మాత్రం సస్పెండు చేశారు. కాని ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుపైన చర్య తీసుకోలేదు. హైదరాబాదు బీజాపూరు రోడ్డు నిర్మాణం గందరగోళం విషయంలో ఖచ్చితంగా చర్యతీసుకోవలసి ఉంది. అట్లానే మట్టిరోడ్ల విషయంలో గుంటలలోని మట్టిని యిటూ అటూ సర్దుబాటు చేసి మట్టి వేసినట్లు వ్రాయుకోడం జరుగుతుంది చిన్న చిన్న వ్యవహారాల సంగతి అటుంచి పెద్ద పెద్ద సమస్యలను వదిలి పెట్టడమువల్ల P W D లో అవినితీ పెరిగిపోతుంది దానిని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ప్రతి సంవత్సరం ప్రొజెక్టులో కాస్ట్ ఆఫ్ వర్క్స్ కాన్ఫరెన్సు జరుగుతూ ఉంటుంది. ఆ కాన్ఫరెన్సులో వర్కర్లు యూనియన్సు రిప్రెజెంటేటివును కూడా పిలవాలి పనివారల టీతాల గురించి చర్చించడానికి అవకాశము ఉంటుంది. ఆ సందర్భం వచ్చినప్పుడు తెలంగాణా ప్రాంతంలో 14 నుంచి పని చేస్తున్న ప్రొజెక్టు వర్కర్లు యూనియన్ ను యింతవరకు ప్రభుత్వం గుర్తించ లేదు ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు ప్రెస్సు మొదలగునవి గుర్తించినట్లు ఆర్డర్లు వచ్చినట్లు తెలిసినది కాని ప్రొజెక్టు వర్కర్లు యూనియన్ గుర్తించలేదు. కనుక యీ యూనియన్ ను గుర్తించి వెంటనే కాన్ఫరెన్సులో యూనియన్ ప్రతినిధులు పాల్గొనేటట్లు చేయాలి. ఆ విధంగా చేస్తే చర్చల సందర్భంలో వారి గ్రీవెన్సుకూడా చెప్పడానికి ప్రభుత్వం ప్రెప్స్ తీసుకోడానికి వీలుంటుంది. కాబట్టి యూనియన్ ను గుర్తించాలని ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తూ ముగిస్తున్నాను.

***శ్రీమతి శాంతాబాయి :** అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు పెట్టిన డిమాండు బలవరుస్తూ కొన్ని విషయాలను నేను మనవిచేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గం అచ్చంపేట, రాములువారు వనవాసం చేసిన దండకారణ్యం వంటిది. మంత్రిగారు కరుణించి రోడ్డు వేయిస్తే మరొక పడేళ్లు వారు పి. డబ్ల్యు. డి. మంత్రిగా ఉండవలెనని భగవంతుని ప్రార్థిస్తాను. నాకు ఆశ ఉంది. ఎందుకంటే నాలుగేళ్ళకు యీనాడు వారితో గట్టిగా మనవిచేస్తున్నాను. విస్సంపల్లి, అమరాబాదు నుంచి 24 మైళ్ళు ఉంది. అక్కడ అడవి ప్రాంతం. జింకలు, నెమిళ్ళు ఉంటాయి. అన్నీ గుట్టలే. మనిషి పోవాలంటే నడుచుకుంటూ మూడు దినాలు పడుతుంది. తారు రోడ్డు కావాలని అందరు గౌరవ సభ్యులు అడిగారు కాని కనీసం బండి పోవడానికి దారి చేస్తే చాల ధన్యవాదాలు. విప్పలపల్లి దగ్గర 15 వేల జనాభా ఉంది. రోడ్డు వేస్తే

వారికి ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది మేము తొమ్మిది నెలల తరువాత ప్రజల ఎదుటకు పోవలసివస్తోంది ఏముఖం పెట్టుకుని వెళ్ళగలను? అక్కడికి వచ్చి కూడా పోవడానికి దారిలేదు. ఇది అబద్ధం కాదు మంత్రిగారికి వీలయితే బడ్జెటు సెషను అయినతరువాత ఆ ప్రాంతం చూడవలెననుకుంటాను అక్కడి ప్రజలలో 25 మంది వచ్చి విజిటర్లు గ్యాలరీలో కూర్చున్నారు, అమ్మగారు చెబుతుందో లేదోనని. పెడతామంటే ఆశ, కొడతామంటే భయం. మంత్రిగారు కిరుడించి మా ప్రాంతానికి రావాలని కోరుతున్నాను అచ్చంపేట నియోజకవర్గంలో నివ్వలపల్లి రోడ్డును నిర్మించి పైనున్నవారి (విజిటర్లు గ్యాలరీలో ఉన్నవారి) బాధనుంచి నన్ను కాపాడవలెనని ప్రార్థిస్తున్నాను. మంత్రిగారు తలచుకుంటే ఒక సిగ్నైచరుతో పని చేయించగలరు ఆ విధముగా రోడ్డు నిర్మిస్తే ఎల్లకాలం మంత్రిగారు ఉండవలెనని ప్రార్థిస్తాను ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం (పుయ్యూరు): అధ్యక్షా, ఈనాడు P W D. మినిస్టరుగారి సివిలు వర్క్సు డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మాత్రం చెబుతున్నాను రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మొత్తంమీద 1950 నుంచి 1961 వరకు 1290 మైళ్ళు హైవేస్ క్రింద తీసుకున్నట్లు వారు యిచ్చిన నోట్లో ఉంది 1290 మైళ్ళు తీసుకున్నప్పుడు జిల్లాలో యే విధంగా యే రోడ్లు ఎట్లా తీసుకుంటున్నారు, ఆ యా సర్కిల్స్ యొక్క సూపరింటెండింగ్ ఇంజి నీర్లు రిపోర్టులు ఆధారంచేసుకొని ప్రధానమైన రోడ్లు యేమిటి అనే దానిమీద ఆలోచిస్తే చాల బాగుంటుంది. కృష్ణా జిల్లాలో ఒక ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. కృష్ణా జిల్లాలో 1820 మైళ్ళ కలిగిన మెటల్ రోడ్లున్నాయి వాటిని జిల్లా పరిషత్తు పంచాయతీ సమితులకు అప్పజెప్పింది పంచాయతీ సమితివారు భరించ లేని స్థితిలో ఉన్నారు. తిరుపూరు-రాజవరం రోడ్డు, తిప్పన్న పేట-లక్ష్మీపురం రోడ్డు, ముంటాడ-చోడవరం రోడ్డు. అదేవిధముగా గుడివాడ-పోలవరం రోడ్డు ఉంది వాటిలో మొత్తంమీద తీసుకున్నదిమాత్రం యేమీ లేవని మనవిచేయ వలసివస్తుంది. 1290 మైళ్ళు 5 సంవత్సరాలు తీసుకున్నప్పుడు కనీసం 50 మైళ్ళ కన్న ఎక్కువ లేవని చెప్పవలసివస్తోంది. ఇది చాల అన్యాయంగా ఉంది ఏమైనా సరే, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోనైనా సరే పెద్ద పెద్ద రోడ్లుగా ఉన్న వాటిని జిల్లా పరిషత్తు భరించలేక వదలిపెట్టినవి, పంచాయతీ సమితులు భరించ లేని స్థితిలో ఉన్నవి తీసుకోవలసినదని మనవిచేస్తున్నాను

డెబ్టలో చాల రోడ్లు వున్నాయని నారాయణపుగూరు అన్నారు. తెలంగాణాలోను, రాయలసీమలోను రోడ్లు బాగుచేయవలసినదే. ఎవరూ

కాదనరు. గ్రామాలలోని ప్రజలు ఈ ఇబ్బందులను తీర్చుకోడానికి వంతెనలు నిర్మించే నిమిత్తము ఎకరానికి రు. 100 ల వైన చందా వసూలుచేసి ప్రభుత్వానికి కడుతున్నారు. చలివెండపాతం అనే గ్రామములో 50 వేలు వసూలుచేసి కట్టారు. ప్రభుత్వము half grant ఇస్తుంది ఆ విధముగా ప్రజలు డబ్బు కడుతున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం వంతెనలను నిర్మించే స్థితిలో లేకపోవడం విచారకరము. అటువంటిచోట్ల వంతెనలు కట్టాలనే గాని వేరే ఉద్దేశము కాదు. 1961-62 సంవత్సరములో sugarcane roads కు 32 లక్షలు ఇచ్చారని ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చిన note లో వుంది అందులో 7 లక్షలు గవర్నమెంటు రోడ్లకు తీసుకొన్నారు మిగిలిన 25 లక్షలు జిల్లా పరిషత్తు, సమితులలో వున్న రోడ్లకు వినియోగించాలని అంటున్నారు, Sugarcane cess తాలూకు డబ్బు అక్కడి రోడ్లకే వినియోగించుకోవలసివల్లయితే రోడ్లు ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోతాయి. $1\frac{1}{2}$ టన్నులబరువు వేసుకొని $2\frac{1}{2}$ అంగుళాల ఇరవప్పలతో వస్తున్న రెండెద్దుల బండి ఆ రోడ్ల మీద తిరుగుతూవుంటే, రోడ్లు అన్ని గిలిపోతున్నవి. కాబట్టి టన్నుకు రు. 5 లు తీసుకొంటున్నారు ఆ డబ్బును అక్కడ రోడ్లు వేయడానికే వినియోగించాలని కోరుతున్నాను, ఉయ్యూరు ఫుగర్ ఫ్యాక్టరీ పరియా గురించి చెప్పతాను. 20 లక్షల రూపాయలు వస్తాయి అది అంతా అక్కడ ఖర్చుపెట్టమని అనడములేదు అంగుళా కొంతభాగమైన ఖర్చుపెట్టకపోతే ఆ రోడ్లు పూర్తిగాడైపోతాయి ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తంమీద 21 లక్షలు చూపించి ఏదో ఒకలక్ష, 2 లక్షల రూపాయలో ఈ రోడ్లకు కేటాయిస్తే అక్కడున్న ఇబ్బందులు ఎట్లా తీరుతాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చెరకు ఫ్యాక్టరీ పరియాలలో అసలు ఎన్ని ఉన్నవి. అందుచేత cess లో నుంచి హెచ్చుభాగము ఉంటే 60% లేక 70% ఇచ్చి చెరుకు ఫ్యాక్టరీల పరియాలలోని రోడ్లు బాగుచేయాలి. అంతా general fund లోనే కలుపుకుంటాము అని పైనాన్న మినిస్టరుగారు చెప్పారు మీ డబ్బు ఏమిటి, మా డబ్బు ఏమిటి అంతా మేము వేసిన tax కదా అని అంటున్నారు. అది న్యాయంకాదు. అక్కడ రోడ్లు పాడయిపోతున్నవి. రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. బండ్లు రెబ్బతంటున్నవి. ఈ సంవత్సరములో వేసిన రోడ్లు 2 వ సంవత్సరము వచ్చేటప్పటికి పాడయిపోయి గండ్లుపడిపోతున్నాయి. మంటాడ-మోడూరు రోడ్డు 12 మైళ్ళపొడవు వుంది ఆ రోడ్డుమీద 24 గంటలూ రెండెద్దులబండ్లు తిరుగుతూ వుంటాయి. గతసంవత్సరం ఒకలక్ష యాభై వేలు sugarcane cess లో నుంచి కేటాయించి మరమ్మత్తు చేయించాను, ఈ సంవత్సరం ఎందుకు పనికిరాని స్థితిలోవుంది. అటువంటిచోట సిమెంటురోడ్లు వేయాలి National Highways వుంది. బెడవాడనుంచి హైదరాబాదుకు వస్తుంటే నల్గొండ ప్రాంతములో రోడ్డు ఎలావుందో చూడండి. అక్కడ డివిజనల్ ఇంజ

నీరు వున్నాడా లేదా అని అడుగుతున్నాను. చవుటిపల్లి దగ్గర రోడ్డు పూర్తిగా కొట్టుకొనిపోయింది దానిని ఏమిచేయదలచుకొన్నారో తెలియకుండావుంది. బస్సులు చుట్టూ తిరిగిరావలసివస్తోంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు దానికొరకు కొంత డబ్బు ఇస్తున్నప్పుడు ఎందుకు ఆ రోడ్లను బాగుచేయడానికి ముందుకు రారు అని అడుగుతున్నాను మళ్ళీ వర్షాకాలము వస్తోంది బస్సులు చుట్టుతిరిగి రావలసి వస్తుంది అందుచేత ఈ విషయములో వెంటనే చర్యతీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ యల్. లక్ష్మణ్ దాసు (పాతపట్నం-జనరల్) . అధ్యక్షా, civil demand ను నేను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవి చేస్తాను మనకు స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు అనేక కార్యక్రమాలలో అభివృద్ధిని సాధించినప్పటికిని కొన్ని కారణాలచేత ప్రజలలో ఒకవిధమైన అసంతృప్తి కలుగుతోంది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని పాగపట్నం తాలూకాలో జమీందారుగారు వేసుకొన్న 52 మైళ్ళ రోడ్డు వుంది అవి మోటారుకార్లు పరుగెత్తేరోడ్లు కాని ఓహళ వాటి పరిస్థితిచూస్తే చాల ఆశ్చర్యము వేస్తుంది బండికూడ వెళ్ళని స్థితిలో వున్నవి ఒక technical point చెబుతూవుంటారు. అది జమీందారీరోడ్లు కాబట్టి మేము తీసుకోలేము అని జిల్లాబోర్డులు చెప్పేవి. ఈ శాఖకు సంబంధించిన మంత్రి అల్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారు మా జిల్లాకు వచ్చినప్పుడు ఈరోడ్లు చూశారు. ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ వహిస్తామనివారు చెప్పారు. అక్కడి ప్రజలు చాల సంతోషిస్తున్నారు. కలెక్టరు ఈ రోడ్లుగురించి రిపోర్టు వ్రాయలేదని అంటే చాలాపాదగా వుంది, 10 సంవత్సరాలనుంచి జమీందారుల దగ్గరనుంచి స్వాధీనము చేసుకోలేని కారణముచేత ఏవో సాగులు ప్రజలకు చెబుతున్నాము 10 లక్షల రూపాయలు ఆ తాలూకాలోని ప్రజలదగ్గరనుంచి వసూలు చేస్తున్నాము. ఈ 52 మైళ్ళ రోడ్డును అభివృద్ధి చేసుకోలేక పోయాము అంటే చాలా పాదగా వుంది అదేవిధముగా ఛామినోరోడ్లు ఇచ్చాపూర్ లెక్కలి, నరసన్నవేట తాలూకాలలో వున్నవి. వాటిగురించి క్రిందటిసారి, 5 లక్షలుమంజూరు చేశారు. నాకు ఓప్పుడే కబురువచ్చింది. శ్రీకాకుళంనుంచి ఆ మంజూరుచేసిన డబ్బు అంతా ఖర్చుచెట్టలేమని కలెక్టరు అన్నాడని, చేసినపనులకు కంట్రాక్టర్లు డబ్బు అడిగితే 4 లక్షలు పాపసుచేశాము ఎచ్చి సంవత్సరం ఇస్తాము ఇప్పుడు డబ్బులేదని కలెక్టరు అన్నాడని తెలిసింది. ఇటువంటి లోటుపాట్లు సవరించకపోతే ప్రభుత్వము ఎన్ని మంచిపనులు చేసినా ప్రభుత్వాన్ని నిందించడానికి అవకాశాలు దొరుకుతాయి అనే విచారముతప్ప ఇంకొకటి కాదు నాకు సంపూర్ణమైన విశ్వాసంవుంది. పిప్లవవీరుడు అల్లూరి సత్యనారాయణ రాజు

గారు ఈశాఖలో వుండగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను పూర్తిచేస్తారనే నమ్మకము నాకు వుంది కావలసినవస్తే తారురోడ్లు, సిమెంటురోడ్లు ఏర్పాటు ఇవాళ పాడైపోతున్న రోడ్లను అభివృద్ధి చేసుకొని మంచినీరూపాలలో పెడితే ఎంతో మంది ప్రజలు ఆనందిస్తారు. ఈ కార్యక్రమము వారు ఈ సంవత్సరము తప్పకుండా సాగిస్తారని నాకు సంపూర్ణమైన విశ్వాసమువుంది.

మంత్రిమండలి వెడుతున్నప్పుడు అవి ఎవరికి చెందిన రోడ్లలో స్పష్టంగా తెలుస్తుంది రై తాంగానికి రోడ్ల అవసరం ఎంతైనా వుంది. శరీరానికి రక్తనాడులు ఎంత అవసరమో దేశానికి రోడ్లు అంత అవసరం. వాటిని వ్రాప్ డిపార్టుమెంట్ టీసీకోవాలి కాని పంచాయతీ సమితులకు, జిల్లాపరిషత్తులపై విడిచిపెట్టటం మంచిదికాదని మనవిచేస్తున్నాను రై త్వలో మాదిరిగా ఇక్కడ కూడ గ్యాంగుకూరీలను తీసుకొంటే పోయినరోడ్లను వెంటనే మరమ్మత్తు చేయటానికి వీలుంటుంది. డోల అనే గ్రామానికి రోడ్డు వేయటానికి అక్కడి గ్రామస్థులు 3 వేల రూపాయలు విలువనీసే 5 ఏల రూపాయల ఖామిని ఉచింగంగా ఇచ్చారు 40 వేలు ఖర్చుచేసి రోడ్డువేశారు దానిపై 25 నీల రూపాయలతో ఒక కలెక్టర్ కడితే తైలపున్న రోడ్డుతో సంబంధం వుంటుంది. అక్కడ గరికలు మొలుస్తున్నాయి. ఆ విషయాన్ని లోకల్ ఆఫీసర్ గార్కి తెలియచేశాము. కలెక్టర్ గార్కి రివెన్యూ అధికార్లకు మా సాధక శాధకాలు తెలియచేశాము అయినా ఎవరికి వారు మాకు సంబంధం లేదని కళ్ళుమూసుకొని కూర్చున్నారనిపిస్తున్నది. ఈ పనిని మంత్రిగారై నా పూనుకొని చేయించాలని కోరుతున్నాను. రూల్స్ ఏమైనా అడ్డం వస్తాయని అనుకొంటే వాటిని కొంత మార్చిఅయినా మరమ్మత్తు చేయించవలసిన శాధ్యత మంత్రిగారిపై వుంది. శ్రీకాకుళం జిల్లా కలెక్టరు అక్కడ కేటాయించిన 4 లక్షలు మార్చి 31 తేదీలోపల ఖర్చుపెట్టలేదు అని చెప్పలేదు. అనేక ప్రధానమైన బ్రిడ్జిలు కడుతున్నారు. అనేక కార్యక్రమాలను చేస్తున్నారు. స్వల్ప విషయాలలో ప్రభుత్వం కళ్ళుమూసుకొని వుందని ప్రజలు నిందిస్తున్నారు. అందువల్ల ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసికోవాలని కోరుతున్నాను. 18 సంవత్సరాల తరువాత పాతపట్నం తాలూకా office ను ప్రారంభించారు. Buildings త్వరగా కట్టేటట్లు చూడాలి తాలూకా headquarters లో హాస్పిటల్ కడతామని క్రిందటి బడ్జెటులో ప్రావిజన్ చూపించారు. కాని buildings ఇంకా కాలేదు. ఆ విషయంలో శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లా headquarters అయిన పోలీస్, డిపార్టుమెంట్ ఇంకా విజయనగరంలోనే వుంది. దానికి కారణం buildings లేకపోవటమే. కనుక సూపరెంటెండింగ్ పోలీసుకు రిజర్వ్ పోలీసులకు అవసరమైన బిల్డింగులు కట్టాలి.

పెద్ద పెద్ద భవనాలు కట్టటానికి అవకాశాలు లేనప్పుడు తక్కువ డబ్బుతో పూర్తి అయ్యే విధానమేదైనా వుండేమో పరిశీలించాలి. ఈ ప్రభుత్వం ఇన్ఫ్రాగ్రామల్ విషయంలో, రోడ్ల విషయంలో అభివృద్ధిని సాధించింది. కొన్ని సమయాలకు వెళ్ళితే అజైక్వెన్స్ అనే పేరుతో నిర్లక్ష్యం చేయబడుతున్నాయి వచ్చే నెలలో మంత్రిగారు మా తాలూకాకు వస్తున్నారు. వారు ఎన్నో మైళ్ళు పర్యటన చేయవలసి వుంటుంది. అక్కడి పరిస్థితులను వారు స్వయంగా చూస్తారు. అక్కడి రోడ్లను పంచాయితీలకు, పరిషత్తులకు ఇవ్వకుండా అల్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారు తమ హయాంలోనే పాడైపోయిన రోడ్లను జాగుచేయిస్తారని ఆశిస్తూ నెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ ఎన్. పెద్దన్న (భమ్మం-రిజర్వర్) అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ డిమాండు గురించి మొట్టాదుకూ కొన్ని విషయాలను చారి దృష్టికి తీసుకురాదలచుకొన్నాను మన దేశంలో రోడ్లు చాల అధ్వాన్నస్థితిలో వున్నాయన్న విషయం వారికి తెలుసు. ఒక విచారణరమైన విషయం వారికి మనవి చేస్తున్నాను కంభం జిల్లాలో ఒక్క గోదావరిపై వంతెన తప్ప యింకో చిన్న పని గాని, పెద్ద పని కాని ఏదీ ఆ జిల్లాలో తీసుకోవటం లేదు కంభం జిల్లాలో రోడ్లు ఎట్లా వున్నాయి? అంటే అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు మనం లెదర్ కోపరేటివ్ సొసైటీని చూడటానికి వెళ్ళినప్పుడు మంచి విస్త్రీ బట్టలు వేసుకొని వెడితే తిరిగి వచ్చేటప్పటికి దుమ్ము దూశితో వున్నాయి అటువంటి అధ్వాన్నస్థితిలో వున్నాయి ఆ రోడ్లకు తారు వేయించకపోయినా కనీసం కంకర అయినా వేయటం లేదు కంభం పట్టణం నుండి కొండపల్లి మీదుగా నాగార్జున సాగర్ కు వెళ్ళే రోడ్డు, కూసుమంచి నుండి కొండపల్లి వరకూ వెళ్ళే రోడ్డు, మట్టిరోడ్డు కూడ సక్రమంగా లేదు ప్రశ్నల రూపంలో ఎన్నో సార్లు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావటం జరిగింది. కొత్తరోడ్ల విషయంలో - పాతరపల్లి నుండి బుధ రావుపల్లిరం మీదుగా వెల్పురు వరకు ఒక రోడ్డు సంగతి అడిగితే అది ఎప్పుడు వస్తుందో చెప్పలేనట్లు మంత్రిగారు తెల్పారు. అది చాల ముఖ్యమైన రోడ్డు అక్కడ వున్న ప్రైవేటు బస్సులు ఎండాకాలం రెండు నెలలు మాత్రమే నడుస్తాయి. దానిని త్వరగా జాగుచేయించాలి. కంభం తాలూకాలో గోపాల పురం నుండి చింతకాని మీదుగా బోనకల్లు వరకు రోడ్డు పోతుంది. అది మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చబడింది. అది పూర్తి అవటానికి ఏ పది సంవత్సరాల్లో పట్టవచ్చు, అది main road. దానిని త్వరగా చేయించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. కంభం నుండి కొత్తగూడెం, వెంగటాయపాలెం మీదుగా కొరిమి వరకు పోయే రోడ్డు వుంది. ఎండాకాలం రెండు నెలలు మాత్రమే కొంత

ఉపయోగంగా వుంటుంది అది ఏ ప్రణాళికలో చేర్చారో, అసలు ఆలోచనలో వుందో లేదో కూడా తెలియదు దాని విషయంలో కూడా వెంటనే శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను

మరొక విషయము ఉన్నది వంతెనలు చాల అధ్వాన్నమై స్థితిలో ఉన్న వని మంత్రిగారి దృష్టికి అనేక సార్లు తేవడము జరిగింది నేను ఈ శాసనసభకు వచ్చినప్పటినుంచి చెబుతూనే ఉన్నాను ఖమ్మం పట్టణమువద్ద మునేరు నది ఉన్నది దానిపైన ఉన్న వంతెన చాల ప్రమాదస్థితిలో ఉన్నది ఈ నదికి దక్షిణ భాగములో కొండపల్లి మీదుగా నాగార్జునసాగర్ పోయే రోడ్డుమీద ఒక వంతెన ఉన్నది అదికూడా శిథిలావస్థలో ఉన్నది. అక్కడ ప్రతి సంవత్సరము ప్రమాదాలు జరుగుతున్నవి అవంతెనను గురించి డిపార్టుమెంటువారు ఏలాంటి శ్రద్ధ తీసుకున్నట్లు లేదు ఈ విషయమును గురించి ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసినను శ్రద్ధ తీసుకోవడములేదు. ఈ వంతెనలను బాగుచేయటానికి ప్రభుత్వముదృష్టి కేంద్రీకరించవలెనని కోరుతున్నాను ఇదే రోడ్డులో కొండ పల్లి దాటిన తరువాత వైనపల్లి అనే గ్రామము ఉన్నది అక్కడ పాలేరునది ఉన్నది. ఏరువచ్చినప్పుడు తప్ప ఎక్కిర వేళలలో ఆనదిలోగుండానే దాటి అవతలకు పోవాలి. ఏరు వచ్చినప్పుడు, బస్సులు దాటటానికి వీలు లేకుండా ఇటునుంచివచ్చే బస్సు ఇటువైపు, అటునుంచివచ్చే బస్సు అటువైపు అగిపోతాయి ప్రయాణీకులు నదిలోగుండా దాటిపోయి బస్సులు ఎక్కవలసి ఉన్నది. 1959 వ సంవత్సరములో ప్రభుత్వముయొక్క బస్సు కూడా నీళ్ళ వరవడికి కొట్టుకొనిపోయింది. వంతెనలు బాగుచేయమన్నా చేయడములేదు ఇంజనీర్లు పరిశీలించి ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు కూడా పంపించారు. ఈ వంతెనలను బాగు చేయటానికి ప్రభుత్వానికి ఖచ్చితమైన ఆలోచన ఉన్నట్లు కనిపించదు ప్రతి సంవత్సరము ప్రమాదాలు జరుగుతున్నవి గనుక, వీటిని వెంటనే బాగుచేయమని కోరుతున్నాను. తరువాత Highways Department లో boy cooly అని head cooly అని రెండు రకాల coolies పనిచేస్తున్నారు. ఈ వివరణ ఎందుకో అర్థముకాలేదు పని అంతయు ఒకేవిధముగ ఉంటున్నందున, ఈ రెండు రకాలు అనేది తీసివేసి అందరినీ ఒకే category coolies గా చేయమని కోరుతున్నాను. తరువాత Pay-Committee వారి సిఫార్సులు వీరి విషయములో అమలు జరిగినట్లు లేదు. ఇవి వెంటనే అమలుజరపాలని మనవి చేస్తున్నాను కొద్దికాలములో General Elections రాబోతున్నవి. మంత్రులు అక్కడికిపోయి ఎన్నో విధాలైనా ఉపన్యాసములు చేస్తారు. కాని ఆచరణలో చూస్తే అది ఒక్కటికూడా జరిపించినట్లు కనబడదు. మనము

ఎన్ని ఉపన్యాసాలు ఎన్నికల సందర్భములో చేసినను, ప్రజావసరాలుమటుకు తీర్చవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వముమీద ఉందని మంత్రివర్గము గుర్తించాల్సిన అవసరము ఉన్నది ప్రశ్నల సందర్భములో ప్రశ్నలు వేస్తే ఏదో ఒక సమాధానము చెప్పడము, పని జరగకపోవడము కనబడుతున్నది ఈ విషయాలను గురించి ప్రభుత్వము serious గా తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను సభ్యులు చెప్పినది నిజమవునా, కాదా అనేదికూడ గుర్తించాలని అంటున్నాను. కైరాన్ నుంచి భువనగల్లుకు పోయే మార్గములో ఒక రోడ్డు ఉన్నది. ఆ రోడ్డు ఎంతో అధ్వాన్నపు పరిస్థితిలో ఉన్నది గర్భిణీ స్త్రీలు నడవటానికి వీలుకాంత దుస్థితిలో ఉన్నది. ముఖ్యంగా ఈ రోడ్డు ఇంత అధ్వాన్నపు పరిస్థితిలో ఎందుకు ఉంచారో అర్థము కాలేదు. కనీసము main roads కు అయినా తారువేయడము అవసరం. ఖమ్మం తాలూకాలో రఘునాథపాలెం అని గ్రామం ఉన్నది. Main road నుంచి కాలినడకను పోతే ఆరుమైళ్ళు దూరము ఉన్నది. రోడ్డున పోతే తొమ్మిది మైళ్ళు ఉన్నది రూలు ప్రకారము main road కు మూడు మైళ్ళ దూరములో ఉన్న ప్రతి గ్రామమునకుకూడ రోడ్డువేసి రహదారి కలుపవలెనని అన్నప్పుడు ఈ గ్రామానికి ఎందుకు రోడ్డు వేయలేదో తెలియదు. ఈ గ్రామము రోడ్డుకు మూడు మైళ్ళ దూరములోనే ఉన్నది. బస్సుకోసం రావాలంటే ప్రయాణీకులు మూడు మైళ్ళు నడచివచ్చి బస్సు ఎక్కవలసి యున్నది. రోడ్డు వెయకపోవడము ఎవరి లోటో అర్థము కావడములేదు ఒక మైలు, అరమైలు అంటే అర్థము ఉన్నది. అంత కొంచెము దూరము ఉన్నప్పటికిని ఆ గ్రామమునకు రోడ్డు వేసి main road తో కలిపితే ప్రయాణీకులకు సులువుగా ఉంటుంది. రాకపోక సౌకర్యాలకు అనువు ఏర్పడుతుంది. ప్రజాస్వామ్యము, ప్రజాస్వామ్య మని ఎన్నికలలో ఎన్నో చెబుతూ ఉంటాము. కాని ఆచరణలో మాత్రము యిలాంటిదై నా సరిగా జరిగేటట్లు చూడవలెనని మంత్రిగారిని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి (మాచెర్ల): అధ్యక్షా, డిమాండ్లలో కల్లా ఈ డిమాండు విషయములోనే ఎక్కువగ డబ్బు మినహాయించ బడినది, ఇది చాల ముఖ్యమైనది అయినప్పటికీ allotment తగ్గించి వేశారు, మొత్తముమీద మనదేశ మంతయు వ్యావసాయక దేశమని అందరికీ తెలుసు వ్యవసాయ పంటలకు నీటి వనర్లు ఎంత అవసరమో, రాకపోకల సౌకర్యాలకు, రవాణాలకు సంబంధించి రహదార్లుకూడ అంత అవసరమేనని అందరు ఒప్పుకుంటున్నారు ఏనాడు అయితే రహదార్లు సక్రమంగా ఉంటాయో, రైతులు పండించిన ఆహార ధాన్యాదులు ఇతర పంటలు, వస్తువులు ఒకచోటనుంచి మరొక

చోటకుగాని, మార్కెటు కోసముగాని చేరవేయటానికి అనుకూలముగ ఉంటాయని ప్రభుత్వము గుర్తిస్తున్నదని అనుకుంటున్నాను, ఈ డిమాండును పరిశీలించగా రెండు ముఖ్యమైన విషయములు ప్రభుత్వము దృష్టికి తేవలసిన అవసరము ఏర్పడుచున్నది Hyderabad, New Delhi అని ఒక లక్ష 32 వేల రూపాయలను ఊరరి నే maintenance ఖర్చుక్రింద ఈ డిమాండులో allot చేశారు ఇది ప్రతి సంవత్సరము జరుగుతూనే ఉన్నది, మేము ప్రభుత్వ దృష్టికి ఈ ఖర్చు అవసరమని చెబుతూనే ఉన్నాము. కాని ప్రభుత్వము వినిపించుకోవడములేదు ఇంత సొమ్ము ఖర్చుచేసినను ఈ భవనము ఎవరికి ఉపయోగపడుతున్నది? ఒక వైపున ఇక్కడ రాష్ట్రములో రోడ్లు సరిగాలేవు వీటిని బాగుచేయాలని కోరుతూ ఉంటే, అది పెట్టించుకోకుండా, ప్రభుత్వము ఎక్కడో ఢిల్లీలో ఖర్చుచేస్తున్నారు, అది ఇక్కడనుంచి అక్కడికి పోయేవారికి ఏమైనా ఉపయోగ పడటానికి ఖర్చుచేస్తున్నామంటారా? అదేమిలేదు. ఆ Guest House ఇక్కడినుంచి పోయిన M. L. A లకు కూడ ఉపయోగించదు. దినమునకు 10 రూపాయలు D. A ఇచ్చే M. L. A. లు కూడ అంత పాచ్చు అద్దెకెట్టి అందులో ఉండే వీలులేదు. దినమునకు సది, పదిపాను ఇచ్చి M. L. A. లైనా ఉండగలరా? ఇక్కడినుంచి వెళ్ళిన Secretaries కు మంత్రులకు ఉపయోగపడుతున్నది. గర్భిణీస్త్రీలుకూడ నడవటానికి వీలుకాని రోడ్లు ఉంటే, చాల అధ్వాన్నపు స్థితిలో ఉన్నప్పుడు అవి బాగుచేయించమంటే బాగుచేయించక, నిర్లక్ష్యము చేస్తూ ప్రజలను ఇబ్బంది పెట్టి, వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు చూడకుండా, ప్రజలు ఇచ్చిన డబ్బుతో ఢిల్లీలో ఉన్న Guest House మంత్రుల సౌకర్యము కోసము ఖర్చుచేసుకోవడము అనేది ఎంతటి న్యాయము? మంత్రులకు, సెక్రటరీలకు T. A లు D. A. లు ఇస్తున్నారు. అవసరమైతే రూల్సు మార్చుకుని తగిన ఖర్చుకు వీలుగా అవి తీసుకుంటున్నారు గనుక, వారు ఏ పెద్దహోటలు అనగా బృందావనంలాంటి హోటల్లో, Taj Mahal లాంటి హోటల్లో చూచుకుని దిగవచ్చు, రావచ్చు. అంతేకాని ఏదికాదు, వందకాదు, వేయికాదు, ఒక లక్ష 32 వేలు ఖర్చు చేస్తున్నారంటే, ఇంత ఖర్చుచేయవలసిన అగత్యము ప్రతి సంవత్సరము ఏమి ఉన్నది? ఏమైనను ఈ లెక్కలను పైకి చూస్తే ఒక లక్ష 32 వేలు కనబడుతున్నది. కూడితే ఒక లక్ష 30 వేలే అవుతున్నది. మరి ఈ అంకెల గారడీ ఎక్కడ ఉన్నదో అర్థముకాలేదు. ఖర్చు చూస్తే ఒక లక్ష 30 వేలు అని అంటున్నారు. Total చూస్తే ఒక లక్ష 32 వేలు కనబడుతున్నది. Discrepancy ఏమిటో, ఎందులో ఉన్నదో పరిశీలించవలసిఉన్నది. తరువాత మరొక item ఉన్నది. ఇందులో "Gardens attached to Ministers' Bungalows" అని ఉన్నది. ఈ item క్రింద ప్రతి సంవత్సరము concurrent

గా 43 వేల 200 రూపాయలు ఖర్చుచేస్తున్నారు. గత సంవత్సరము 39 వేల 200 రూపాయలు అయితే, ఈ సంవత్సరము 43 వేల 200 రూపాయలు ఖర్చు అయినది ఈ gardens supervise చేయటానికి ఒక ఆయనకు జీతము వెయ్యి రూపాయలు, దానితో బాటు T. A. లు D. A. లు Bonus ఇచ్చే వ్యవహారము కూడ ఉన్నది. ఇది చాల అవసరమైన ఖర్చు. దీనిని minimise చేయాలని మంత్రివర్గమును కోరుతున్నాను తరువాత "Grants to Local Bodies" అని సంవత్సరమునకు రిలక్షలు ఇస్తున్నారు. గత సంవత్సరము కూడా ఇంతే అయినది. Local Bodies అంటే దాని క్రింద Village Roads, Outer-Communications వేయటానికి ఖర్చుచేసే డబ్బు చాలడములేదని మంత్రిగారే ఒప్పు కుంటున్నారు. దీనిని పెంచటానికి ప్రభుత్వము పూనుకుంటుందా? Director of Local Administration కు grant ఎక్కువ ఇస్తామంటే ఇదివరకు ఎంత ఉన్నదో తృణీయ ప్రణాళిక వచ్చినప్పటికీనీ, దానిని పెంచలేదు. ఇదివరకు Local Bodies క్రింద, Water supply and Drainage Schemes క్రింద 1959-60 లో రు. 8,28,300 ఇస్తే 1960-61 లో రు. 2,40,100 లకు దిగితే, ఇప్పుడు 1961-62 వ సంవత్సరము వచ్చేటప్పటికి రు. 93,100 లలోకి దిగి పోయింది. ఎనిమిది లక్షలు ఎక్కువో, 93 వేలు ఎక్కువో మంత్రిగారే ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. ఒకవైపు నీటికొరత కొంత ఉంటుందింటు న్నారు. అది పెంచడానికి పూనుకుంటున్నారా అంటే అదేమీ కనపడడం లేదు. పోతే constitution of Stadium at Fathemaiddan అని నిర్మాణం జరుగుతోంది. కాని ఈ item నుంచి అది మారిపోయింది. 27 లక్షల రూపాయలకు estimates ఉంటే పోయిన సంవత్సరం 5 లక్షలు ఇస్తే ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ estimates లో 'Nil' అని ఉన్నది. ఒకవేళ Planning Schemes క్రింద Capital outlay లో ఇతర వాటిల్లోకి పోయిందేమో. ఎందుకంటే నిర్మాణం జరుగుతోంది.

పోతే ఈరోడ్లు విషయము అనేకమంది మిత్రులు మాట్లాడారు. ఈ కంట్రాక్టరుల విషయం గురించి శ్రీ నెహ్రూగారు చెప్పిన quotations మీ ముందు పెడతాను. 1958 నవంబరు ఒకటన తెదీన వారు భోపాలులో ఉపన్యాసము ఇస్తూ 'కంట్రాక్టరులు కేవలం తమ లాభాలే చూచుకుంటారు. ఆమనస్తత్వమే వారిలో బాగా ప్రబలి ఉన్నందువల్ల ఇతరుల యోగక్షేమాల గురించి వారు ఏమాత్రం విచారించరు. విపరీతమైన లాభాలను సంపాదించే కంట్రాక్టర్ల నుండి తమకుకూడ వారి లాభాలలో భాగం ఉండాలని అడిగే హక్కు కార్మికు

లకు ఉంది' అని చెప్పారు. అదే సంవత్సరం నవంబరు 17 వ తేదీన కేంద్ర ఇరిగేషనుసభ ఢిల్లీలో జరిగితే దానికి ప్రారంభోత్సవం చేస్తూ నెహ్రూగారు చెప్పిన విషయాలు మంత్రిగారు గమనించాలని కోరుతున్నాను 'నేటి అత్యవర పనులలో ముఖ్యముగా ప్రాజెక్టులు, ప్రణాళికలు, ఖర్చులు తగ్గించి పొదుపు చేయాలంటే ఈ contract పద్ధతి రద్దుచేయాలని, ఇది ఇత్వాకులనాటి ప్రాచీనమైన అనాగరిక పద్ధతి, ఆచారము. ఈ పద్ధతి ఇంకా కొనసాగిస్తే ఆ నష్టాలు, కష్టాలు దేశపురోభివృద్ధికి అటంకమైన కంట్రాక్టర్లు చెదపురుగులు లాగ తయారై వెన్నాడుతారు' అని నెహ్రూగారు చెప్పిన ఉపన్యాసం. ఇంక ఈ కంట్రాక్టర్లు వేసేరోడ్లు విషయం మీరిన్నిసార్లు నాగార్జునసాగర్ వస్తుంటారు. ఎక్కడయినా చూడండి. అడుగు ఎత్తున మట్టి వుంటుంది. మట్టి వేస్తారు, మెటలు వేసి కట్టేస్తారు. ఆ కుప్పలు ఇంకా కనపడతాయి. ఇక re-reading అనేది ఒక కొత్తది ఉన్నది ఒక మైలు reading చేసుకుని, అదేసరుకు ఇంకొక మైలుకి తోలేది అది re-reading చేయించేది జరుగుతుంటుంది ఈ కంట్రాక్టర్లు పనులు సరిగా చేయలేకపోవడం, కార్మికులకు ఇచ్చే జీతాలు సరిగా ఇవ్వక పోవడం మనకి స్పష్టంగా కనపడుతోంది. ఈ contract పద్ధతి రద్దుచేసి Labour Contract Societies పెట్టాలి అంటున్నారు. పోనీ ఈ Labour Contract Societies పెట్టి వాటికి ప్రోత్సాహం ఇచ్చి ఈ Labour Contract Societies ద్వారా పనులు జరిగడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా అంటే అదీలేదు. ఇవన్నీ కూడ పెద్ద పెద్ద పెట్టుబడిదార్లు చేసేదానికి పనికివస్తోంది కాబట్టి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత estimates వేస్తున్నప్పుడు ఈ schedules of rates కట్టేటప్పుడు estimates ముందువేసేది దానికి 20% 30% less tenders వచ్చినట్లు చూపించేది ప్రభుత్వానికి చాల save చేశామనేది ఒక రకమైన పనికి ఒకసారి 30 రూపాయలు అంటారు ఒకసారి దానికే 25 రూపాయలు వేస్తారు ఈ కుంభకోణం ఏమిటో అర్థంకాదు

ఇకపోతే మైదరాబాదునుంచి నాగార్జునసాగర్ కు గుంటూరుకు రోడ్డు ఉన్నదంటే ఒక వైపుకు వేసిన తారురోడ్డు ఒకరకంగా ఉంటుంది Hyderabad నుంచి dam site దాకా చూస్తే కొంచెం బాగుంటుంది. ఇది Departmental గా చేస్తున్నారేమో నాకు తెలియదు. దానికి maintenance, special repairs అని ఇందులో రెండుపద్ధతులున్నాయి. ఈ maintenance special repairs కు అసలు original work కంటే రెట్టింపుయే పరిస్థితులున్నాయి.

తరువాత Cooperative Road Development Schemes కు కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు మంజూరు చేసినప్పటికీ ఆపనులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయడానికి

ప్రతి work కేంద్రప్రభుత్వము నకు పోయి మంజూరులయి రావాలని ఉంది దానిలో చాల అవసరములు జరగడం timeకి రావోవడం ఇవన్నీ జరుగుతూ ఉంటాయి దానిలో 50% grant ఇవ్వాలనేది ఉంది. తెలంగాణాప్రాంతంలో మెట్ట ప్రాంతాలలో ఈ 50% గ్రాంట్ ఇవ్వలేని పరిస్థితులవల్ల పల్లపు తాలూకాలలో అభివృద్ధి యోజనా పనులన్నాయి అందుకని దానిని 25% కు minimise చేయవలసి ఉన్నది ఈ పనులలో ఎంత అవకతవకలు జరుగుతున్నాయో, రెండు-మూడు మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తాను. రెండు-మూడు సంవత్సరాలక్రిందట గూడూరు నుంచి main trunk road కి diversion road అని వేశారు దానికి 13 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేసి ఒక పెద్దబ్రిడ్జి, ఇంకా కొన్ని చిన్నబ్రిడ్జిలు కట్టారు. ఇక రేపో యెల్లంపల్లె సత్యనారాయణరాజుగారు వచ్చి open చేస్తారనగా మొత్తం అన్నీ పగిలిపోయాయి వాటి defects ఏమంటే బ్రిడ్జిస్ కి 30-40 వెంట్ పేస్ పెడితే వారు 7-8 వెంట్ పేస్ పెట్టారు. ఆనీరు పడడంలేదు. అని అక్కడజనం చెబుతున్నారు. అయితే మన ఇంజనీరింగుస్కిల్ ఏమిటి - ఆనీరు పడతాయో లేదా అనేది చూడవద్దా? మంత్రిగారు ఒకటి చెప్పవచ్చు. పెద్దపర్లాలు వచ్చాయి. బ్రిడ్జి పోయిందని చెప్పవచ్చు. మన ఇంజనీర్లుకాని, మనంకాని గత 50-100 ఏళ్ళలో పర్లాలు ఎంతవరకు పడ్డాయి దానికి సరిపోయిన నీరు ఆ sluice లో పడుతుందా లేదా ఆ వెంట్ పేస్ సరిపోతాయో లేదా అనేది చూడాలి. అంతేకాని మేము అగుకోకుండా పర్లాలు వచ్చాయి. అందుకని నీరు పట్టలేదు, పట్టలేదు కాబట్టి పోయాయి. అనే సిద్ధాంతం సరయింది కాదు. అదే విధంగా దరిశి - మరచేడు రోడ్డు చూస్తే అక్కడ 5, 6 bridges కడితే సంజీవరెడ్డిగారు రేపో ఎల్లండ్లో open చేస్తారనుకుంటూండగా ఒక bridge మొత్తం ఒరిగిపోయింది. ఒక bridge కొట్టుకుపోయింది. అందుకని ఈ bridge కట్టడం విషయం ఏమనాలో చెప్పవలసిన అవసరం లేదు.

తరువాత ఈ Buildings విషయం. మన ఇంజనీర్లు దేశంకొరకు పాదు పడుతున్నారు. అందులో సందేహం లేదు. కాని వెనుక మద్రాసు నుంచి Madras Detailed Specification అని ఏదో ఒకటి వ్రాసి ఉంది. దానిని తప్పించి ఒక అడుగు అవతలికిగాని, ఒక అడుగు ఇవతలికిగాని వేయడం జరుగదు. మనకా డబ్బు తక్కువ. ఒక ఊరిలో school కట్టాలంటే మా specification ప్రకారం 1:2 lime mortar పెట్టి, teak beams పెట్టి, పేనల్ డోర్సు పెట్టి, iron bars పెట్టి కట్టాలే తప్ప ఇంకొకటి లేదంటారు. పోయిన సంవత్సరం కల్లూరి సుబ్బారావుగారు కూడ suggestion చేశారు, మేమే కాదు. గ్రామాల్లో

country wood దొరుకుతుంది Napa slabs దొరుకుతాయి. మట్టితో కడతాం. వందల సంవత్సరాల క్రితం మేము మా పెద్దలు కట్టించిన మట్టి మిడ్డెలలో ఉంటున్నాం ఆ material తో estimates వేస్తే Elementary School కి 7 వేలో 8 వేలో అవుతుంది ఏదో 20-30 సంవత్సరములు మన స్కూల్స్, ఆస్పత్రులు నడిస్తే తరువాత దేశం అభివృద్ధయితే ఇంకా మంచివి కట్టుకుంటాము కదా! 50% contribution అంటారు, అది ఇవ్వలేమంటారు, అందుకని మీకు school లేదుపో, మీకు అస్పత్రి లేదుపో అంటారు కనుక ఇంజనీర్లు చవడగా దొరికే material ఏదంటే దానికి ఒప్పుకోకపోతే లాభం లేదు.

అలాగే minor ports విషయం. మనకు ఒక వైశాగు పోర్టు తప్ప ఇంకొకటి లేదు మరి రవాణా సౌకర్యాలు పెరగడానికి ఏమి చేస్తున్నాం, మనకు ఎగువులు కావాలంటే Madras port నుంచి తెప్పించుకోవలసిందే ఎంతో డబ్బు దిండగవుతోంది. దానికి తగిన కృషిచేయాలి.

తరువాత రయిల్వే బోర్డ్ విషయం మూడు కోట్ల జనాభాగల ఆంధ్రకు Zone ప్రత్యేకంగా కావాలంటే - గుజరాతు వారికి ఇచ్చారే కాని మనకు వచ్చేటప్పటికి ప్రత్యేక Zone కాదనేది స్పష్టంగా కనపడుతోంది.

అట్లాగే Railway line విషయంలో కూడా గూడూరు నుంచి హైద్రాబాదుకు ఒకటి తప్ప మరొకటి లేనేలేదు నల్లగొండ జిల్లాను cross చేస్తూ, నెల్లూరు జిల్లాలోని పొదిలి, దరిశి, కనిగిరి cross చేస్తూ హైదరాబాదుకు ఒక line వేస్తే బాగా communications జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది అటు వంటి కొత్త Railway line రాకుండా పోవడం మన దురదృష్టకరమని చెప్పాలి.

ఇకపోతే, చివరకు ముఖ్యంగా అందులో పనిచేసేటటువంటి workers యొక్క పరిస్థితులు ఎంత దారుణంగా ఉన్నాయో ఆవిషయం మాత్రం తమ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. ఇప్పుడు దాదాపు 10, 11 వేల మంది workers Highways Department క్రిందికి తీసుకొని 1947 లో వాళ్ళకు జీతాలు నిర్ణయించారు. ఆ జీతాలు నిర్ణయించిన తరువాత అప్పటినుంచి ఇంత cost of living index పెరిగిపోతున్నప్పటికీ, వాళ్ళ కేమైనా జీతాలు పెరిగినాయా? పోయిన సంవత్సరం 1960 మార్చిలో మంత్రిగారు ఒక విషయం చెప్పారు. వారిని భాయముచేసే విషయంలో Chief Engineer నుంచి proposals ప్రభుత్వానికి అందినాయని, వాటిని ప్రభుత్వం

వరిశీలిస్తుందని, 500 మేట్రిక్కులు, 2200 మంది ముగ్ధులను ఖాయము చేస్తామని ఆలాగే 131 మంది workshops వారిని ఖాయము చేస్తామని అసెంబ్లీలోనే మంత్రిగారు చెప్పారు. సీతాల విషయంలో, workshops పనివాళ్ళకు, P. W. D. Electricity పనివారికి ఇచ్చిన బీతాలు ఇస్తామని చెప్పారు. కాని ఇంతవరకు వాటిని అమలు చేయడానికి పూనుకొన్నదా అంటే పూనుకోలేదు. అప్పటి సీతాలు అట్లాగే ఉంటున్నాయి వారికి. ఇక gratuities విషయము చూస్తే ఏ ఒక్కరికి కూడా gratuities ఇంతవరకు అందలేదు. నేనే petitions పెట్టినాను M. నరసింగరావుగారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కూడా కొన్ని వందలకు gratuity విషయముతో petitions పెట్టినాను. వారికి Service Rolls పెట్టే విషయములో, తెలంగాణాలో ఆ మజ్దూర్ చెప్పేటటువంటి date of birth ను అంగీకరించి Service Rolls పెడితే, అంద్రప్రాంతానికి వచ్చేటప్పటికి, Service Rolls పెట్టడానికి date of birth certificates కావాలంటారు. యాబై ఏళ్ళ క్రిందట ఎక్కడ పుట్టాడో, ఎక్కడ పెరిగాడో, ఎక్కడ తేగలుగుతాడు అది? పోనీ, Medical Certificates తెచ్చిపెడతాము. మీరు వాటిని అంగీకరించండి అంటే, దానినికూడా నిరాకరించడం జరిగింది. దాదాపు 10 percent కూడ Service Rolls పెట్టడము లేదు. ఒక driver కృష్ణాజిల్లానుంచి, నర్సరావుపేట Sub Division కు బదిలీ అయి, 1-10-60 నుంచి 24-10-60 వరకు joining period లో ఉంటే, ఆ period కు ఇంతవరకు జీతము రావడంలేదు. క్రిష్ణాజిల్లావాళ్ళు నర్సరావు పేట వాళ్ళను అడగమంటారు. ఇక్కడ పీళ్ళేమో వాళ్ళను అడగమంటారు. ముఖ్యంగా workshops విషయంలో విజయవాడలో workshop ఉన్నది. దానికి కాపలిన సామానంతా కొన్నాము. కాని repairs చేసేదానికి వచ్చేటప్పటికి, బయట orders యివ్వడమున్నూ, workshop లో out turn లేదు అనడము జరుగున్నది. అక్కడ E. E. గారు కొత్తగా వచ్చారు. ఆయన S. E. కి దడవడు, C. E. కి దడవడు. ఆయన మంత్రులు, మొదలైన వాళ్ళంతా నాకు తెలుసును అని అంటారు. దురాని report చేసినా గాని ఆయననే లెక్కచేయడు. అట్లాంటి ఆయన జోలికి పోము అనేటటువంటి స్థితిలో ఈవేళ S. E. లు ఉన్నారు. ఆ E. E. హైదరాబాదులో మకాం పెడతాడు. రోజుకు ఒక car అమ్మివేస్తాడు. మామూలుగా ఒక పాత car నో, ఒక military car నో కొనడం, దానిని ఆ workshop లో repair చేసుకొనడము అమృతమున్ను, ఇది అతనికి ఒక business అయిపోయింది. ఆ workshop లో మిగతా వసులు ఏమైనాగాని, తన కార్లు మాత్రం తాగుచేయించుకోవడము జరుగుతున్నది. ఇది ఒక regular business గా చేస్తున్నాడు. మానికొండ

వెంకటేశ్వరరావు అనే ఆయన ఉన్నారు ఆయనకు age bar అయిపోయింది, retire కావాలి, అటువంటి అతనికి "He is an active Congress worker He is an active I. N. T. U. C. worker. He is a congress man. So, he must be retained" అని పైకి reports కూడ వంపుతారు. ఒకవైపున promotions మీద ఆ ఉద్యోగంలోకి రావలసినవాళ్లు ఉండగా, age bar అయినప్పటికీ అతనిని ఇంకా retain చేయవలసిందని వ్రాస్తారు ఏదో పెద్ద qualifications ఉంటే వెంకట కృష్ణయ్యర్ గారలాంటి పెద్ద Engineering qualification, experience ఉంటే అటువంటి exceptional cases లో extension ఇస్తే ఇవ్వవచ్చునుగాని ఇతను 40 సంబరు పాళీకూడా పట్టుకొని వ్రాయలేడు కాని, ఇతను active Congress worker అని ఆవిధంగా అతనిని ఉంచేటటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నవనే సంగతి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. అధ్యక్షా, ఇంకొక విషయం మాత్రం ఉన్నది. ఈ work shops లో ఉన్నవారికి Pay Committee సిఫార్సులు అమలు పర్చడంలో కానివ్వండి, తరువాత వాళ్ళలో ఆంధ్ర, తెలంగాణా ఈ రెంటితో ఉంటే భేదాలు లేకుండాచేసి, వారి service regularise చేసి, వారికి Service Rolls పెట్టేదాంట్లో కానివ్వండి చాల అన్యాయం జరుగుతున్నది. వాటన్నింటినీ దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మరొక ఉదాహరణను మనవి చేస్తాను ఏలూరు డివిజనులో కె. పెంటయ్య అనే ఆయన ఉండినాడు. ఆయన 8-10-57 న చనిపోయినాడు. ఆయన, భార్యబిడ్డలు వానాశాధలు పడుతూ ఉంటే, ఇప్పటికీ ఆయనకు రావలసిన 180 రూపాయలు payment చేయడం జరగలేదు. 8-10-57 నుంచి ఇంతవరకు కూడా అతనికి రావలసినటువంటిది payment జరగలేదు. అంటే మనయొక్క డిపార్టుమెంటు ఏవిధంగా ఉన్నదో, ఆ ఉద్యోగస్తులు ఏవిధంగా పని చేస్తున్నారో అర్థం చేసుకోవచ్చు అందుకొరకు వీటిమీద ప్రభుత్వము తగినటువంటి చర్యలు తీసుకొంటుందని ఆశిస్తూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి వందనములు అర్పిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

*(The House then adjourned till Half Past Eight
of the Clock on Thursday the 23rd March, 1961.)*

